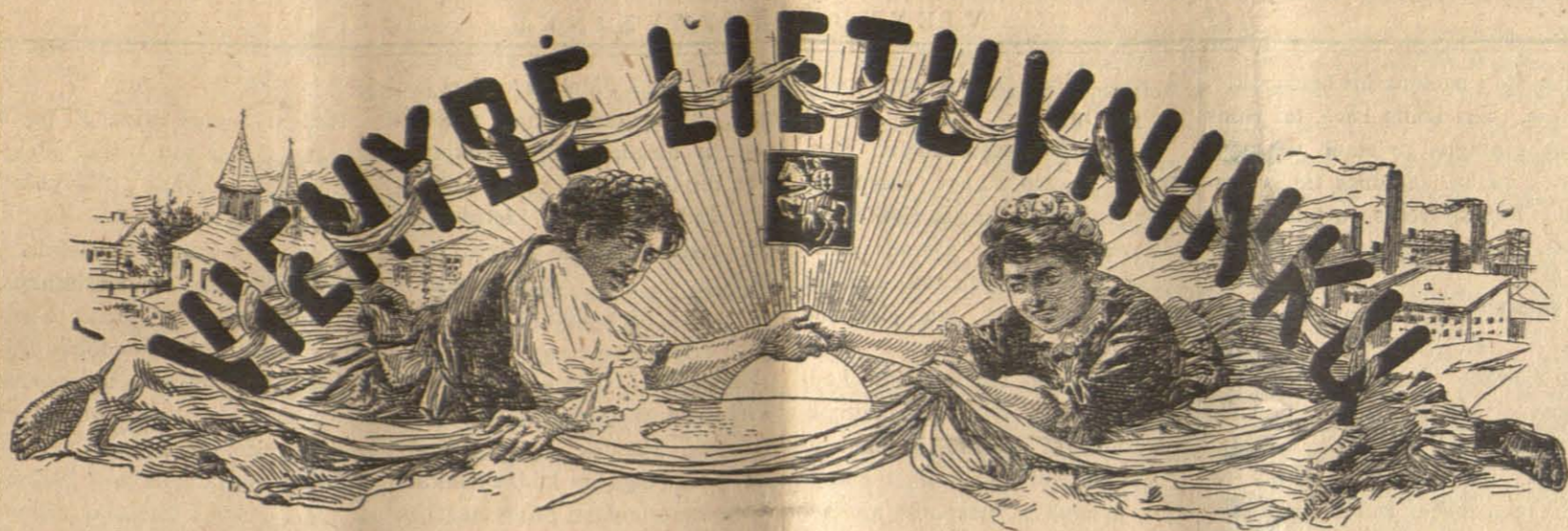

„Vienybė Lietuvių“
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... \$2.00
Europoje ir kitur..... \$3.00
Kanadoje..... \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitesi nuo
laiko užsirašymo, ne nuo Naujų
Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite
laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Yearly subscription rate:
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... \$3.00
To Canada..... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to
the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 19.

Brooklyn, N. Y. 8 d. Gegužio (May) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3—RD, 1879.

Metai XXVII.

PIRMOJI GEGUŽĖS IR SUMINDZIOTA VĒLIAVA.

Kiekviena tauta turi savo kokią-nors vieną iškilmingą šventę ant metų. Per tą šventę liaudis pamini ką-nors labai svarbaus atsitiku šį tautoje. Šventė abelnai žmonių gyvenime reiškia koki-nors didelį simbolių. Gal reikiama, jog ateis tokie laikai, kada liaudis turės savo gyvenime nuolatinę šventę, kada užžydės žmogaus ir piliiečio rojus, kada žmogus bus pasiekęs neišpasykamos grožybės laimę ir nesudrumščiamą linksmybę. Nes sakoma, kad žmogaus gyvenime galutinas tikslas esąs — pasiekti linksmybę. Todel ir pirma gegužio yra savo rūšies šventė. Ji yra šventė jau nebevienos kokios tautos, bet visų tautų, kokios tik yra gyvos ant žemės skritulio. Pavasariui atėjus linksminas visa gamta, drauge linksminas ir žmogus, kaip apvaikščiodamas simbolių savo ateinančios liuosybės ir laimės. Kaip su gegužės mėnesiu džiaugiasi gamta atsiliuosavusi nuo ledu, taip žmonija džiaugiasi, kada pasiliuosuoja nuo sunkios skrandos ir žiemos niūrumo. Tauta tautą sveikina, ir ištiesia viena kitai delną, išreikšdamas viltį, jog ateis ta diena, kada bus paliautos karės, o bus pradėta žmoniškumo gyvenimas. Žiauri barbarizmo gadynė-žiema bus nutumta į liūdno praities glūdumus.

Malonu yra matyti, kaip per pirma gegužio visokių tautysčių žmonės eina gatvėmis ir nešasi savo vėliavas. Kiekviena tauta savo kalboje gieda giesmes ir susilieja į vieną žmonių chora. Kiekvienos tautos žmonės turi kitoki būdą, kitokias alķis, kitokius judėjimus, spalvą, fizišką sudėjimą, kitokią kalbą, raštą, religiją. Bet per pirmą gegužio visi šitie skirtumai susilieja į brolišką bangą. Kiekviena tauta draugiškai sveikina vėliavą kitos tautos. Tautos turi gerbti viena kitą. Kitaip jau nieko nereikštų nei pirma gegužio nei tas tauriamasis žmonių broliškumas. Jeigu vieni imtų išniekinti kitų vėliavas, tai jau gana! Bet dabar tas atsitinka.

Užpereitą seredą New Yorke buvo pirmosios gegužio apvaikščiojimas. Minios iš 5—60,000 žmonių ėjo gatvėmis, nešinos savo vėlia-

vas — tai buvo vėliavos unių, amatninkų, sufragisčių, socialistų, bundiečių, revoliucionierių. Tautiškų vėliavų nebuvo matyti, nes ikišiolei pirmąją gegužio savinasi tik revoliucionieriai ir socialistai, kurie turi savo raudoną vėliavą, kaip kovos emblemą-simbolį. Kova, kova, kova! Kraujas, kraujas, kraujas! Kerštas, kerštas, kerštas! — girdisi per visą pirmąją gegužio. Neveltui raudona vėliava. Su kuo kova? Su kapitalistais. Kieno kraujas? Turbūt kapitalistų. Prieš ką kerštas? Prieš kapitalistus. Gerai. Čia klausimas taip didelis ir vieta taip siaura, kad ne mums šnekėti už ar prieš. Bet kodel čia pat yra neapkentimas tautos? Kodel čia nesimato tautiškų vėliavų? Sakoma, delto, jog darbininkai tautos neturi. Bet kodel miniose žmonių nesigirdi kokios betautiškos kalbos? Kodel čia girdisi tik žargonas-poly glotas kalbų, kokios tik yra ant svieto? Anglai, žydai, rusai, italai, lenkai, latviai — matėsi New Yorke pirmoje gegužio nešiosi parašus savo tautos kalboje, o savo vėliavų nesinesė. Užtai vokiečių visai nesimatė. O anglai gi nešėsi savo tautišką vėliavą! Jie mat ir socialistai žino, kad tautą reikia gerbti. Ir jie gerbtų ir svetimtaučius, jeigu savo tautų vėliavas neštųsi. Jie turėtų gerbti. Nes antraip kokis bebūtų žmonių ir tautų broliškumas?...

Gerai socialistų dienraštis „Call“, kiek tik galėjo nupeikė tuos vėliavų suminiotojus. Išvadino juos anarchistais (nors jie buvo tik iš italų socialistų federacijos...). Gerai pasakė ir iš Rochesterio atkviestas kalbėtojas, — socialistas Algeron S. Crapsey (kurį už radikalizmą episkopalai iškuningystės išmetė). Jis matydamas, kaip fanatikai dar kosi su amerikoniška vėliava, sušuko: „Jūs mane parkvietė laikyti prakalbą, bet pasirodo, kad mano publika dar nesusrinko. Čia ne mano publika. Prieš šitą aš nekalbėsiu!“ Tuomi jis norėjo pasakyti, kad šita minia, kuri drasko vėliavą, yra visai ne tie žmonės, kuriems jis turėjo kalbėti; kad šita minia yra tiktai gauja, kuriai prakalbų jau nebe reikia... Tai giliausiai duriantis satyra iš Crapsey pusės. Bet jam kiekvienas išmintingas žmogus pritaro. Tie, kurie svetimame krašte mindžioja to krašto vėliavą,

su pagaila paėmė suminiotą amerikonišką vėliavą, nukratė su pagarba nuo jos purvus ir apsvyniojo sau suminiotą vėliavą ant rankos...

Taip tai buvo pasveikinta New Yorke pirmoje gegužio, ta didelė broliškumo šventė! Kur žmonės savo tautystės nebe apkenčia, ten jie neapkenčia nei kitų žmonių. Jie nežino, kad kiekvienam savo tautystė brangi. Amerikonai ir amerikoniška vėliava nėra kalti, kad kapitalizmas kamuoją darbininkų luomą. Kapitalizmas yra visame pasaulyje ir visur bei visa žmonių stengiasi iš-po šitos hidros išsiliuosuoti. Ar del šito reikia visas tautas paniekininti ir jų vėliavas suminioti? Ar pakęstų vokiečiai socialistai, jeigu kas į jų šalį atvažiuos miniotų jų vėliavą? Arba francūzai, arba patįs italai? Ne! Jie tokius išvytų laukan. Nes po teisybei, jeigu kam nepatinka šis ar kitas kraštas, jei jam nemėli yra tos šalies vėliava, tai jo niekas čia ar ten nelaiko, — jis gali važiuoti ten, kur nėra vėliavų visiškai. Bet tokių šalių dar nėra ir jų niekaž nebū. Žmonių broliškumas yra didelis daiktas, bet jis neturi išsireikšti neapykantėje kitų tautysčių ir jų vėliavų. Kur neapykanta, ten jau nėra broliškumo. Ne iš tokių žmonių susilauksime broliškumo gadynės, kurie trauko nuo stiebų kitų tautų vėliavas.

Ką sakyt dabar apie tuos keikūnus? Pernai ant kapucino keikimų patįs socialistai negandavo, o dabar jie patįs tai daro. Ir ant šitų visai peiktinų ir žemų darbų, kuriuos daro keletas nesveikų žmonių, pasivadinusiu „socialistais“, socialistų organas „Kova“ su džiaugsmu žiūri ir pritaria! Mat jiems ir į galvą nepareina, kad šiais laikraščiu keikimais žė-

tiems reikia nebe prakalbos, bet laivakortės į tokį kraštą, kur jie jokios tautiškos vėliavos nebematys ir nebeturės progos išlieti neapykantos prieš kitą tautą. Tai jau huliganizmas, lygus Rusijos huliganizmui, kuris siunta pamatę žydiškus eilius. Ir kada taip svetimtaučiai elgias, tai ir susilaukia šito, kad netik Amerikos valdžia, net ir patįs Amerikos socialistai su gėda apie tokius šneka ir mielai pritaria Dillinghamo ir Rotobillini, kad ateivius netik reikia suvaržyti, bet ir iščionai deportuoti, kaip pavojingus nebe tik valstijai, bet tiesiog žmoniškumui ir tautų broliškumui.

Mums malonu, kad bent dar iš lietuvių, mūsų vienuolių pusės niekad tokios gėdos neatsitiko.

PERŽVALGA.

Keikūnų „misijos“. Pereitais metais daug buvo plunksnų sulaužyta berašant apie kun. K. Kudirką — „tėvą kapucina“, kuris po Amerikos lietuvių kolonijas važinėdamas barė žmones už skaitymą pirmieviškų laikraščių ir knygų. Visa mūsų apšviestinė visuomenė šitokiam „tėvo kapucino“ darbiui nepritarė; nes baidyti nuo laikraščių skaitymo mūsų žmones, kurie ir be to spaudinto žodžio bijosi, yra darbas ant kiek pražtingas, ant tiek kvailas. Tačiau tas nieko negelbejo. Kun. kapucino pėdomis eiti pradėjo mūsų „socialistai“. Taip, va girdėjome pernai tūlą Šeštąją beagituojant deginti laikraščius. Po jam atsirado tūlas nesveikas žmogelis — Perkūnas, kuris, kaip rašo į laikraščius, važinėjęs ir keikias „Vien. Liet.“, „Lietuvą“, etc. pagaliaus net moteris ėmęs keikti „kiaulėmis“, kad daug vaikų gimdo, o vyrus... kuiliais! (Nebereikia didesnio prakalbų vietos išbjaurinimo). Dabar vėl rašo iš Lawrence, Gardner ir Athol, Mass., kad po tas apylinkes važinėjęs tūlas Pruseika (kuris esąs „Laisvės“ redaktorium) ir per prakalbas keikias „V. L.“, „Lietuvą“ ir „Darb. Viltį“, taipgi Liet. Laisvamanių Susivienijimą, Dr. Šliupą, Širvydą, Ramanauską ir kit.

Ką sakyt dabar apie tuos keikūnus? Pernai ant kapucino keikimų patįs socialistai negandavo, o dabar jie patįs tai daro. Ir ant šitų visai peiktinų ir žemų darbų, kuriuos daro keletas nesveikų žmonių, pasivadinusiu „socialistais“, socialistų organas „Kova“ su džiaugsmu žiūri ir pritaria! Mat jiems ir į galvą nepareina, kad šiais laikraščiu keikimais žė-

mina socializmo vardą ir pasistato save į vietą nelaimingųjų Don Kichotų. O kas gali žinot: rasi tie visi mūsų laikraščių keikūnai tyčia tą ir daro, kad tarpe lietuvių socializmą žeminti; rasi tar nauja kokiam nematomam viešpačiui, kuris šitiems keikūnams bene apmoka riebias algas už lietuvių pjudydą tarp savęs; rasi...?!

Vai laikai!

Apie amerikiečių laikraščių „krikštus“. „Liet. Žinios“ pasigavo iš „Kovos“ žinią ir apskelbė, kad Chicago lietuviškų laikraščių leidėjai „pradėję atstatinėti progresiviškesnius žmones iš redakcijų“. Gi kaip: „Katalikas“ atstata V. Akelaitį, o „Lietuva“ — A. Lalį. Išrodo į begėdišką nelaimę. Taip ir „L. Ž.“ mano, nes užbaigia: „Nors viskas šiame pasaulyje galima, bet visgi lietuvių „krikštui“ da nesinori tikėti“.

Pasirodo, kad tam reikės tikėti. Bet apie kokią „krikštą“ negandaujama? Juk nei Akelaitis nei Lalys visuomenei nesiskundžia. Juk „Kova“ padaug sykių kitus laikraščius apkrikštijo „juodašimtikais“, „buržiškais“, „reakcioniskais“ ir t. p. „Kova“ iš to atžvilgio sumani kūmutė — pilti kitiems ant galvos srutas ir krikštų vardais, kokie ant seiles užneina. Bet ar iš to dar išpuola, kad „L. Ž.“ užrašinėtu „Kovos“ „krikštijimo“ metrikus. Ar ne geriaus būtų syki ant visados mūsų rimtesniems organams save įsitikinti, kad nėra ko rimtai tikėti visokiems „Kovos“ pseudonymams, kurie visur inkiša savo falšyvą dvylekį? Mēs nesutikimų ir taip pilnai turime. Kam dar bėgti paskui pseudonymus ir delei jų laikraščiams patiemis erzintis tarp savęs?

Regis į šitą reiktų rimtai atsižvelgti.

Prūsų ir mūsų laikraščių pornografija. „Birutė“ N15 padaro peržvalgą vieno Prūsų nemažo laikraščio, būtent „Tilžės Keleivio“, iš kurio priveda eilę sakinių, atsiduodančių visiškai sugedimu ir parodančių redakcijos palaidumą. Visos tos peržvalgos nepriveseime, nes manome, kad užteks keleto eilučių. Taip, viena korespondentė užsimanė per laikraštį kitą korespondentę pamokinti. Todel išrėžusi pastarajai pamokslą, šitaip užbaigia: „Dabar miela kaimynke, pasielk padurkus, kišk nosį netoli raukų ir pauostyk, tai statyk į laišką, ar smird ar kvėpia kaip perfums!“

Bet amerikiečių laikraščiai irgi neatsilieka. Tik pastaromis savaitėmis matėsi mūsų laikraščiuose tokie papuošalai, kaip: „išpuvasmegenis“, „juodasis“, „juodašimtis“, „dumblinas“, etc.

Taip jau koliojo redaktoriai redaktoriaus. O pereitą savaitę „Darbininkų Viltį“ koksai Dzukelis pasijuokė, jog „Saulė“ išpranašavusi popežiaus mirtį. Ant šito „Saulė“ nurodė, kad apie tą paskalą rašė visi laikraščiai ir ant galo Dzukeliui duoda tokį patarimą: „Jago broluk neturi svarbesnes priekabas prie „Saulės“ kaip tai, tai veluk užlipyk savo terla... kiatulizsku meszlu“. Progresuojame!

Tėvų fanatizmo auka. „L. Ukin.“ paduoda žinutę apie mirtį jauno lietuvių inteligento, Juozo Kregždžio, kuriam tiesiog ar netiesiog sutrumpino jauną gyvenimą tėvūvių fanatizmas. Vel. J. Kregždys gimė 1885 m. Griškabūdžio par., Suvalkų gub. Tėvai jį leido mokslus, ir Juozukas užbaigęs Marijampolėje 5 klases, varu buvo priverstas stot į seminariją — nors jaunė kungingvės pašaukimo; pagaliaus išsikamavęs 5 metus seminarijoje, ją pametė; todėl tėvas jį atstatė nuo savęs. Vargais-negalais vaikiną išlaikė Vilniuje 6 klasių kvotimus, bet tuom tarpu pagavo jį džiova. Sirgdamas, dirbo už aptiekoriaus pagalbininką, ir kada liga visai jį paguldė į patalą, tai tėvas-ūkininkas nevien ką nedavė jam pasigydyti pinigų, bet nenorėjo nei girdėti apie savo vaiką. Jau prieš-pat mirtį grįžta pas tėvus, ir 2 d. kovo pasimirė vaikiną, vos turėdamas 27 metų amžiaus.

Mēs nesuprantame, kaip dabar jaučiasi toksai tėvas, kuris savo vaiką padėjo iš šio svieto išvaryti!

„Tarka“. Išėjo satyros laikraščio „Tarkos“ N6. Turinys: Perdaug jau nuobodūs mūsų gyvenimas. — Iš mano prietikių Amerikoj. — Išpažintis. — Tarkainiai. — Bostono kronika. — Šven takuprių Seimas. — Pavogtasis laiškas N1. — Mūsų laikraščių redaktoriai. — Skaitytojų paklausimai. — Juokeliai. Yra šios karikatūros: „Rūkymo laikas S. L. A.“, „Keleivio Maikis kalbasi su tėvu“, „Perkūno kelionė“, „3-čias kvailas klausimas“, „Magiškas paveikslas“, „Sujieškok ką-tę“.

Literatiškos naujienos. „L. Ž.“ rašo p. J. El., kad du metu atgal viena lietuvių rašytoja išvertusi lietuvių kalbon iš vokiškos nemažą scenišką veikalą — „Pavasario Auka“, parašytą E. Kaizerlingo 3 veiksmų drama. Veikalo tema esanti paimta iš Prūsų lietuvių gyvenimo, ir tinkama vaidinti. Bet vertėja nesuranda kas tą išleistų. — Kaip dar biedna mūsų knygų leidimo pramonė!

Italų laikraščiuose apie lietuvių dainas. Milane einantis

italų dailininkų laikraštis, „Il Mondo Artistico“ (N19-20) indėjo iš-pat priekio straipsnį Arturo Franci „Canti lituani (lietuvių dainos). Autorius labai augštai apie lietuvių dainas kalba, gražesni randa ritmą ir skambesį, negu pas slavus. Prie progos, p. Franci ima mūsų tautiškojo motivo pavyzdžius ir iš M. Petrausko „Birutės“.

Kun. Žebryų gazdina nužudy-mu. Prieš pat spausdinimą laik-rašio gavome iš New Britain, Conn. žinią, iš kurios čia tik iš-trauką padarome. Mūsų bend-ras rašo, jog 3 d. gegužio vietinis kun. Žebrys gavęs grumojantį laišką; jei nepadės toj ir toj vie-toj \$11,000, tai busias nužudytas. Laiškas be parašo. Rašytojas la-bai žemaičiuojas ir sakasi, būs esąs anarchistas. Be beabejonės yra koks pakvaisėlis. Kun. Žeb-rys laišką perdavęs policijai.

POLITIKOS SAVAITE.

AMERIKA. Su dideliu triukš-mu pereitą savaitę Rooseveltas apvažiavo Mass. valstiją. Per vie-ną dieną net 15-koje miestų laikė kalbas. Bostone „Arena“ salė-je kuo riaušės neiškilo tarpe jo ir Tafto šalininkų. Paskui Roo-seveltą vejojosi Taftas ir laikė sa-vo kalbas. Rooseveltas peikė Taftą, o šis teisinio ir peikė Roose-veltą. Net Roosevelto privatišką laišką apskelbė apie Kanados pri-jungimą. Abu viens kitą diskredituoja. Rezultate išėjo, kad Mass. valstijos primarijose abudu gavo po 20 delegatų. Dabar į nacionalinę konvenciją, kuri at-sibus Chicagoje, Taftas turi 493 delegatus ir reikalauja dar 47 daugiau; o gi Rooseveltas turi tik 229, ir reikalauja 311. Beliko tik 310 abejotinių. Taigi Rooseveltas vargiai bus nominuotas.

ANGLIJA. Pastaruoju laiku valdžios srityse iškilo subruzdri-mas apie Kanadą. Mat kažin-ko-kiais keliais vėl pasklido senas paskalas, jog Amerika būtinai ruošiasi prijungti prie savęs Ka-nadą, kuri dabar priklauso Angli-jai. Tas išsiaiškino, kada pereitą savaitę tapo apskelbtas prez. Tafto į Rooseveltą senesnis laiškas, kuriame yra planai apie Ka-nados atėmimą nuo Anglijos. Kaip tie dalykai užsibaigs, dar ne žinia. Tuometarpu Anglija suskubo savo kariuomenę sutvarkyti. Greitu laiku nutarta pirkti 60 kariškių orlaivių. Dabar jau turės tokių orlaivių čielą 100.

Ateinančią savaitę atsibus Port-lande laivyno ir orlaivių manev-rai, kuriuose dalyvaus ir patsai karaliai. Spėjama, kad Anglija nori truputį pabaidyti Ameriką nuo užsikėsimo ant Kanados.

Irlandija, kaip jau buvo rašy-ta, atgavo sau šokią-tokią auto-nomią, tai yra savyvaldą. Taciaus dar nėra airiai tuomi pilnai pakakinti.

Ministerių taryba šiandien iš-rinko komitetą, kuriam pavedė iš-tirti klausimą — kodėl industri-joje iškilo tokie dideli darbininkų nerimavimai.

SVEICARIJA. Šveicarijos val-džios bankas štai kokį dalyką su-manė. Mat vis eina paskalai, kad neužilgo Europoje iškils didelė karė. Tada, žinoma, pabrangs visur ir pinigai. Todėl šveicarijos valdžia jau iškalno rengėsi iš ka-rės pasipelninti ir išleido tam tik-rus poperinius „karės pinigus“, kurių kiekvienas yra 20 frankų. Viso išleido apie 12 milijonų rub-lių. Bet kadangi tie „karės pinigai“ negalima vartoti, todėl juos užpečetijo ir dėžes ir sukrovė

Čiuriche į nacionalinį banką skle-tuose. Kai iškils karė, tai išims tuos pinigus ir mano padaryti didelį pelną. Gudrus tie šveica-rai. Bet ką veiks su tais pinigais, jeigu Europoje karė neiškil-tų?

TURKIJA. Sultanas Mahome-das V. patvirtino savo ministė-rių tarybos firmaną (dekretą), kuriuomi išvaro iš Konstantina-poliaus visus čia apsigyvenusius italus. Firmanas remiasi ant to, kad čianykščiai italai duoda pa-galbą Italijai, kuri veda karę su turkais už Tripolį. Taip gi turkų valdžia keršija italams už Agejinės jūros teriojimus. Ita-lai atsiaukia į Vokietiją ir kitas Europos valstybes, kad už juos užtartų.

IŠ VISUR.

× **Laivų žuvimo savaitės.** Vos nuskambėjo aidas nuo pražuvu-sio „Titanic“, štai parbėgo žinios, jog ant Agejinės Jūros turkiškai-amerikoniskas pirklis laivas „Texas“ užėjo ant vandeninių minų, kurios sprogo, suardė laivą, prie ko žuvo 140 ypatų. Šitos minos buvo turkų išmėtytos arti Darda-nelių Susmaugos, kad naikinti ita-lų karės laivus. Už poros dienų netoli Zuaro, Afrikoje, audros pribloškė italų laivą „Re Umber-to“ ir sukulė. Čia nuskendo 4 oficeriai, 12 kareivių ir visi tar-nai. — Nedoros savaitės!

× **Šveicarai už pigius laiškus.** Šveicarijos pirkybos ministerija nutarė įvesti siuntinėjimą laišku į visas dalis svieto po 1 centą. Bet tą įves tik tada, jeigu pri-tars tarptautiškos pirkybos susi-važavimas, kuris atsibus Bostone šiame nuo rugsėjo 24 d.

× **Italai narsuoja.** Italijos ka-riumenė šiandien užėmė salą Rho-des ir išvijo istėnai turkų valdžią. Taigi italai jau nebe tik Tripolį atėmė, bet ir kitas turkų žemes pradėjo pasiveržti. Pakol kas, kitos šalys dar tyli.

× **100 keleivių orlaivis.** Dius-burge, Vokietijoje budavoja mil-žinišką orlaivį, kuris susidės iš trijų sukabintų ballonų ir apačio-je čielia eilė orinių vagonų. Va-gonuose galės susėsti apie 100 žmonių, bus šviesa ir šiluma. Vi-sas tas orinis traukinys turės 1000 arklių spēką.

Iš Rusijos.

× **Nubaudė už laidojimą be ap-eigų.** Vilniaus apskrities teis-me nagrinėjo bylą tūlos sodietės, Davidavičienės, kuri palaidojusi savo sūnų be religišku apeigų. Teismas toks gudrus buvo, kad moteriškė atrado prasikaltusia ir priteisė iš jos 3 rublius pabaudos. Mat nevalia be apeigų laidoti.

× **Anarchistų-komunistų byla.** Peterburge užbaigė teismą ant kuopelės anarchistų-komunistų, kurie dar 1907 m. darė ekspropri-jacijas po Sestroriecką ir apylin-kes. Kuopelės vadas Košelev, Chliebovič ir Mokrov gavo kator-gos nuo 20 metų. Kitiems kele-tui nuosprendis bus vėliau per-skaitytas. Teismė išsiaiškino, kad potam, kaip anais metais ru-sų socialdemokratų, susivažiavę Londonan, nutarė panaikinti sa-vo „kovos kuopas“, tada vienas iš narių, būtent Košelev, pasinau-dojo likusiais gainklais ir sutvėrė anarchistų-komunistų kuopa. Ši-ta kuopa padarė eilę apiplėšimų ir užmušė žandarą Viivink, sar-gybinį Baranov, kareivį Denison, gorodavą Samoilov ir keletą po-

liciantų. Pagaliaus kuopos vado-vai pakliuvo.

× **Iškrėtė miesto dūmą.** Mas-koje, miesto dūmos sklepuose, policija padarė kratą, įieskodami uždraustų raštų. Berods nieko nerado. Bet akyva tas, kad net valdžios įstaigose jau įieskoma draudžiamų raštų!

× **Arėstavo 100 fanatikų.** Lod-zėje būrys fanatikų mariavitų iš keleto šimtų žmonių, išeinant jų vyskupui Golembickiui iš bažny-čios, apsupė jį, parpuolė ant ke-lių ir isteriškai rėkandami už-giedojo: „Atiduokite jam dievišką garbę!“ Pribuvęs policijos skyrus paluosavo vyskupą ir arėstavo apie 100 moterių.

× **Už „aprilio juoką.“** Kievos gubernatorius nubaudė laikraš-čius: „Poslednijje Novosti“ 300 rub. už patalpinimą „apriliaus juoko“, kad nusmegusi skradžiai neėsanti varpinyčia prie Andre-jevskos cerkvės ir „Južnaja Ko-peika“ 200 rub. už tokį-pat juoką „Juščinskis prisikėlė“ (Juščinskis, tai tas-pats, ką anomet bu-vo baisiai nužudytas ir užmesta jo mirties kaltė ant žydu). Už tuos juokus redakcijoms prisiejo atsidusti.

Iš Lietuvos.

KAMAJAI, Ukmergės pav. **Priverstinas pamokslų klausimas.** Pas mus kaip tik suma šventima-niais baigiasi, tuoj bažnyčios du-ris uždamos ir žmonės tokiu bū-du noroms-nenoroms turi pasilik-ti bažnyčioj. **J. K. Sunus.**

ZIBARTAI, Panevėžio pav. **Stebūklingas daktaras.** Į mūsų kaimą seneniai atsilankė vienas iš-tų stebūklingų daktarų, kurie tankiai prigaudinėja greit inti-kinčius žmones. Taip ir šis dak-taras apskelbė gydąs visokias ligas, o ypač trachomą, kurią jis pažįstas tik į ligonio ranką pažiūr-ėjęs. Pas daktarą suplaukė dau-gybė ligonių, vis moterėlės, kur-ios daug auksinėlių prakišė už vaistus. Tik nežinia kodėl visi vaistai buvo vienoki. Gerokai užsdirbęs „daktaras“ nuėjo kit-ur stebūklų daryti. Gaila, kad žmonės da tiki visokiems praei-viams. **Paūzalinetis.**

STACIŪNAI, Šiaulių apskr. **Girtoklybės pasekmės.** Stačiūnų ūkininkas L., norėdamas, kad jo draugas B. „gerai“ teisme už jį liūdytu, gerokai pastarąjį „pamy-lėjo“. Ant rytojaus L. rado ma-lūne nebegyva, degtinę sudegusi, o jo draugą vos gyvą ištraukė iš dumblynės.

JUSKAKAIMIAI, Slavikų par. Naum. pav. **Nelaimingas atsiti-kimas.** Juškakaimių ūkininkas Jurgis Zokas trečią dieną Velykų malė melnyčaitė grūdus. Neil-gai trukus užėjo didelis vėjas. Zokas užleido presą (tormaz),bet sustabdyti negalėjo. Tada jis tvėrė už sparno, norėdamas sus-tabdyti melnyčaitę, bet sparnas išnešė jį į viršų ir Zokas krisda-mas nusilaužė abi koji. Ligonio padėjimas sunkus. Kaulus sutai-sė Slavikų feldšeris ir liepė ligonį vežti į Kauno ligonbūtį, bet ligo-nis atsisako. Geriau sako, man namie numirti, negu Kaune.

Kukutis.
DUSĖTAI, Zarasų ap. Dusėtuose žada statyti naują dviklasę mokyklą. Valdžia skiria mokyklos pastatymui 450 miško kelmų ir pinigais duoda 2300 rub. Val-stiečiams reikia prisidėti medžio, ir akmenų suvežimu ir tt.

Mūsų valsčiuje ir kitur daug darbininkų rašosi važiuoti Man-džiurijon. Agentai įiesko darbin-ninkų, žada dovanai nuvežti ir atvežti, duoda rankpinigius ke-

lionėi. Žada didelius uždarbjus, ir tt. Daug darbininkų, neišskiri-ant ir ūkininkaičių, prisiklaupė apie didžius negirdėtus uždar-bjus, žada bėgti iš Lietuvos, ir ten prisisėmė aukso sugrįžti tur-tingais.

Vargdienėlis.

(„Liet. Ūkin.“)

ZARASAI. Zarasų gyventojai išsirinko tarpu savęs tam tyčia atstovus, kuriuos siųs Peterbur-gan, idant išgavus leidimą inkur-ti pas save moterų progymnaziją.

ODESA. „Ruta“ kovo 27 d. buvo surengusi vakarą, kuriame vaidino komediją: „Velnius ne boba“ ir dainavo choras lietuviš-kas dainas ačiu studento Sivie-kio rupesniui. Ir visas vakaras buvo grynai lietuviškas, visur skambėjo lietuvių kalba. Tvarka buvo kuopukiausia, vis ačiu to paties studento Saviečio pasidar-bavimui. **Pasėnės Artistas.**

Gyventojų surašinėjimas. „S. Zap. Tel.“ paduoda žinią, „jog žemaičių vyskupijoje, vyskupui paliepus, bus visų parapijų gy-ventojai surašinėjami. Tame sąrašė bus smulkiai nurodyta kas kokios tautos, luomo, tikybos, kiek kas metų turis, ar makas skaityti ir rašyti.

Naujas plentas. Iš Mažeikių (Muravjevų) ketinama pradėti taisyti naują plentą iki Telšių.

Statistika renkama. „Siev. Zap. Gol.“ paduoda žinią, jog visuose žymesniuose Suvalkų gub. mies-tuose ir miesteliuose renkama da-bar skubjai vietinių gyventojų statistika: kiek jų ir prie kokios tautos priklausą. Tą statistiką ketinama inteikti V. Tarybai,

kuomet Lenkijos miestų valdy-mos klausimas bus svarstomas. Vilkaviškyje, Kalvarijoje, Mari-ampolėje, Naumiestyje, Prienuose, Virbalyje ir Šakiuose klau-sinėjama kiekvieno gyventojų — užrašant prie kokios tautos jis pats save priskiria: prie lenkų, lietuvių, ar dar kitokios.

ANDRIONIŠKIS, Ukm. apskr. Čia gyvuliai ir kai-kurie ūkio iš-dirbiniai pabrango beveik du sy-kiu. Už kokį gyvulį 10 metų at-gal buvo mokama 20 rublių, da-bar tokį sunku gauti ir už 40 rub-lių. Už sviestą vargiai galima buvo paimt 17-18 kap., o dabar mokama apie 35-40 kapeikų už svarą, lygiai pakilo kainos ir ant visų kitų ūkio išdirbinių. Javai šiame irgi nepigus.

ANDRIONIŠKIS, Ukm. paviet. Išėivystė Amerikon čia virto sta-čiai epidemija: eina seni, eina jauni vaikai ir merginos, eina net ir beveik vaikai. Kiekvienas paaugėjęs vaikas daugiausiai svajoja, kaip greičiau išsprukti į tą „rojų“ — Ameriką ir jau nei namai, nei ūkis visai jam neberū-pi daugiau. Tiesa, daugumas ten ir uždirba daugiau, negu namie, ir pinigų atsinečia. Nemaža atsiranda vidselto ir tokių, kurie norėtų atgal grįžti ir prigimta pas-togė, tik nūr iš ko, ir taip smilk-sta tolimoje už jūrių-marių šalyj. Yra ir tokių, kurie grįžta ir su pinigais, tik... be sveikatos...

Išėivybė iš šių dugnelį visdelto daugiau įpylė pinigų ir žemė gan pabrango: 10 metų atgal geriausios žemės galima buvo gauti dešimtinę už 100 rub., o da-bar ir už paprastą mokama apie 200 rub. Gi stovis ūkio mažai pa-gėrėjo, beveik visa vedama taip, kaip mūsų senelių buvo vedama.

Valstietis.

(„Liet. Žinios“.)

KŪLIAI, Telšių apskr. Kūlių vyrų nutarė Kūliuose įsteigti pradedamąją mokyklą. Valdžia duoda sienojų ir 200 rublių pi-niginiais, iš kurių 200 rublių ski-riami mokyklos žemės sklypelniui pirkti.

Taip-pat nutarė atidaryti pašto skyrių. Dabar jau ketina įsteig-ti Kūliuose ir Kauno „Blaiybėbės“ draugijos skyrių.

Jurgis Juodeikis.
Nubaudė valsčiaus viršininkus. Buvusis Skuodo valsčiaus rašti-ninkas Jablonskis ir seniūnas Ma-dirimas (?) nuteisti 4 mėnesiams tvirtumos už tai, kad buvo paėmę 10 rub. kyšio.

Miškus kerta. Pakuršėj, Kau-no gub., miškus kirmėlės užpuo-lė esti, del tos priežasties ėmė kirsti medžius, nepalikant nė pačių mažųjų. Vyrai gauna po 1 rublį dienai; moteris ir vaikai, kurie tepa medžių žievės smala, užsidirba po 50—75 kapeikas per dieną.

SIAULIAI. Kovo 17 d. naktį, išėjus iš alinės, buvo nudurtas vienas jaunas vaikas 21 m., darbininkas, Juozas Tulčius.

(„Viltis“.)

VILNIUS. Senobinis mūsų pa-minklas Gedimino kalnas, už ku-rį tiek trūkumo buvo sukelta, tuom tarpu liks kaip buvę. Visuo-menei pasipriešinus, miesto valdy-ba daugumu balsų nutarė tuom tarpu nestatyti ant jo katilo van-deniui traukti. Taigi dabar pasi-sekė apsaugoti Gedimino kalnas nuo jo neprietelių, bet kas bus toliau — nėra žinios. Galima ta-čiau tikėtis, kad, kartą laimėjus, laimėsime ir toliau.

ŠVENČIONIŠ. Kovo 14 d. iš Švenčionių išvažiavo miestan 900 darbininkų. Kovo 16 d. podria-ėikai pasamdė Švenčionių vals-čiuje dar 200 darbininkų, kuriuos veš Sibirian prie Amuro geležin-kelio dirbti.

UTENA, Ukm. pa. Čia susitvė-rė vietinių ūkininkų Draugijėlė. Porą gi vietinių apšviestėsių vyrųkū įsteigė „Vilijos“ atsto-vybę, t. y. atidarė ūkio mašinų ir įrankių sandėlį. Visą ima iš Vilniau iš „Vilijos“ sandėlio. Ge-ro jiems pasisekimo!

Rusiški antspaudai bažnyčiose. Vidaus reikalų ministerija, kaip rašo laikraščiai, neseniai išsiunti-nėjusi visoms katalikų vyskupi-joms antspaudus būtų tik rusų kalba, o ne lenkų ar latinų, kaip ligšiol kad buvo.

(„Žemdirbys“.)

NEMUNAITIS, Trakų pav. **Sacharinas — nuodai.** Neseniai Vengėlenių sodžiuje viena mergi-na užvalgius sacharinos (eukre-lio) tik-ką nepasimirė, net ir ku-ningas buvo pareikalautas. Nors yra girdėje, kad sacharinas nuodai, bet vis nenori tam tikėti. Nestebėtina, kad jie netiki į alko-holio (degtinės) nuodus, kad kenkia žmogaus sveikatai.

I. B.

Kareivių vis trūksta. Rusijoje, gali sakyti, kasmet vis daugiau ir daugiau vyrų bėga nuo tarnavi-mo kariuomenėje. Padėkim per-nai visoje Rusijoje naujų karei-vių mažiau paėmė, negu reikėjo, apie 20 tūkstančių. Bėga nuo kariuomenės netik svetimtaučiai ir žydai, bet ir rusai. Būtent, pernai rusų, mažarusių ir balta-rusių trūkė 1,696, kitų krikščio-nių — 5,225, žydu 11,338, kara-imų — 19, mahometiečių — 1,225, kitų nekrikščionių — 84.

(„Aušra“.)

I LATVIJOS.

Baltijos istorijos ir senovės draugija Rygoje kreipės prie miesto valdybos su pasiūlymu su-rengti Rygoje 1812 metų histo-rišką parodą iš 9 skyrių. Parodą manoma surengti miesto mokslo muzėjuje ir jos surengimas atsi-

eisiąs apie 3500 r.

Laikraščių nubaudimas. Einąs 2 syk į savaitę (neregulariškai) latvių laikraštis iš pradžių „Lai-ka Bals“, o dabar „Jann. Laiks“ anot „Rig. Av.“ 1 metų laiku li-ko nubaustas ant 4000 rub arba 25 mėnesių arešto. Iš šių pinigų likę sumokėta tik 400 r., o kiti 3600 r. atsėdžiami. Dabar atbū-na bausmę šie redaktoriai: Grie-mans, Tetėrs ir Judriksons.

— Kitą latvių laikraštį „Arod-nieks“, organą darbininkų profesia-liųjų draugijų (eina 3 sykius į mėn.) šiomis dienomis Rygos gu-bernatorius nubaudė ant 300 r. arba 2 mėn. arešto.

„Latvijoje“ ūžeiname žinią iš Lietuvos, kurioje nupiešiamas latvių gyvenimas Lietuvoje ir nu-rodoma, kad latvių skaitlius ten vis augas. Lietuvos-Latvijos ru-bežius taip sulatvėjęs, kad sunku beišskirti, kur Latvija, kur Lietu-va, ir išreiškiamas pasitikejimas, jog lietuviai pagaliaus susiliesią su latviais.

LIEPOJUS. Liepojaus-Romnų gelžkelio viršininkas išdavęs pri-sakymą gelžkelio tarnais priimti vieninteliai atsargos kareivius (rezervistus).

— Vasario mėn. per Liepojaus uostą išvažiavo 3560 vyrai ir 12-74 mot., išviso 4834 žmonės, 1911 gi metais vasario mėn. tik 1737 vyrai ir 682 m. — išviso 2419.

LIETGALIJA. Šiame iš Tom-sko gubernijos (Sibirijoje) atvy-ko į Lietgaliją (Vytebsko gub.) keliolika jaunų vyrų, kad čionai apsivedus su latvėmis katalikė-mis. Prieš keletą metų tie vyrai iškeliavo į Siberiją, gavo ten po gabalą žemės, (duoda valdžia kiekvienam vyriškui po 15 dešim-tinių) ir dabar, vargais-negalais ta žemę išdirbė, užsimanė apsi-vesti. Anksčiau to padaryti ne-galėjo, nes jiems ir vieniems ty-ruose apsigyvenus labai sunku buvo pramist. Tėviškėn atvykus jiems buvo nelengva sau pačias surasti, nes mergaitės bijodamos Siberijon važiuoti, tankiausia nenorėjo už jų tekėt. Per tai, už-sakams beirstant, kai kurie vyrai turėjo prasikamuot nuo Visų Šventų dienos lig užgavėnių. Pa-sak-tų vyrų gyvenimas Siberijoje labai nepatogus, daug prisieina pavargti norint patekt į bažny-čią; žemės vaisiai labai pigūs, bet žemės dirbimo įrankiai, audimai ir kitokie išdirbiniai labai bran-gūs.

JAKOBSTATE 29 kovo anot „J. D. L.“ buvo daromos kratos tarp darbininkų muzikaliųjų in-strumentų dirbtuvės. Paimta proklamacijos, kai kurie darbi-ninkai sumiti.

MINTAUJOJE laikraščio „Musų Domas“ redaktorius liko nuštro-puotas 100 rub., už perspaudini-mą keleto straipsnelių iš „Jauna Avize“ ir „Arodneeks“, einančio Rygoje.

Garsus rusų rašytojas Merežkovskij grįžo neseniai per Virbalį iš užsienio, bet ant rubežiaus žan-darai pas jį padarė kratą ir atė-mė rankraštį apysakos spaudzi-namos dabar laikraščiuose apie Aleksandrą I, Rusijos carą. Me-režkovskio apysakojė randas nemažai indomių žinių apie anų lai-kų santykius; žinios pasemtos iš užsienio archyvų.

(„Ryg. Garsas“.)

Geniu yra tas, kuris niekuomet ne-daro antru kartu tos pačios klaidos.

Laimė ir nelaimė praslenka ilgai-niui. — **Vysk. A. Baranaukas.**

Paskutinis bėdžius — turtingas ir labai turtingas, palyginus su didžiu turtuoliu, kuris nuolatos bijo nustoti savo turtų. — **Šeksp.**

Iš Amerikos.

Chicagos laikraščių streikas.

Gegužio 2 Chicagoje darbininkų streikas su ykiu sustabdė visus vietinius laikraščius. Didieji dienraščiai vos suspėjo lapečius su žiniomis ir apgarsinimais išleisti. Išėjo tik vienas socialistų „Daily Socialist“. Sustreikavo presmanai, vežikai ir stereotiperiai. Nesutikimas iškilo dėl lei skaičiaus žmonių, pristatomų prie mašinos. Pereitą subatą išėjo dienraščiai vos po 4 puslapius. O nedėdienij susijungę laikraščiai išleido vos 50,000 egzempliorių, su kuriais ir turėjo pasitinkinti 3 milijonai Chicagos gyventojų. Bet gatvių vaikiukai atsakė juos pardavinėti, kaip neunijistų darbą. Keliose vietose vaikiukai sudaužė vežimus su laikraščiais. 200 policmanų pristatyta prie įvairių laikraščių išleistuvių. Bet publika simpatizuoja streikieriams, nes aiškiai matoma, kad leidėjai sulaužė su unija padarytą kontraktą.

Išsiveržė upė. Lousianos valstijoje apie miestą Torras iš Mississippio upės vanduo išvertė apmūrytą krantą ir paskandino čielą apylinkę. Daugelis miestelių nušlota nuo žemės paviršiaus ir 115,000 gyventojų vos išsigelbėjo pasilikę be pastogės. Valdžia dabar laukose stato jiemis būdeles ir duoda pašalpą.

23 lynčiuotojus apkaltino. Forth Smith, Ark. vietinė Grand Jury apkaltino žmogžudystėje 23 miesščionis, kurie kovo 23 pakorė ant strikarių stulpo negrą Sanford Lewis.

Viesulai užmušė 21. Altus, Okla. prašvilpęs tornadas (viesulai) užmušė po šią apylinkę 21 žmogų.

„Titanico“ atbalsiai. Washington senatorių komisija jau kaip pir užbaigė tyrinėjimus apie „Titanico“ nelaimę ir paleido šito nelaimingojo laivo oficerius, matrosus ir J. Bruce Ismay, — viso 30 asmenų nuo „Titanico“ išvažiavo gegužio 2 d. ant laivo „Adriatic“ į Angliją. Ką dabar darys Amerikos valdžia, nežinia. Prasidėjo tyrinėjimai ir Londone. Tėnai pirmiau sugrįžusius matrosus publika pasitiko su dideliu piktmu. Sakoma, kad ir Ismay bus aštriai imtas į nagus. Šimtas advokatų prie tardymų pašatyta ir White Star kompanijos veikmenė bus iš panagių išnagrinėta, kad nustatyti, kas yra kaltu baisyos „Titanico“ nelaimės.

Gegužio 3 d. Halifaxe, N. S. palaidojo 60 skenduolių, iš tų, kuriuos čia atvežė surinkęs laivukas „Mackay Bennett“. Kitus pažintus atsiėmė giminės. Taip va milijonieriaus J. J. Astoro lavoną pargabeno New Yorkan ir palaidojo. Bostonan parvežė lavonus artisto Millet ir White. Parveža Strausą ir kitus.

Ant Atlančio telegrafinis laivukas „Minia“ dar surinko ir atvežė į Halifax 17 pažintų lavonų. Nepažintuosius tiesiai jūrose palaidojo. Jieškojimas tebesitęsia, ir Kanados valdžia dar išsintė garlavį „Montmagny“. New Yorkan pribuvęs laivas „Oilfield“ praneša, kad jisai dar 29 balandžio, plaukdamas pro vietą, kur nuskendo „Titanico“, matęs visokias laivo atlauzas ir 4 lavonus beplaukiojant. Plaukioją kedės, rakandai, guminiai lankai, lentos ir t. p.

Jeigu žmogus pabūgs teisybės ir, pamatęs ją, nepripažis jos, priims melą už teisybę, tai jis niekadęs nežinos, ką privalo daryti. — L. T.

Kasyklų krizis artinasi.

Šiandėn kietųjų anglių aprubės mainieriai jau tikrai laukė aiškių žinių apie tai: ar bus ar nebus streikas? United Mine Workers komitetai turėjo ilgą konferenciją, kad surasti būdą, kaip išvengt generalinio streiko. Bet tikros išeišos šiuo žygiu dar nesimato.

Buvo abelnai manoma, jog anglekasių komitetas pareikalau nuo savininkų, kad jie paduotų naujas ir lengvesnes išlygas, ant kurių anglekasiai galėtų sutikti. Bet savininkai atsakė. Kasyklių „karalius“ Baer aiškiai pasakė, kad savininkai geresnių išlygų duot nebegali.

Taip dalykams stovint, nežinia prie kokio galo prieis. Artinasi krizis ir anglekasių unija nesumano kas daryt. Praneša laikraščiai, kad unija bene šauksianti generališka savo konvenciją, kurioje bene pasisektų nutarti: ar reikia priimti savininkų išlygas. Kai kurie unijos vadovai pasitikti, kad didžiūma unijos sąlygas priims ir nubalsuos nestreikuoti. Tačiau dar tik spėjimas.

Savininkai savo išlygose esą pasiūlė pakėlimą mokesčių ant 10 nuošimčių (anglekasiai reikalavo 20 nuošimčių). Ant šito rods buvo išpradžių pritarę ir anglekasių komitetas. Bet vėliaus tą išlygą atmetė, kaip darbininkų nepakakinančią.

Gegužio 3 d. New Yorke, po No. 143 Liberty str., buvo bendrai susirinkę savininkai ir anglekasių komitetai. Ir kada čionai anglekasių komitetai netikėtai atmetė 10% kompromisą, tai savininkai iš savo pusės labai įsirdo ir paskelbė per laikraščius, kad daugiau su anglekais besitarisai apie išlygas. Tegul esą jie patį išdirbs išlygas. Žinoma, anglekasiai galės išdirbti išlygas. Bet klausimas, ar kompanijos ant jų sutikus.

Aišku, kad santykiai aštrinasi ir streikas gali bile dieną iškilti, jeigu tik anglekasiai stovės prie savo reikalavimų, ypač 8 val. darbo dienos, pakėlimo mokesčių ant 20% ir pripažinimo unijos. Nežinant, kaip išeis, ir anglies kainos augstai tebesilaikė visą paskutinę savaitę.

KĄ VEIKIA RUSIJOS DŪMA.

Pastaraisiais posėdžiais, kaip rašo Kauno „Vienybė“, Dūmoje buvo svarstomi šie svarbesni klausimai.

Vasario 3 d. pradeda svarstyti naują įstatą apie aprūpinimą kareivių, sužeistųjų karėje, o taipgi jų šeimynų. Palei sunkumą sužeidimo ir pensijos skiriama penkių klasių: Pirmos klasės — 218 rublių į metus, antros — 160 rub., trečios — 108 rub., ketvirtos 75 r., penktos — 36 r., žuvusiųjų karėje kareivių tiktai žmonos tegauna pensiją.

Kovo 7 d. svarstoma įstatas apie kariuomenę. Visi punktai patvirtinama taip, kaip augščiau buvo sustatyta. Mės čia tik apie kariuomenę tepaduosim.

Kovo 9 d. kalbama toliaus apie kariuomenės atlikimą. Priimama visi punktai taip, kaip pirmiaus komisijos buvo nutarta.

Kovo 10 d. pabaigta svarstyti Dūmoje įstatą apie kariuomenės atlikimą. Padidinta bausmė už nestojimą į kareivius. Paskirta už tai uždarymas kalėjiman nuo 8 mėnesių iki 2 metų. Ta pati bausmė skiriama ir tiems, kurie

kokia nors apgaule padeda kitiems išsigelbėti iš kariuomenės. Kas išvažiavęs užrubežin savo laiku nestoja kariuomenėn, jei sugrįžta Rusijon iki 34 metų, bus baudžiamas kalėjimu nuo 8 iki 16 mėnesių. Jeigu gi iki 34 metų nepagrįžta, tai pasmerkiamas ant visados išvairyti iš Rusijos ribų ir atimama jam visos Rusijos piliečio teisės. Jeigu savo valia sugrįš Rusijon, tai bus išsiunčiamas apsigyventi į kitus kraštus.

J. K. Mikas.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

SCRANTON, PA.

Susilaukėm „Tėvo Kazimiero Kapucino“, kuris pribuvo 20 d. pas kun. Kurą su misijomis ir pradėjo tą-patį vakarą varyti darbą, žmones, visai barti ir niekint, kad nepaveda airių vyskupui savo lotų ir bažnyčios; keikė per keles dienas, vadindamas bedieviais, kurie skaito visokius laikraščius ir „negeras“ kningas, sakdamas: „kodėl jūs taip nedarot, kaip jūs tėvai ir tėvų tėvai sename krajuje tikėjo ir klausė? Dabar jūs nenorit, taip jums netinka. Jūs bedieviai esate.“ Liepė skirtis nuo bedievių, pamesti vyrams savo pačias ir vaikus, pačioms vyrus, jei katrie bus bedieviai, ir šalinties nuo jų, matant kurie jau pradeda „bedieviaut“.

21 balandžio buvo parapijos mitingas, kuriame užėmė vadovo vietą kun. Mickevičius, kuris klebonauja Šv. Juozapo parapijoje. Dabar serantoniečiai į dvi pusi persiskyrė: vieni nori neprigulmingą kun. Mickevičių palaikyti, kiti laikosi prie kun. Kuro. Kun. Kuras vadina kun. Mickevičių visai ne kuningu, būk šis nieko nežinaš apie kuningystę; šis mitingas buvo suauktas ir prašyta kuningo Kuro, kad jis ateitų ir pasakytų aiškiai prieš kuningą Mickevičių visiems parapijonams, ką jis žino, kad šis nėra kuningas.

Bet kun. Kuras nepribuvo. Tuom tarpu jis airių sklepe su „tėvu Kazimieru“ žmones barė. Liepė nelaikyti tokių paš save, kas skaito kningas ir laikraščius. Pasekmės to pasirodė. Vienas žmogelis prisiklausęs, kaip mokina, susigūnėjęs su kitu už kuningus, šoko ant jo su peiliu, sakdamas: „aš tave pataisysiu, tu bedievi!“ Štai prie ko mūsų tamsius žmonelius priveda tokie kurstymai!

Jonas Radzvilavičius.

LAWRENCE, MASS.

Balandžio 14 d. 41 S. L. A. kuopos buvo mėnesinis susirinkimas aptarimui kaip kuopos, taip ir viso susivienijimo reikalų. Buvo renkama centro valdyba. Visi vienbalsiai aptarė atviru balsavimu rinko prezidentu P. Živatkauską, kasininku J. Skritulską, kasos globėju J. J. Paukštį. Ant daktauro balsai pasidalino: vieni už Graičiūną, kiti už Rutkauską. Ateinantį seiman, Brooklynan, kuopa išsirinko vieną delegatą-pasiuntinį — A. Ramanauską. Kuopos sąnariai aptarė šiuos susivienijimo reikalus: 1) Būsimuosius susiv. centro valdybos sąnarius nominuoti seime, t. y. seimas išrinks tris tinkamus kandidatus kiekvienam urėdui, o paskui, po seimui kuopos visnotinu balsavimu išrinks vieną iš jų į pereinamo seimo paskirtą vietą. Tokiu būdu kuopa mano, kad susivienijimas išvengs nešvarių, netinkamų žmonių agitacijų ir nereikalingų barnių. 2) „Tėvyne“ leisti ir toliaus nežiūrint, kad ir jinais dare deficitą. Tam tikslui nutarė parginti e. v., kad ji (taipgi, kad ir

sąnariai) pasirūpintų daugiaus gauti visokios rūšies apskelbimų; „Tėvyne“ garsinti spaustuvę, reklamuoti ją, taip kad kuopos, ar privatiniai biznieriiai žinotų, kur kreiptis su spaustuvės reikalais; per „Tėvyne“ leidžiamus ilgesnius visuomenius straipsnius, apysakas, scenos veikalus spausdinti atskirona kuingelėsna ir pigiaus pardavinėti, tuomi verstis ir kasą, „Tėv.“ leisti, didinti. Tarė kuopa ir daugiaus geresnių ir smulkesnių sumanymų, kurie, manau, bus organe „T.“ paskelbti.

Balandžio 27 d. Bostono „smarunks vyrai“ ala Pruseika, Paukštys ir Ko. parengė pas mus prakalbas Čibo salėje. Žmonių prisirinko... 21 asmuo (nors ir spausdinti plakatai visur buvo išmėtyti) ir tai tik atėjo tie, kurie už Pruseiką daugiaus prote tvirtesni ir sumanesni. Pruseika, vieton skelbti socializmą ir suverti kuopą (su tuom tikslu jo čion ir atvažiota), iškeikė pirm-eiviskus laikraščius, būtent: „V. L.“, „Lietuvą“, „Darb. Viltį“. Iš tautinių laikraščių pagyrė tik „Tėvyne“, mat toji (T-nė) P. proto niekad nepaminėjus (?). Davė „perkūnų“ taipgi D-rui J. Šliupui, L. Laisv. Susiv. Sako: „netikęs jau Šliupas, netikęs laisvamanių susivienijimas, visi šliuparniai priešingi jų ideoms“. Kitus jo niekus neverta ir minėti; protingesni žmonės laike jo „kalbos“ visi apledo svetainę ir, žinoma, nieko jau joje nebeliko, išskyrus keturis bostoniečius ir 2-3 vietinius alaus rūgštimi atsiduodančius.

Panedėlyj balandžio 29 d. Lawrence aplankė Roosveltas ir Tafatas su prakalbomis. Roosveltas 11:20 val. dienos vietiniame parke, o Tafatas 3:40 po piet ten pat. Kaip svetimtačių, taip ir lietuvių daugama tyčia tą dieną nėjo dirbtų kad pamatyti „Merikos karalius“. Po pietų, tai ir tūlas dirbtuves uždarė.

Porą mėnesių atgal tarp vietinės skaitančios laikraščius jenuomenės buvo pakilęs klausimas tvirti ir organizuoti tarp lietuvių Socialistų Partiją, daug skirtiną nuo dabartinės Lietuvių Socialistų Sąjungos, bet tūliems nesutikus delei tosios šventosios ramybės ir lietuvių švietimosi taip dingo ir nieko jau panašaus nebesigirdėti.

Koresp.

CHICAGO, ILL.

Vienas lietuvis saliuone pas Simkų liko apilpėstas ant \$450; tuos piningus buvo gavęs už sužeidimą. Tie kurie piningus atėmė, nuėję į kitą saliuoną pas J. Skirių, pradėjo šimtines mėtyti ant grindžių ir norėjo, kad J. Skirius išmainytų. Tas žmogus pamšlijio, kad čia turi būti kas nors negerb, jei šie vyrai iš šimtinių niekus daro. Pašaukė policiją ir suėmė. Ant laimės dar visus piningus pasisekė nuo plėšikų surinkti.

Buvo ir kitas panašus atsitikimas. Tūlas Jonas Miliauskas, darbininkas nuo 3238 Auburn av. pasiskundė policijai, kad jisai netekęs savo piningų ir draugo: prapuolė jo \$1500, kuriuos kasyklose sutapęs, ykiu dingęs ir jo draugas, Charles Balčius. Miliauskas ruošėsi važiuoti Lietuvos, todėl susidaręs piningus, vakare eidamas gultų indavė Balčiumi juos palaikyt. Bet kada atsisūdo, tai nei piningų nei draugo nebebuvo.

A. Booben.

ATHOL, MASS.

28 balandžio Atholio lietuvių socialistų kuopa surengė prakalbas; salę nusamdė ant Exchange gatvės; bet atėjus prakalbą lai-

kui, savininkas syetainės neatidarė, todėl prakalbų rengėjai pripuolė prie žydėlio ir prisiprašė, kad leistų atlaikyti prakalbas savo škaloj (synagogoj). Žydai susimilo ir davė laikyti prakalbas synagogoj.

Kalbėtojas buvo L. Pruseika („Laisvės“ redaktorius), Kalbėjo apie svetimų šalių padėjimą, darbininkų padėjimą Anglijoj, Francijoj, Rusijoj. Bet užbaigė ant ypatų. Pirmiausiai išhiekinio lietuvių seniausį veikėją Širvydą; paskui kažin kam prie to prikišo kuingung Alševskį, Tumą ir Olšauską; kartu niekino ir „Vienybę Lietuvos“, „Lietuvą“. Čia pasirodo, kad nevien kuningai draudžia skaityti pirm-eiviskus laikraščius, bet ir mūsų lietuviški „socialistai“. Nors neskelbja viešai boykoto (turbut tik delto, kad šalies įstatymai draudžia), tai prakalbomis pasinaudoją niekinimui ir šmeižimui. Pruseika labai purkštavo, kam „Lietuva“ pranešusi, kad „Keleivio“ Co. yra žydų rankose; sako: „mūsų tautininkai skaito, kad žydas tai blogas žmogus“. Taigi Pruseika pripažįsta, kad „Keleivis“ yra žydų rankose. Bet ant „Lietuvos“ tai nėra ko pytkauti, nes ji pranešdama, kad „Keleivis“ žydų rankose, neikie regis nemane, kad žydai yra blogi žmonės; greičiau „Lietuva“ mano, kad žydai yra protingesni už lietuvius, kad net užlaiko lietuvių kalboje nedėlraštį, kuris agituoja prieš Lietuvos ir Amerikos lietuvių pramonę.

Pertraukoje deklamavo p. Janilionis: „Čaras“ ir Jovaro eiles „Kad būčiau poetas“.

J. M.—kas.

NEW BRITAIN, CONN.

Balandžio 26 d. vietinio turtingo lietuvių, Jono Skritulskio žmona, išvažiavo su mergaitėmis pasivažinėti. Ant užsikimimo ties dirbtuve arkliai pasibaigė, o tuom tarpu darbininkai ėjo iš darbo. Vienas iš jų, B. Banys, norėjo skersai kelią perbėgti, bet nepaspėjo ir vežimo jiena pagavusi pamušė ant žemės, o žiliskarklys su pakauostomis nubrodė nabagai nuo galvos odą su plaukais. Sužeistasis guli ligonbūtyje.

F. Mikelionis.

GARDNER, MASS.

29 bal. 89 kp. L. S. S. paminėjimui 1 gegužės surengė prakalbas. Kalbėtojas buvo L. Pruseika. Kalbėjo apie gegužės šventės reikšmę. Paskiaus kalbėjo apie Sibirą. Gardner p. P. kalbėjo neblogai. Bet kada Pruseika kalbėjo 28 bal. Athol, tai tik skaudu ir nemalonu buvo ant širdies; vieton pamokinančios prakalbos, užsiėmė peikimu kitų, k. v. Širvydo „Vienybės Liet.“, ir „Lietuvos“, žodžių sakant pavirto į kelevinį Džian Bamba.

Motėjūnas.

SPRINGFIELD, OHIO.

Šitame mieste per šinos pastaruosius 3-jus metus buvo „sausas“, tai yra nebuvo svaiginančių gėrimų; bet dabar vėl ėjo balsavimai ir įvedė saliuonus. Iš to ir mus broliai lietuviai pradžiugo, nors pas mūsiskus jau ir pirmiaus to rudžio nestokavo. Lietuvių čia nedaug. Draugystės jokios neturi; nėra nei lietuviškos bažnyčios; taip sakant — santaikoje gyvena.

Darbai čia gana nelengvi, prie fandrių. Uždarbjai nevienodi.

T. Zavist.

LAWRENCE, MASS.

27 d. balandžio, „Laisvės“ redaktorius Pruseika turėjo čia prakalbas; susirinko apie 15

klausytojų ir ar 3 atsivežė iš savo lizde. Apie Pruseikos prakalbą tiek gali suprasti, kiek iš jo rėdomo laikraščio „Laisvės“. Gal ir nesmagu bus skaitytojui šie mano žodžiai, bet pasakysiu, kad vietoje pašnekėt apie socializmą, privarė piemeniškių „plurpalų“. Kalbėdamas „iškaršė“ kailį savo neprieteliams (jis taip vadino) Ramanauskui, Kirdėjui, ir kit. Tėnai radosi ir Kirdėjus, kuris norėjo imti balsą ir parodyti teisybę (nors neverta buvo del keleto žmonių), bet ir to buvo negalima, nes Pruseikos šalininkai padarė rėksmą, ir dar aiškiau parodė, kad su piemenimis nėra ko užsimt, nes jie teisybės bijo, kaip botagėlio.

Dabar lietuvių audėjų unijos (Industrial Workers of the World) N6 skyrinai protokolą sekretorium yra J. Kirdėjus ir girdėtis, kad būsiąs pašauktas patšai Pruseika, kaipo privirės košės per savo „Laisvę“ pasikalbėti prieš visus streikierius, kuriuos supjudė, taipgi pasiteisinti prieš Ramanauskus, Arlauskus, Kibilčius, abelnai prieš visus, kuriuo išvadino „juodašimčiais“ ir kitokiais savo kodekso žodeliais. Ar negaus tik tokio bilieto, kaip jų draugas Grikštas... Girdėtis, kad Pruseika giriasi, kad da prieš straipsnį tilpusį „V. L.“ jau jis esą pradėjęs mastyti apie Lawrence“. Tai tik juokai! Žmogus mįslijo išgelbėti Lawrence, o čia ėmė ir atėmė jo planus „V. L.“ Argi nepikta? Pruseiką su savo peštukais sūkavo, iš eilės išpeikė visus laikraščius, kaip kapucinas, tik išgyrė savo „Laisvę“, „Kovą“ ir „Keleivį“ (irgi kaip kapucinas „Draugis“ su „Žvaigžde“).

Jonelis.

ROKCFORD, ILL.

Šiame miestelyje, kaip nekurieams yra žinoma, randasi lietuvių, gana veiklių ir karštų tėvynainių. Tą galima aiškiai matyti paėmus lietuviškus laikraščius. Bėt kaip priežodis mums sako: „Tarp krikščionių nevisei šventi.“ O tarp bedievių nevisei prakeikti“. — Taip ir čia, tarpe tu patriotų randasi ir atšalėlių.

Prieš kiek laiko vietinis Lietuvių Ukėšų Klubas padirbino ženkelius su angliskais parašais. Čia, klubui neduodu jokio „pamokslas“, nes žinau, kad tas jam nepaigelbės, ir jis tu ženklelių nebeperdirbs. Bet ar šiap ar taip būtų, už tą darbą klubas visgi nevertas pagyrimo.

Vėpsojes.

SO. BOSTON, MASS.

Kaip jau girdėjome iš pačių socialistų organų „Keleivio“ ir „Laisvės“, kad Bostono „garsūs kalbėtojai“ jau nebeina kur nors veltui kalbėti, bet reikalauja už kiekvieną „gerą prakalbą“ penkių dolerių, taigi vietiniai ir apylinkių lietuviai pradeda jau atsikratyti tųjų „kalbėtojų“; tą lūdią ir vietinė So. Bostono progresivių moterų draugija būtent „Lietuvos Dukterų Draugija“ (turi pašelos skyrių) prigulinti kartu ir prie S. L. A. (į 72 kuopą) surengė prakalbas 21 d. balandžio. Buvo kviesta iš Brooklyno pirmiausia J. Lutkauskas, paskum V. K. Račkauskas; bet tiems atsakius pakviesta iš Lawrence p-ai Ramanauskai, iš Lowellio kun. Urbanavičius, ir vietinis kun. T. Žilinskas. Prakalbos buvo vietinėje parapijos salėje. Jon prisirinko pilna žmonių, daugiausia moterų ir merginų. Prieš pradėsiant kalbėti parapijos ehoras, vedamas varg. Karbausko, dailiai sudainavo Č. Sasnausko „Jau slaviai sukilo“ ir „Lėkk, sakalėli“. O užbaigiant vakarą sudainavo M. Petrausko „Kaitink

šviesi saulute" ir Kudirkos „Lietuva, tėvynė mūsų". Pirmosios trys gan gerai išėjo. Melodijos akordai, ypač Sasnauskio „Jau slaviai sukilo", taip gražūs ir malonūs, kad tarytum randies kokiame stebūklingame jaunimo dainų sukuryje ir klausytum per amžius. Taip jos žavi žmogaus sielą. Hymnas „Lietuva", ant pa baigos, buvo netoks gražus, kaip reikėtų, nes matyti, balsai užtekinai neišmokyti ir melodija pa neši stačiai iš Kudirkos dainų sa siuvų. Man matos, kad mes turi me savo Hymno melodiją daug tobulesnę, geresnę, kaip tai Kačanauskio, Stankevičiaus ir Petrausko (pastaroji truputį sunkesnė). Reikėtų jų pabandyti. Na tiek to! Gerb. vargonininkas gal pasistengs mūsų hymną dailesnį su mokyti. Dar truputį apie prakal bas.

Pirmiausiai kalbėjo patsai kle bonas Žilinskis. Jis, kaip moterų parengtose prakalbose, kalbėjo daugiausia apie moteris, jų ap švietimą ir tt. Pripažino moterims visuotinį lygų balsavimą ir sa kė, kad moteris būtinai jį turės ingyti. Bet moterų „lygybę", mū su „karštųjų kelevininkų" am biciją kaslink moterų lygių tiesių su vyrais, pajaukė, taip kad ir pati publika turėjo noroms-neno roms kvatotis. Paveizdan, sako, moteris, jei neis kariuomenėn, mili cionų, nei gatvėmis tvarkos da botų bei žiūrėtų, nes moteriai duota kitokia gamtos dovana: jai reikia šeimininkauti, savo kū dikius apžiūrėti ir išmokinti, kad būtų dori, naudingi visuomenei. Sakė kad mergos neturincios lai mę ištekėti ar nenorincios tekėti mokintūsi amatų, profesijų, k. v.: siuvėjystės, medicinos, ingyti mo kytojavimo teises; stengtis gan ti vietas prie krautvių, aptiekių ir tt. Nupeikė tas, kurios eina sunkiai dirbtų į įvairias „fan dres" ir tam panašius fabrikus, nes, jos tik vyrams mokesčius už darbo valandas sumažina.

Antra kalbėjo poni Ramanauskienė. Ji irgi kalbėjo apie moterų teises, privalumus, gyvenimą. Žmogus, sako, organizuotas, ap sišvietęs esti grynasai šaltinis, veidrodis. Ir tiesa, visi būtume laimingi, kad mes moteris turėtu me apsišvietusias, žinančias gyve nimą, visas jo gerąsias puses. Ti kių, kad p-os Ramanauskienės kalba persiėmė visi ir daug ko pa simokino.

Trečiajai, tai kun. Urbanavi čius. Jo laikytasi temos: dau giaus moterims-merginoms inkvėpti Lietuvos tėvynės mielės, kad jų dabartiniai ir būsimieji vaikai kūdikiai neištautėtų, būtų lietu viais protingais, prakilniais, mei le ir mokslu, išmintingumu žydė tu. Priminė taipgi lietuvių atgi jimo periodą (1904—1905 m.), spaudą, literatūrą ir tt. Kažin ar randasi tarp mūsų dviasiškių kal bėtojas su tokia gryna, aiškia, sveikų minčių betariančia kalba, kai kun. Urbanavičius! Vargu. Jis savo kalboje nemaišė nei tiky bos, nei bedievių.

Ketvirtas ir pastarasai p-nas Ramanauskas papasakojo taipgi apie organizacijas, daugiau apie Sus. Liet. Am. Perskaitė iš „Tėvynės" N15 V. K. Račkausko straipsnį „Ką Susiv. L. A. yra padaręs"? Nupiešė ką jis gali to lians padaryti mūsų pačių labui ir apskritai visai mūsų tautai, jei mes visomis išgalėmis jį rem sime ir prie jo prigulėsime.

Žodžiu sakant, visos prakalbos padarė malonų, naudingą, šviežią išpūdį. Prie draugijos prisirašė apie dešėtkas naujų šanarių. Ant toliaus tikimasi, kad ji sutrauks visas Bostono moterų spēkas ir

dirbs savo ir visų lietuvių naudai. Taigi visos moteris ir merginos prie „Lietuvos Dukterų Dr-jos" rašykites! **Bostonietis Vyras.**

P. S. „Keleivis" su „Laisve" šių prakalbų nepaminėjo, nors jų agentas-reporteris viduryje salės stovėjo su pluoštu popierių ir užrašinėjo visų kalbas. **B. V.**

„AMERIKANTAI" IR KARIUOMENĖ.

Vidaus reikalų ministras ką tik apgarsino žinias, parodančias kiek kokioje gubernijoje vyrų nestojo 1911 metais kariuomenėn. Apie tą Kauno „Vienybė" ma ždaug sekančiai papasakoja, kaip tos žinios paliečia Lietuvą. Iš re kurtų suskaitos esą matoma, kad daugiausiai nestojo vaikinų kariuomenėn iš Rusijos parubežių gubernijų, taigi Lietuvos ir Len kijos, būtent: Kauno Suvalkų, Lomžos ir Plocko. Priežastis nestojimo esanti aiški: mat iš tų gubernijų jaunuomenė daugiausia išdumia Amerikon. Taip ve 1911 metais iš mažutės Suvalkų gubernijos krikščionių rekrutų trūko net 1000 vyrų; iš Kauno gub. neteko 607, o Vilniaus gub. — 380. Jaunimas išvažiuoja Ame rikon uždarbauti, daugelis pas kui ir visai į savo kraštą nebe grįžta, bijodami atsakomybės už nestojimą savo laiku kariuome nėn. Taip kasmet apie 2000 lie tuvių, pačių žaliukų vyrų, ant vi sados, galima sakyti, atsižada sa vo krašto.

Ligišiolai atsakomybė už nesto jimą savo laiku nebuvo didelė. Bet dabar, kaip matyti iš Dūmos posėdžių, tą atsakomybę žymiai ketinama padidinti: nestojusie ji lig 34 metų žadama ant visa dos išvaryti iš Rusijos ribų. Tai gi reikia tikėtis, kad patvirtinus tą įstatą, daug mažias išvažia vusiuųjų Amerikon prieš kariuome nės atlikimą teisdris grįžti tėvynėn ir prisiimti atsakomybę už nestojimą savo laiku kariuome nėn. Taigi kasžin tik ar nepride posėdžių, tą atsakomybę žymiai ri tėvams už savo priedermę lai kyti, kad neišeisti savo vaikų Amerikon be kariuomenės atliki mo.

Kaip matyti iš tų pačių rekrutijos surašų, Kuršo latvių prieš kariuomenės atlikimą labai ma žai teišvažiuojama. Matyti, mo ka jie pragyventi ir išsiversti sa vo krašte.

J. K. Mikas.

POLEMIKA.

LINKUI „TRIMITO".

Antrą syk „Vien. Liet." matau keistus p. Mikolainio pranešimus: N13 garsino, kad jis parduoda „Trimitą", dabar N16, garsina, kad LSS atpiko „Trimitą". Ka dangi p. M. per „VL." praneša apie tai, tat priverstas esmu kelis žodžius ir aš pasakyt apie ta čia. LSS. neatpiko „Trimito" nuo p. Mikolainio, tik jam, kaip Mauderodės agentui (ką pats Maude rodės savo laike pranešė ir kurį laišką aš mačiau) sumokėjo sumą prigulincia už „Trimito" atspau sdinimą, pagal paties Maudero dės reikalavimą. Nors S-ga ilgai laukė užbaigimo spausdinimo ir daug ilgai, negu reikėjo, vienok pareikalavus Mauderodei ir pra nešus apie atlikimą darbo, Pildo masis Komitetas didžiuma balsų nutarė, pasitikėdamas p. Mikolai nio sąžine sumokėti piningus tuo jaus, nors ir negavus „Trimito"

į savo rankas. Mat, Mauderodė užtai prizadėjo nuleisti 500 mar kių.

Tačiaus N16 „VL." p. Mikolai nis garsina, būk S-ga atpiko „Trimitą", bet del nekurių neda mokejimų jis jo neišduosias S-gai. Tą patį pranešė ir Administraci jai, primindamas ir „Aušros" pi ningus, kuriuos S-ga esanti skolin ga nuo 1904 metų.

Dabar klausimas: Ar Maudero de yra „Aušros" atstovas, kad jis paveda savo agentui atimti \$51.27 nuo S-gos? Jeigu, girdi, to S-ga nepadarys, „Trimitas" nebus iš duotas. Ir dar už tokią skolą, kuri padaryta S-gai nesuistvėrus (S-ga suistvėrė 1905 m.). Iš tik rųjų keista, kad Mikolainis, Mau derodės atstovas, reikalauja „Au šros" piningų, be jokio praneši mo S-gai apie tai nuo „Aušros" valdybos.

Aš guodoju kito žmogaus gar bę, ir dar labiau guodoju tojo garbę, kuris pats guodoja savo garbę. Iš to atžvilgio didžiuma Pild. Komiteto ir nutarė išmokėti visus piningus, neturint ant ran kų atliktojo darbo. Bet p. Miko lainis neguodoja savęs, nes turė damas savo rankose reikalaujamą sumą, reikalauja vėla. Reika lauja to, kas visai nėra vietoj ir be jokio formalizmo. „Aušra" gali reikalaut, bet pati „Aušra", o ne Mauderodės atstovas. Susi rašinėjimo iškašius privalo su mokėt Mauderodė, nes jam p. Mi kolainis tarnauja.

S-ga daugiau nemokės nieko p. Mikolainiui, nes jam sumokėjo, kas lytiš „Trimito". Kas gali garantuoti, jog pasiuntus antru kartu reikalaujamą per p. M. su mą, jis vėl nesuras kokių skolų ir vėl „Trimito" nesiųs?

Lai p. Mikolainis išpildo Mau derodės agento pareigas ir kuogreičiausia pasiuočia S-gai „Tri mitą". Kitaip prisieitų apie p. M. manyti taip, kaip aš nenoriu manyti. Nėra reikalo rašinėti vi sokius pranešimus laikraščiuose, kada dalyką galima atlikti su Ad ministracija. **A. Bernotas,**

LSS. Pildomojo K-to narys. Phila. P. Apr. 19, 1912.

P. Mikolainio atsakymas.

Pilnai sutinku su p. Bernoto paskutiniu sakiniu teorijoj, jog nereikia rašinėti visokius prane šimus laikraščiuose, ir jog savo privatiškus reikalus turėtumėm vesti ir užbaigti be laikraščių pa galbos; vienok mes esame ant tiek dar nesubrendę, idant tai galėtumėm padaryti. Praktika rodo visai atžagariai. Net ir šiam p. Bernoto raštui nereikėjo tilpti „Vien. Liet.", nes jis nėra S-gai ant sveikatos. P. Bernotas žinoma, man rodija nerašinėti, bet pats rašo. Mat pas mus yra toks „pirmieiviskas" inprotis, jog prie bendro ar privatiško reikalo, rei kia da pirma per laikraščius ge rai išsiburnyti, išsistituoti.

P. Bernotas sako, matas keistus p. Mikolainio pranešimus „VL." apie „Trimitą" ir delto rašo. — Aš gi klausiu p. B.: — kas yra priežasčia tų „keistų praneši mų"? Jeigu LSS. Pildomasis Komitetas (kurio p. B. yra nariu) nebūtų ignoravęs mano laiško iš 4 sausio, būtų užmokėjęs už „Tri mito" spaudą iki 20 sausio, tai nei lapė nebūtų lojusie apie tai ir šiandien „Trimitas" būtų Ameri koje. Negavęs jokio atsakymo paskirtam laike, rašiau apie tai į „Kovą". P. Purvis, P. K. Sekre torius, teikėsi tada man atsakyti ir taktikos pamokyti, ant ko aš jam atsiliepiu 16 vasario, parod ydamas jo taktiką, ir pabrėžiau, jeigu neužmokės už „Trimitą" iki 15 kovo, tai „Trimitas" eis

ant pardavimo. Tas atsiliepimas buvo siųstas Administratoriaus vardu, kuris jį perdavė „K." re daktoriui, o kuris to atsiliepimo netalpino „K.", bet perdavė P. K. kuris jį padėjo į archivą taipgi ignoruojant. Negavęs atsakymo iki 18 kovo ir negavęs žodžio „K.", pačios S-gos reikale, pri verstas buvau tą keistą pranešimą parduodu „Trimitą" talpinti „V. L." kas buvo su pasekme.

Kada S-ga neįspildė pirmojo ir antrojo reikalavimo-laiku žinoda ma apie pardavimą, tuomi nusto jo savininko tiesos ir stoji eilėn pirkėjų su tiesa pirmystės atpir kime ir jau sutinkanti ant parda vėjo sąlygų. Prie pardavimo „Trimito" prekės tapo pridėta \$50.00, ką S-ga yra skolinga Au šros Draugijai.

Balandžio 10 gavau nuo p. Pur vio perlaidą ant 991 markės, Mauderodės vardu, kuriam ir nu siunčiau. Prie tos sumos stekavo \$16.50 man už korespondenciją virš 3 metų laiko ir skola Aušros Draugijai, apie ką parašiau Ad ministratoriui 12 balandžio.

P. Bernotui labai nepatinka reikalavimas Aušros Dr. skolos ir jis mėgina Mauderodė prie to įmaišyti. Mat p. B. manė jau pamokines buržujų draugiją ant visados. P. B. dyvijasi net, kaip galima reikalauti skolos, „kuri padaryta dar S-gai nesuistvėrus". Kada S-ga susitvėrė, tas nesvarbu, o tiktai faktas, jog S-ga yra Aušros Draugijai skolinga ir dar neatsiteisė, nors daugelis formaliskų laiškų buvo rašyta pp. Puskunigiui, Bagočiui ir Griniui, ir vietoje atmokėjimo skolos Au šros Dr. gavo skaitlines dailių epi tetų.

Toliaus p. Bernotas, yt pažemi nimui vadina mane Mauderodės agentu ir tarfū; lyg Mauderodė būtų mane siuntęs pas S-gą „Tri mito" įieškoti. Tačiaus yra visai atbulai.

Kada S-ga paėmė nuo p. Pet rausko „Trimito" rankraštį, tai p. Grinius visur rašinėjo įieško damas spaustuvės, lūbet dovanai. Visos padavė taip aūgtas prekes, jog apie spausdinimą nei mšlies neliko. Tada p-lė Račiūtė, P. K. narys, atnešė pas mane „Trimito" rankraštį ir luogojo, idant aš, kaip spausdinęs kelioliką muzi kaliskų veikalų ir turįs gerą pa žintį su Mauderode, užklaščiau jo, kiek jis skaitys už atspausdi nimą „Trimito". Mauderodės prekė buvo labai pigi — 9 centai už egzempliorį popieriaus apda ruose ir 17 centų audimo apda ruose — ir jam tapo paduota „Tri mitas" spausdinti. Priegtam vi sos derybos delei spaudos su M. ejo mano vardu, o ne S-gos. Taigi ištikrųjų esu S-gos agentu ir tar nu, tik p. B. neįstengia to supras ti, ir man, kaip S-gos tarnui ir agentui, nenori nei susirašinėjimo iškaščių grąžinti.

Administratorius gi reikalauja, idant Mauderodė apmokėtų „Tri mito" prisiuntimą, kada Maude rodės atsakita yra vien už spaudą be jokių kitų apmokėjimų. S-ga delei mano tarpininkystės laimė jo taip pigią prekę ir naudojosi mano kreditu per 3 metus, nes antraip būtų turėjusi įmokėti bent pusę sumos pradedant spaudą, ir todėl S-gos reikalu yra tuo jaus apmokėti mano išlaidas, Aušros Draugijai skolą ir „Tri mito" prisiuntimo kaštus, ir už baigti tą reikalą be jokių toles nių trimitavimų. Gąsdinimas manęs su koku tēn manymu ir šmeižimai, S-gai geidaujamų vai sių nesuteiks.

Ant galo pasakan, jog S-ga no rėdama išvengti naujų mokesčių teneduoda priežasties man rašinė

ti laiškų nei keistų pranešimų į laikraščius apsigynimui nuo S-gos šmeižimų, nes S-ga užmokės man extra už kiekvieną tolesnį laišką ir keistus pranešimus. Neuzmo kant ūmai viršuj minėtų sumų ir atsiskakant apmokėti „Trimito" prisiuntimą, Mauderodė pradės skaityti kaštus už „Trimito" guolį (—storage), kuris jau guli skryniose virš pusantrų metų ir užima vieta. **P. Mikolainis.** New York, 30 balandžio, 1912.

Prusu lietuviu tautiško atgijimo reikale.

Bebuvodamas šiemet Prūsų Lietuvoje ir besikalbėdamas su įvairiais mažiau ar daugiau „susi pratusiais" Prūsų lietuviams bei veikėjais, visur pastebėjau vieną: Prūsų lietuvių ne tik neturi su pratimo apie lietuvių literatūrą, ne tik jos nematė — dauguma ne tik jos bijo, kaip „žemaitiškos", „katalikiškos" arba „bedieviškos", — bet ir tie, kurie norėtų su ja susipažinti ir ne taip jau baidosi, negali, nes nėra kur gaut. Tiėsa, yra taip vadinamas „Keliaujas kningynas", kuriuo naudo jasi kelios dešimtis asmenų; Klaipėdoj yra (rengiamas) „Sandoros kningynas" (tai bus didžiausias). Bet tēn kningų tiek ma žai, ir tos pačios taip neįvairios ir daugiausia menkutės, kad, kaip patyriau iš pačių tų kningų vedė jų, neužganėdina net mažai iš kningų reikalaujantį Prūsų lie tuvi. Padidinti gi nei vieno, nei kito kningyno patįs Prūsų lie tuviai tuotarpu neįstengia. Nes, kaip paprastai būna, tie, kurie norėtų prisidėti prie padidinimo, patįs nieko neturi; tie gi, kurie galėtų — „kitų reikalų turi ik valiai"... Taip viskas ir stovi ant vietos. Tuo tarpu tokie knin gynai, kaip „keliaujas" ir „Sandoros", galėtų didelę naudą atnešti. Kaip „Sandora", rengiasi net viešą skaityklą insitaisyti, o jos bene didžiausias augintojas kun. D-ras Gaigalaitis pasakojo, — per „Sandorą", jei tik turėtų kningų, tai įvairiuose Prūsų Lie tuvos kampeliuose kningynėlius intaisytu.

Taip dalykams stovint jau tuo karta (šiemet) tai vienas tai kitas Prūsų lietuvis man užsiminė arba net ir stačiai prašė, kad aš, kaip dabar pats savo akimis pa matęs Prūsų lietuvių padėjimą, — padėčiau jiems pritraukti prie lietuviškųjų raštų suplatinimo Prūsų Lietuvoje ir Didžiosios bei Amerikos lietuvių, kaip labiau kningos galybę suprantančius. Jiems (Prūsų lietuviams) patiems tai esą sunku: nežina nei ke lių, neturį nei ryšių; prie to, del šiokių ar tokių priežasčių, kai kurie ne pas visus gali turėti pa sitikėjimą ir tt. Bet aš, — iš vieno pusės turėdamas omenyje kaip Didžiosios taip Amerikos lie tuvių paprastąjį tokiuose atsiiti kinuose indiferentiškumą, prie to da žinodamas, kad ir vieni ir kiti turi ne mažai ir savo reika lų; iš kitos pusės neturėdamas papratimo už bent ko griebtis „ant karštųjų" — su „pagalba" nesiskubinau ir ligišiol tylėjau, tuo tarpu tik stengdamas labiau tą klausimą sau pasiaiškinti. (Kas skaitė „L. Ž." mano korp. apie Prūsų lietuvius, tas supras, delko aš čia taip „atsargus" bu vau). Ir tik dabar drįstu šį Prū sų lietuvių reikalą viešumon iš kelt, drang patardamas ir net prašydamas pagelbėti jiems. Čia atkreipju akį ypač kningų leidė jų, taipgi žmonių ir įstaigų, ku

rios turi pas save „atliekamų" kningų, siųskite tas kningas Prū sų Lietuvon, o galite būti tikri, kad jos tēn nemažą naudą pada rys.

Tuo tarpu nurodau du adresu, kuriais galima minėtas kningas siųsti: „Keliaujančio kningyno" ir „Sandoros".

Iš „Keliaujančio kningyno" kningos siuntinėjamos pačta po Prūsų Lietuvą kiekvienam, kuris tik nori (perskaičius kningos grąžinama atgal). Kningos, ski riamos „Keliaujančiam kningy nui", reikia siųsti tokiuo adre Heidekrug, Ostrp., Germany. Heidekrug, Ostrp., Germany.

„Sandora", kaip minėjau, tai so savo biblioteką (užsiima ir par davinėjimu kningų), žada intai syti viešą skaityklą (Klaipėdoje) ir kiek, bus galima, stengsis tai syti kningynėlius visoje Prūsų Lietuvoje. Jos adresas toksai: Sandora, Buchhandlung — in Memel, Ostrp., Germany.

Yra (arba buvo ar rengiama) da ir daugiau kningynėlių, kaip antai Tilžės „Giedotojų" ir „Birutės" draugijų, Katyčių „Vaini ko", Gumbinės lietuvių draugi jos. Bet tēn daugiau vietiniai kningynai, ir neteko pastebėti, kad jų vedėjai manytu savo vei kimo sritį paplatinti (bent apie pagalbą nieko nekalbėjo, o sąly gos ir pas juos tos pačios); tat nedrįstu nei kviesti anom drau gijoms pagelbėti, nors neabejoju, kad ir jų kningynų vedėjai su mielu noru priimtų gautas knin geles.

Da pastaba. Turėdamas omenyje abelnaįjį Prūsų lietuvių susipra timą — jų bijojimą „žemaitišku mo", „katalikiškumo" ir „bedie viško-demokratiškumo", taipgi pačių kningų vedėjų bei globėjų pažiūras — iškyk abejoju, ar ne bus numestos kur į kampą arba net į pečių paaukotos kningos, kurios gal nesutiks su kningų ve dėjų bei globėjų pažiūromis. To del pasirūpinau sužinoti jų tame klausime nuomonę. Ir čia galu pranešti, kad iš „Keliaujančio kningyno" vedėjo turiu už tikrinimą žodžiu, o iš „Sandoros" net raštu, — kad nežiūrint prisiunčiamųjų kningų politikos, visuomeniškos bei tikėjimiškos pakraipos — visos bus lygiai pri imamos ir globėjamos. Tuomi remdamos drįstu tikrinti, kad nei viena (kokios nebūt pakraipos) „Keliaujančiam kningynui" ar „Sandorai" prisiunčiamą knin ga užniek palaikyta nebus.

Del kaikurių priežasčių nepa duodu aš čia savo tikros pavardės, o tik pasirašau ženklų, po kuriuo buvo spausdinamos kores pondencijos „L. Žiniose" iš Prū sų Lietuvos. Jei iškiltų reikalas — tēn mano pavardės ir kit. bus galima sužinoti. **M.** 12—IV—12.

P. S. Būtų geistina, kad kiti laikraščiai ši rašinėli atspausdin tų ištisai arba bent turinį paduo tu.

MEILĖS TROŠKIMAS.

Kad kartą pražystų meilės žiedai, Nudžiūtų nuo veido gailinga rasa, Išnyktų kerštai, barmiai ir vaidai, Tada būtų laiminga žmonija visa. Kad eitų kiekvienas prie meilės šventos, Nežūtų tiek kovoj žmonijos vaikų, Ir visi gėrėtus gerybėms gamtos, Tada tik sulauktum laimingų laikų. Kad kartą išnyktų tamsybės rūkai, Suspistų saulutė iš po debesų, Ateitų meilės ir teisybės laikai, Nutiltų tada dejavimai visų. Kad kartą pražūtų girtybės pikta, Ką vargina žmones nuo senų laikų, Apstotų tad verksmas nekaltų vaikų, Tada tik įvyktų ir meilė šventas. **J. K. Guokas.**

Kiekvienas kūdikis iš dalies geni jus, kiekvienas genijus iš dalies kūd kis.

Laiszkai isz Lietuvos.

Iš kelionės tėvynėn. Anuo žygiu prisizadėjau parašyti p. J. A. laiską, taigi dabar ir pranešu apie visą savo kelionę.

Pragyvenęs 4 metus Amerikoje La Crosse, Wis., ir pažinęs visą tos šalies gerumą ir blogumą, sumaniau keliauti Lietuvon. Pasiėmęs savo rakandus ir išsipirkęs bilietą, trunkiau tiesiai į New Yorką; pribuvęs ant Jersey City stoties, užsidūriau ant juokingos ir prastos regyklos: pamaciau keliolika žydų agentėlių, kurie už viens kito ir nežmoniškai gaudė žmones ir gabeno į žydiškas agentūras, kur su keleviais jau daro, ką tiktai nori. Tą patį ir su manim norėjo padaryti, bet aš turėdamas antrašą „Vien. Liet.“ agentūros ir laivakortę ant rankų, pasidaviau ant ištyrimo. Jaunas smarkus žydukas, kokios 18 metų amžiaus, surinko mus 6 žmones: 4 vyrus ir dvi merginas ir atgabena ant Canal str. New Yorkan, į kokį teta offisą. Pirmiausia pareikalavo, kad visi atiduotamėm pinigų, kiek tik turime; o paskui pasakė, kokia busia laivakortės prekė ir kokis pinigų kursas. Mano bendrai tai ir padarė; bet kada priėjo iki manęs, tai aš pasakiau, kad jau turiu pirkęs laivakortę ir aš važiuoju į Brooklyną. Tuomet nuo manęs pareikalavo \$2 už... „parvedimą nuo stoties“. Aš pamėmęs lagaminėlį maniau išeiti; bet kur tau! po prievarta ir turėjan užmokėti \$2. O mano bendrai pasiliko.

Važiavau ant Red Star Line laivo „Finland“. Ant rytojaus suėjome ant laivo. Na ir pasakojamės vienas antram, kaip tapo atlikti mūsų reikalai. Pasirodė sekančiai: laivakortės visų lygiai užmokėta — po \$35; bet užtai aš mainydamas pinigus mokėjau tik po \$52 už šimtą rublių, o jie žydeliams užmokėjo po \$52.75. Tai mat kokis skirtumas. Paskui jiems da parokavo ir už parvedimą nuo stoties ir už nuvedimą ant laivo kiekvienam po dolerį. Ar nebus dabar aišku, kad važiuojant tėvynėn visuomet geriausias kreiptis pas savo tautietį žmogų, negu pas svetimtautį, kuris nesigali mūsų žmogaus kišenės.

Laivu kelionė buvo gera; nedidelės vėtros mažai šupo laivą. Prižiūrėjimas buvo gana geras. Maistas atsakantis.

Aštuntą dieną pribuvome Antverpan. Pasiėmę lagaminus traukėm ant stoties. Kada reikia eiti į vagoną, mano bendrų ima ir neleidžia, — sako, kad reikia pirkties gelžkelio bilietai (o jie mat buvo pirkę kartu prie laivakortės, taip kaip ir aš!). Čia vėl pasirodė, kad žydelis kelio pinigų sau pasilaikė... Trunkiniu važiauvome 30 valandų, nes pataikėme expresą. Ant rubežiaus užsimokėjome po 1 rub. 50 kap ir jau šiandien sau laimingai gyvenu Lietuvoje. Bet nuo savęs padarau pastabą, kad visi lietuviai, norinti keliauti į Lietuvą arba iš Lietuvos, kreiptis geriausiai pas lietuvius, — kad ir „Vien. Liet.“ Agentūrą, o bus kuogeriausiai užganėnti; arba jeigu kam parankiau, tai ir į kitas redakcijas: „Lietuvos“ ar „Kataliko“, kaipo rimesnųjų ir teisingesniųjų laikraščių.

Kitą kartą daugiau parašysiu. **Jonas Blaidžius,**
12—III—12. Suvalkų gub.

KRUONIS, Vilniaus gub. Kazokų kaime 28 d. kovo atsitiko žmogžudystė. A. Gnezdauskis

su savo tėvu bekludami kluone susibarė ir pasikėsino tėvą užmušti. Tėvas ėmė sūnų prašyti, sako: „duok, vaikeli, nors pasimelsti“. Tuom tarpu kur nebuvęs ateina J. Praškevičius, A. G. švogeriš ir ėmė jį barti, sakydamas: „kas tau pasidarė, kiba tur galvoj negerai, kad tu taip darai!“ A. G. labai užpyko ant J. P. ir paleido į jį šakėmis; kaip tas bėgo, tai iš užpakalio ir sulindo į galvą šakės, gylio 3 colius. Dvi dieni išbuvęs pasimirė. A. G., pasiėmęs 500 rub. ir nežinia kur išbėgo. Dar ir dabar niekas nesugavo. J. P. buvo doras žmogus, niekam ir buvo nepadarė.

A. Dubnekas.
KRUONIS, Trakų pav. Mūsų apylinkėje pradėjo siausti liga šiltinė (karštinė), kuri jau daugelį paguldė į kapus ir da gal paguldys, nes gydytojas gero nebėra; yra tik feldšeris, kuris menkai ką nusimano ir nelabai rūpinas žmonių reikalais. **Dulis.**

JONISKIS, Šiaulių pav. Balandžio 1 d. Joniško Klubas „Artojas“ surengė pasilinksminimo vakarėlį, su žaislais, šokiais, lekiu, jančia krasa ir dainomis. Vadovaujant p. V. Preikštui padainuota keletas gražių liet. dainelių, tarpe kurių gražiausia pasisekė hymnas „Lietuva, tėvynė mūsų“. Buvo manyta sulošti ir Žemaitės komediją „Valsčiaus Sūdas“, bet nežinia del kokių priežasčių nelošė.

Klubą „Artojas“ šiuo laiku labai pradėjo policija varžyti; ant vakarėlių susimanė drausti dalyvanti pašalinėms ypatoms. **Kaštanas.**

LAISKAS ISZ FILIPINŲ.

Parang-Parang, Moro, Mendanas, P. I. Šis miestelis turi apie 300 gyventojų, daugiausia pusiau civilizuotos Moro giminės, kurie kuone visi mahometoniško tikėjimo; daug yra religiškų fanatikų, su kuriais amerikoniai turi daug bėdos suvaldyti.

Keletą mėnesių atgal Mindanos departamento komandierius, gen. Pershing paliepė visiems morams nusiginkluoti; šitam jie labai priešinos ir reikėjo suvirš 2,000 kareivių, kad priversti moriečius ginklus padėti. Labjausia jie atsiaušė ant salos Jolo (tark Holo). Tėn jie susirinko ant vulkaniško kalno Bud Dajo (tark Bud Daho) ir ties ugniam krateriu rengėsi gintis iki paskutinėsios. Amerikoniška kariuomenė apsupė kalną, apstatė kanuolėmis ir rengėsi spjaudyti šviną. Morosiečiai pažiūrėję kanuolėmis į koseres, pabūgo ir „Datu“ viens po kitam pasidavė. „Datu“ tai yra vadovas arba, geriau sakant, savininkas 1,000 arba daugiau galvų (baudžiauninkų).

Pirm negu Moros susirinko ant kalno Bud Dajo, turėjo keletą susirėmimų su kareiviais, daugiausiai aplink ežerą Siet ir abazą Taglibi. Tas viskas lėšavo nemažai gyvasčių; amerikoniai nužūdė apie 5 savo kareivius ir suvirš 200 Moro krito. Kareiviams jie taip įsipyko, kad net atidavusiems savo ginklus Morams turėjo duoti kareivius, idant palydėtų per amerikoniškas linijas, nes amerikoniai vien tik iš pamatymo juos šaudė, nors tas buvo aštriai užginta daryt.

Viskas vėl aprimo iki koks „Juramentado“ (tark Huramentado) nenusiųs amerikoniško kareivio laimingesnin svietan...

„Juramentado“ tai religiškas pas Morus fanatikas, kuris pasišvenčia savę žūdymui krikščionių. Jo siekis yra — kuodaugiau siai į Kristų tikinčių nunovyti ir pačiam žuvus nueiti pas „Allahą“ (mahometonų Dievą) ir pas pranašą Mahometoną linksmintis tarpe daugybės moterių dangiškuose haremuose; jis tam ir prisiengia atsakančiai: pirmiausia nusiskuta plaukus nuo visų kūno dalių, gerai nusimazgoja ir ant galo pasirišinėja visas gislas, kur tik gali; mat kad ir būna sužeistų, tai kraujas negalėdams perparištas gislas greitai nubėgti, duoda jam ilgesnį laiką savo mylimiausį ginklą „Bolo“ vartoti. „Bolo“ tai yra panašus į kardą, tik ką labai aštrus ir daug sunkesnis.

Morosų kalba skamba gražiai ir žodžiai trumpi. Pav. „ero“ — šuva; „ista“ — žuvis ir tt. Rašliava — arabiška. Kalba truputį skiriasi beveik kiekviename kaimelyje. Kuone visi kalba ispaniškai ir maž daug angliškai. Labai retai matyti Morosų su baltais dantimis, dauguma vis juodai nusidažo.

Amerikonų baisiai neužkenčia, nes su jų pribuvimu pragyvenimas pabrango. Amerikonai šitą „dovana“ visur mat nusineša...

Pajūrėse gyvenantįs Morosai daugiausiai žuvininkauja; kitur augina ryžius, kukuruzus, bananus, koku riešutus, „nipa“ augalus dengimui bakužėlių, kanapes, kavą ir gumą; apdirbimui jokių mašinų nevarvoja; žemę išvarpo su „bolo“ arba su arklų, pasikinę „carabao“ (Carabao panašus į jautį). Bulves auginti jiems nesiseka, nes tik laiškuose išauga. Cotta-Batto klonij augina puikiausią kavą, o ant salos Basilau — gumą.

Vanduo nesveikas; būtinai reikia kasti arba virinti pirma negu galima gert.

Ant salos Mindanao dar valkiojai gaujos plėšikų, gerai apsiginklavusių; bet juos amerikoniai jau baigia ganabinti.

Oras čia puikus; tankiai palija; perkūnijų nebūna. Parang-Parang apylinkė klokso virš 200 pėdų augščiauj jūrių, ligumoje, tarpe 7—8 laipsnių pločio žiemuose; gana vėsu naktimis ir dienomis neperkaršta.

Pramonė chiniečių ir japonų rankose; retai kur matyti vietinių gyventojų „storelis“.

Lietuvio niekur neteko užtikti. Mieste Zamboanga susidūriau su rusu; gyresė, kad buvęs revoliucionierių vadovu; bet man rodos, kad jis yra šnipas; sakė jo pavardė esanti „Kazbek“. Nuo vieno kareivio dažinojau, kad jis sukiniėjasi tarpe čia būnančių amerikoniškų kareivių. Pora žydelių jam rengėsi kailį pert, bet neteko daugiau su juom susidurt. **Kappa Lambda.**

KELIONĖS IŠPŪDŽIAI.

(Užbaiga).

Dailu žiūrėti Paryžiaus vaikus, kurie vaikštinėjo plikomis blauzdukėmis. Štai oras malonus: nei šaltas, nei karštas. Visas miestas kvėpėjo rožėmis, kurios tuom laiku žydėjo ir pardavinėjamos buvo. Smuikų ir pianų skambėjimai aplinkui girdėjosi ir maloniai glostė girdėjimą. Pūkų išpūdi šis viskas mano omenyje užmezgė.

Čia jau buvo nebe taip, kaip Amerikoje, kur einant turėję gatvę, sulgy ju aprėdaliu nelabai galima juos išskirti nuo beturčių;

Paryžiuje jau labai lengvai skiriasi ne tik didieji turtuoliai nuo beturčių, bet didieji turčiai nuo vidutinių. Čia buvo suplaukę iš įvairių šalių lobininkai, kurie uliojo naujovinės Babylonijos mieste. Neskaitant jau svetimųjų lebautojų, čia buvo daugybė ir savųjų (paryziečių) turčių, kurie lygiai kaip ir svetimieji, uliojo-linksminosi. Netik šie didieji turčiai uliojo, bet uliojo ir mažesnieji, uliojo ir darbininkai, kurių padėjimas buvo daug vargingesnis, negu Amerikos arba Anglijos darbininkų. Darbininkų uždarbis Paryžiuje yra nuo 1½ iki 5 frankų už 10 valandų dieną.

Dabar aš važiuoju jau į savo tėvynę — Lietuvą. Važiavau per Belgiją, per Vokietiją. Belgija atrode kaipo viena iš pramonijos šalių. Nieko daugiau nesimato, kaip tik fabrikai bei įvairių-įvairiausių techniški tvariniai; tai labai panaši šalis į Angliją, visuose dalykuose. Kalba tos šalies susideda iš dviejų kalbų: vokiškos ir francūziškos mišinio; kai belgas kalba, tai vieną žodį istaria vokišką, o kitą klausykies — francūzišką.

Vokietija, kaip jau pirmiau regėta bei jau šiek-tiek josios įvairumas minėta šviri ir labai sutvarkyta šalis, kaip jos miestai, taip ir ūkės. Trumpą laiką buvau apsisotojės Vokietijos sostapi- lėj Berline. Čia aš vienoji iš valgyklų valgiau pietus, kur labai skaniai pagamina. Buvo padnota man kepsnys, tik be duonos. Vietoj duonos buvo skiltelės pakepintų bulvių. Beabejonės, aš manau, kad delto čia mažai vartoja duoną, nes čia mažai jos užauga. Apleidęs Berliną, aš jau buvau arti rubežiaus, Prūsų Lietuvoje, kur žmonės tikri lietuviai, liuteronų tikėjimo, gražiai lietuviškai šneka ir dar daugelis net visai vokiškai nemoka, nors ir visokiais būdais čia lietuviai yra sloginami.

Štai jau ir rubežių parėjau. Jau ir visai Lietuvoje. Pamačiau Suvalkiją, Nemuną ir Kauniją. Pamačiau savo žmones su storais bei ilgais miliniais švarkais ir lietuviškais batais.

Mano siela žingeidavosi istoriškomis Lietuvos liekanomis; del tos priežasties apžiūrėjau daugybę Lietuvoje vietų, iš kurių priminsiu tik apie Vilnių. Penkias dienas aš tėnai buvau užsilikęs, per kurias gana gerai apžiūrėjau Lietuvos sostapyle. Giliai susigriaudini iš-pat pirmo žengimo (šiame dideliame bei augstame ir kaidaisiai šventame Lietuvos mieste, lietuvių galybės lopšyje. Klausė savęs: Kurgi ta lietuvių kalba, kurios dabar čia nesijaučia nei trupinėlio? Kurgi tie šventi ažuolai? Kurgi tie žyniai, vaidelytės bei išmintingi kriviu-krivaičiai? Aplinkui medžiai bei kalnai tarsi atsakė: — Nebėra, vaikeli, nebėra!..

Matėsi kaip gatvėmis slenka lenkų bei rusų veislės atėjūnai. Tie gaivalai šnypsčia ant kiekvieno tako: „eo, eo?“ „jak po eham-sku muve!“ „ėto takoje?“ „neponimaju“ ir t. t.

Ir taip tokiuose išpūdziuose aš prisartinau prie Vilijos bei prie grandioziško Gedemino kalno, ant kurio matėsi pasakiški raudoni pylies griuvisiai. Žaliavo šen bei ten medžių krūmai, papuošdami tą Lietuvos didybės liekaną. Žiūrėjau į tą kalną ir į tą tamsiai raudoną pyli ir giliai-giliai mano širdyje lyg kas vaitojo, lyg kas skandžiai ir nebesuriamai nutruko... Aplinkui buvo pilna kirmynų, kurie jau senai maitinasi Lietuvos oru ir vaisiais... Ši gamta privaisino bei nupenėjo

rikų arba Anglijoj.

Jau du mėnesiu suėjo, kaip aš vaikštinėju ir su dideliu žingeidumu tyrinėju šį bei tą iš Francijos gyvenimo; pagaliaus mano finansai pradėjo mane raginti, kad apleisčia šitą viską: ir tą maloniai kvėpantį orą, ir tuos sodnus, ir tuos vynuogynus bei erškėčius su jų kvėpjančiais žiedais (rožėmis), ir tuos dekadencijos mūrus, ir tuos romanų stulpus su vazonais, ir tas gėles-rožes, ir tuos žavejančius klausą smuikų bei pianų balsus, ir taipogi tuos didžius žmonių švelnumus, kaip turčio, taip beturčio ir dar net huligano.

Dabar aš važiuoju jau į savo tėvynę — Lietuvą. Važiavau per Belgiją, per Vokietiją.

Belgija atrode kaipo viena iš pramonijos šalių. Nieko daugiau nesimato, kaip tik fabrikai bei įvairių-įvairiausių techniški tvariniai; tai labai panaši šalis į Angliją, visuose dalykuose. Kalba tos šalies susideda iš dviejų kalbų: vokiškos ir francūziškos mišinio; kai belgas kalba, tai vieną žodį istaria vokišką, o kitą klausykies — francūzišką.

Vokietija, kaip jau pirmiau regėta bei jau šiek-tiek josios įvairumas minėta šviri ir labai sutvarkyta šalis, kaip jos miestai, taip ir ūkės. Trumpą laiką buvau apsisotojės Vokietijos sostapi- lėj Berline. Čia aš vienoji iš valgyklų valgiau pietus, kur labai skaniai pagamina. Buvo padnota man kepsnys, tik be duonos. Vietoj duonos buvo skiltelės pakepintų bulvių. Beabejonės, aš manau, kad delto čia mažai vartoja duoną, nes čia mažai jos užauga.

Apleidęs Berliną, aš jau buvau arti rubežiaus, Prūsų Lietuvoje, kur žmonės tikri lietuviai, liuteronų tikėjimo, gražiai lietuviškai šneka ir dar daugelis net visai vokiškai nemoka, nors ir visokiais būdais čia lietuviai yra sloginami.

Štai jau ir rubežių parėjau. Jau ir visai Lietuvoje. Pamačiau Suvalkiją, Nemuną ir Kauniją. Pamačiau savo žmones su storais bei ilgais miliniais švarkais ir lietuviškais batais.

Mano siela žingeidavosi istoriškomis Lietuvos liekanomis; del tos priežasties apžiūrėjau daugybę Lietuvoje vietų, iš kurių priminsiu tik apie Vilnių. Penkias dienas aš tėnai buvau užsilikęs, per kurias gana gerai apžiūrėjau Lietuvos sostapyle. Giliai susigriaudini iš-pat pirmo žengimo (šiame dideliame bei augstame ir kaidaisiai šventame Lietuvos mieste, lietuvių galybės lopšyje. Klausė savęs: Kurgi ta lietuvių kalba, kurios dabar čia nesijaučia nei trupinėlio? Kurgi tie šventi ažuolai? Kurgi tie žyniai, vaidelytės bei išmintingi kriviu-krivaičiai? Aplinkui medžiai bei kalnai tarsi atsakė: — Nebėra, vaikeli, nebėra!..

Matėsi kaip gatvėmis slenka lenkų bei rusų veislės atėjūnai. Tie gaivalai šnypsčia ant kiekvieno tako: „eo, eo?“ „jak po eham-sku muve!“ „ėto takoje?“ „neponimaju“ ir t. t.

Ir taip tokiuose išpūdziuose aš prisartinau prie Vilijos bei prie grandioziško Gedemino kalno, ant kurio matėsi pasakiški raudoni pylies griuvisiai. Žaliavo šen bei ten medžių krūmai, papuošdami tą Lietuvos didybės liekaną. Žiūrėjau į tą kalną ir į tą tamsiai raudoną pyli ir giliai-giliai mano širdyje lyg kas vaitojo, lyg kas skandžiai ir nebesuriamai nutruko... Aplinkui buvo pilna kirmynų, kurie jau senai maitinasi Lietuvos oru ir vaisiais... Ši gamta privaisino bei nupenėjo

juos...

Važiujant per Lietuvą, mačiau josios žmones, kaip daugelis iš jų buvo apsiausti tamsa ir skurdu. Mačiau kaip jie sunkiai ir su vargu dirbo savo žemelę bei guodojo dorą. Čia man prisiminė galingos Kudirkos eilės, tie jausmingi žodžiai: „Lietuva tėvynė mūsų“. Tarsi kas sakė mano širdyje, kokie tai paslaptiniai jausmai kušdėjo, jog dar iškilis Lietuvos milžinai, jeigu ir ne kraujo, kaip tie, ką guli žemėj tarp didžiųjų akmenų-kaupų, bet dailės.

Paskui buvau apsilankęs ir Rusijoje, apie kurią, trumpai pasakius, atrodė yt kokia didelė mėšlo duobė. Man tik gailėjo savo tėvynės Lietuvos, kuri taipgi buvo prijungta prie tosios mėšlo duobės.

Štai dabar aš ir vėl esu priverstas gyventi Amerikoje. **Adomas Dagis**

UNIJOJOS, STREIKAI IR POLITIKA.

Žiūrint į pasaulio žmonijos judėjimą išrodo jogaie mės gyvėamė unijų, streikų ir politiškių permainų periode. Gal būt nerasi dienos, kuri nebūtų pažymėta šiočia ar tokia revoliucija (perversmu). Reikia pasigėrėti, kad žmonija tokiais dideliais žingsniais žengia pirmyn; ir tie žingsniai yra darbininkų klasės.

Tūkstančiai darbininkų nepri-guleję į dabartines darbininkiškas organizacijas buvo skriaudžiami ir darbdavių išnaudojami. Pagaliaus buvo išmėtomi iš darbo bei jokios jų (darbininkų) kaltės; dirbo už minimum mokėstį; bijojosi darbdavio pareiklauti pakėlimo mokėsties. Ir istikro, jeigu vienas darbininkas pareikalauts pakėlimo mokėsties, bosas su piktumu parodė jam duris ir į jo vietą gavo, kad ir 5 darbininkus. Panašių atsitikimų su tūkstančiais darbininkų buvo, ypač daug yra nukentėjusių lietuvių nuo bosų žiaurumo. Bet kodėl jie nesirašė į uniją? Kodėl jie (darbininkai) visi sykiu nepastatė bosams reikalavimų pakėlimo mokėsties ir žmoniškesnių tiesų? Jie nebuvo įsivaizdinę — „kur vienas negali padaryt, tėt dešimts lengvai atliks“. Pasidėkavojant kantrybei ir energijai dirbo pavienėmis spėkomis patol, pakol evolucijos keliu priėjo prie supratimo — Vienybėje galybė! Tik sujungtomis spėkomis pasekmingiau galima kovoti už būvį ir tiesas. Ir vienur anksčiau, kitur vėliau ėmė rašytis į unijas.

U. M. W. of A. (United Mine Workers of America) angliakasių unija esti jau apie 16 metų ir pasekmingai kovoja su savo godžiais darbdaviais; tuomtarpu rytinių valstijų fabriku darbininkai iki šiolei laukė savo darbdavių malonės. Tik šimet atėjo jiems, evolucijos keliu, mintis, kad reikia organizuotis ir pradėjo rašytis prie I. W. W. unijos.

Organizuoti darbininkai veik visados laimės streiką jeigu tik bus praktiškai vadovų vedama ir jeigu nariai pilnai supras vienybės galybę. Paveizdan: III. valstijos anglekasiai niekadostreiko nepralaimėjo, nesa, kaip mato-si, čia yra stipriausias unijistų sąryšis todėl jie ir turi pasekmę. Šiame atvejyje — gerai. Iš antros pusės, organizuoti darbininkai daug turi nukęsti bedarbės dėlei. Būva atsitikimai, kad prisieina net už kitų darbininkų reikalus

KAZYS PUIDA.

UNDINE.

Triveiksmė drama.

MIKAS. Iškur panelė žinai?
 IRMA. Aš viską žinau. Gali man nieko nepasakoti.
 MIKAS. Tai kaip čia dabar bus?
 IRMA. Kas bus?
 MIKAS. Tai kurią mano ponas ves: — ar panelę Viktutę, ar tamstą?
 IRMA. Matysime.
 MIKAS. Kad jau čia dabar... Žinai tamsta, mano ponas vis tamstą mini, vis tamstos pasigenda...
 IRMA. Mini... Pasigenda, sakai?
 MIKAS. Dabar mano ponas jau ne toks linksmas... Vis susirūpinęs... neprasijuočia... Ir dažnai sako: — gera buvo, Mikai, mudviem Sibire...
 IRMA. Tai tavo ponui čia negerai?
 MIKAS. Turbūt negerai...
 IRMA. (tyli valandėlė). Klausykis, Mikai. Aš tuoj išėsiu...
 MIKAS. Nepasimačius su mano ponu?
 IRMA. Klausykis ką sakysiu: — man antru kartu atėjus neįleisi nei vieno žmogaus šin būstas — supranti?
 MIKAS. Nei mūsų daktaro?
 IRMA. Nei vieno žmogaus! — girdi?
 MIKAS. Gerai.
 IRMA. Atmink: — nei vieno žmogaus... Aš moku gausiai atsilyginti.
 MIKAS. Žinau, panele, žinau...
 IRMA. Tai-gi... aš išėsiu dabar... (eina, duryse sustoja). Nei vieno žodžio... nei vieno svetimio žmogaus... atmink!
 MIKAS. Gerai, gerai — padarysiu... (Irma išėina). Jau tik kas nors čia bus... Bet mano ponas išsižios panelę Zorevą čia pamatęs... Man taip matos — po velnių panelė Viktutė...
 3.

IRMA (atsimainęs veide: — akis indubios, skruostai išbalę, antakiai šiek-tiek pražilę, iš veido matyti, kad kaž-kas skaudomo slopinama, neleidžiama aikštėn prasimušti. Numeta portfelių ant rašomojo stalo ir, pamažu nusitaisęs, atiduoda drapanas Mikui. Pasiziūri ant stalo, pavaikščioja po kambarį, užsideda poperą ir sėdas prie rašomojo stalo). Ne... Kad nors nebūtų taip Irmos ilgu... (pauza). Už trijų dienų vestuvės... Kodel?... Kam aš ją vedu?... Ar tam, kad ji mane prie tėvynės pririštų?... (pauza) Na, tai joks ryšis... O juk čia reikia liktis... reikia dirbti... čia tiek darbo, o tiek maža darbininkų... (pauza) Bet kam taip giliai išmego anoji mano pajautų versmėn... Kaip undinė užbūrė mane (Irma stovi duryse ir klausos)... nesutrauktinai ryšiais pririšo, suvaržė mano jausmus... o aš pabėgau nuo jos...
 IRMA (ineina). Bet ji čia.
 GARŠVA (pašoka). Irma! (valandėlė pasvyravęs bėga prie jos, bet pusiaukelėje sustoja, sudejuoja ir sunkiais žingsniais grižta atgal ir susmunka kedėn). Ko tau reikia iš manęs?...
 IRMA. Nieko.
 GARŠVA. Ko tu čia atvažiavai?
 IRMA. Tavęs pamatyti.
 GARŠVA. Kam?
 IRMA. Tavo laime pasidžiaugti.
 GARŠVA. Kodel tu tyčiojies iš manęs?
 IRMA. Kam tu taip skaudžiai iš manęs pasijuokei?
 GARŠVA. Aš?
 IRMA. Kam skaisčiausiu mudvieju laimės momentu pabėgai, yt koks bailys...
 GARŠVA. Taip reikėjo...
 IRMA. Kam mudvieju laimės giedrą taip nežmoniškai, šventvagiškai užgesinai...
 GARŠVA. Nenorėjau to daryti, bet turėjau...
 IRMA. Kam tiek sunkių kančių ir sau ir man prirengi...
 GARŠVA. Irma! Irma! nors tu nebausk manęs...
 IRMA. Kam tu mane nubaudei... už ką?
 GARŠVA. Man taip sunku... Man taip so-pa...
 IRMA. Iš sopulio ilgėsio aš prie tavęs atvykau — ne tu prie manęs, nors ir skundies.
 GARŠVA. Man taip tavęs ilgu buvo... Taip...
 IRMA. Netiesa!
 GARŠVA. Kuo gi tai tau priparodyti...

IRMA (ilgai žiūri į jį liūdnu žvelgėsiu. Malonių, lyg išmėtinėjimo balsu). Joneli, tu jau nebemyli savo Irutės...
 GARŠVA (pašoka iš kedės ir puola prie jos). Irma!... Irute mano! (karštai bučiuoja ją).
 IRMA. Jonuli mano! tai tu neužmiršai savo Irutės?... tu dar tebemyli ją?...
 GARŠVA. O ne! ne! — nebūčiau stengęs užmiršti!... Tiek laimingų dienų... tiek jausmo... tiek giedros tu man Sibiro snieguose suteikei...
 IRMA. Kaip man šalta buvo be tavęs... Kaip liūdna vienai...
 GARŠVA. O dabar... dabar tau gera?
 IRMA. Taip... man dabar nieko daugiau nebereikia.
 GARŠVA. Ir gera būtų tau visuomet su manim?
 IRMA. Kam tu klausai... Juk matai — iš Sibiro, tavęs pasiilgus, čionai atvykau.
 GARŠVA. Ačiu tau, Irute. ačiu (bučiuoja ją).
 IRMA (staiga sulaiko jį). Palauk, nebūčiuok.
 GARŠVA. Kodel? Kas yra?
 IRMA. Už trijų dienų... juk tavo...
 GARŠVA. Kas? kas?
 IRMA. Tavo vestuvės.
 GARŠVA (atsikelia). Tiesa... mano vestuvės...
 IRMA (tyrinėdama). Tu ją myli?
 GARŠVA (po valandėlės). Nežinau...
 IRMA. Tu ją vesi?
 GARŠVA (po valandėlės, netvirtai). Reikės vesti...
 IRMA. Ar ji tave myli?
 GARŠVA (po valandėlės). Turbūt...
 IRMA. Jonai! tu ją iš prievartos vedi! (Garšva tyli). Tu jos nemyli — tai tik ryšis, kad tave čia pririšus, kad tu kitur neišvažiuotum...
 GARŠVA. Iškur tu taip manai?
 IRMA. Tavo akis teisybę pasakė.
 GARŠVA. Sunku! oh, kaip sunku!
 IRMA (glamonėjas). Jonuli, man gaila tavęs... gaila to tavo troškimo gyventi, kuomet pančius užsidėti manai... gaila giedros, kuri jau niekuomet nepatekės...
 GARŠVA. Irma! Irma! ko tu čia atvažiavai?
 IRMA. Savo meilę tau atvežiau.
 GARŠVA. Ko tu nori iš manęs?
 IRMA. Sugražink man mano ramybę, mano tytą, sidabro juoką, mano giedrą ir jausmą...
 GARŠVA. Iškur... iškur tas paimti.
 IRMA (artinasi prie jo, rimtai). Surask savyje užtekinai valios, vyro drąsos ir troškimo prie laimės...
 GARŠVA. Jėgų trūksta...
 IRMA. Pasisemk jų iš manęs.
 GARŠVA. Tu jų man neduosi.
 IRMA. Atvažiavau čionai ir viską, visą save tau atvežiau.
 GARŠVA. Neįstengiu... nepajėgiu... taip aš nuvargęs, taip širdimi nuilšęs be tavęs...
 IRMA (ištiesia prie jo rankas). Eik, eik prie manęs... Aš tau sielą... dvasią savo atiduosiu... Aš tave iš nuovargio didžių darbų sritin nuvesiu... Aš tau progą suteiksiu dirbti ir saviškiams ir svetiemiems... Eikš manin, karalaiti tu mano, pasilsėk, nusiramink ir gaivos iš mano jausmo versmių pasisemk... (Garšva pamažu eina prie Irmos. Ji veda jį sofon ir, pasodinus šale savęs, pasideda jo galvą ant krūtinės).
 GARŠVA (tyliai, svajodamas). Kad man visuomet taip lengva būtų!
 IRMA (nesiklausydama). Senai Irma tave taip glamonėjo... senai...
 GARŠVA (tyliai). Taip man ramu... niekas nespoda...
 IRMA. Irutė norėtų visuomet taip tave glamonėti...
 GARŠVA (po ilgokos pauzės, pasikelia). Irma! Sutkus rašė man, kad tu grąšinai mane tėvynei atimti.
 IRMA (tvirtai). Grąšinau.
 GARŠVA. Tai tu tuo tikslu ir atvažiavai?
 IRMA. Kas giliai sielos šaknis savo tėvynėn įleido, to jokia jėga nestengs iš jos atimti.
 GARŠVA (po valandėlės). Tiesa...
 IRMA. O tu patikėjai?
 GARŠVA. Patikėjau... Ir laukiau tavo keršto — užtarnauto keršto — už tavęs apvylimą...
 IRMA. Aš nemoku keršinti — moku mylėti — vieną kartą ir vieną žmogų.
 GARŠVA. Žinau, Irute, žinau... (Užbaiga seka.)

G. SUDERMANN

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

galio kojų... tat, kaip gi aš galėčiau šiandien, kuomet širdyje tiek jausmų, praėiti pro jį? Ir delto, p. Vogelreiter, neveizint į tą, ar aš dvasiškas asmuo, ar ne, nes dalykas širdyje, o ne drapanose, tai-gi delto, neveizindint į geriausius mano norus, aš negaliu šiandien pasakyti tamstoms jokios stambeldiškos kalbos.

VOGELREITER (spaudžia jo ranką).

Labai gerai tamsta pasakei! Atsiprašau, bet ir aš tik juokauju.

GEORG.

Ne, mielas dėde, ne visai! Turiu apginti tave nuo tavęs paties. Jeigu toksai dievobaimingas žmogus, kaip tu, staiga panorėjo ką-nors stambeldiško išgirsti, tai čia nepaprasti juokai. Ir nes p. pastoras atviras, tai vieton jo, aš pasakysiu kalbą. Matote, p. pastorai, visuose mumyse užsiliko stambeldystės kibirkštis. Ji pergyveno mumyse ištisus tūkstančius metų. Ir vieną kartą į metus sušvinta ji mumyse šviesia liepsna, tuomet tai vadina ją Joninių laužu. Vieną kartą į metus būna vestuvių naktis. Taip, vestuvių naktis. Ir tuomet joja raganos ant piestų, kuriais anuomet stengėsi iš jų išmušti jų raganiškąją dvasią ir, tyčiodamosios, juokias ir lekia ant Blocksbergo, ir skrenda per girias laukinės jų bandos... Ir tuomet atgija mūsų širdyse laukiniai geiduliai, kurių gyvenimas nepakinko, žinoma, pakakinti nedrįso. Nes, kaip jūs norite galite vadinti tuos įstatymus, kurie pasaulį valdo, tam kad nors vieną tų geidulių pakakinti, kurie pridūoda mūsų gyvenimui skaidumą,—tūkstančiai kitų geidulių turi žūti be pėdsakos. Vieni jų, galbūt, delto žina, nes neįvykdomi, o kiti... kiti delto, nes išskrenda mums, kaip nestipriai laikomas paukštis išskrenda iš rankų. (Gestikuliuodamas). Kaip ten nebūtų, bet vieną kartą į metus būna laisvės naktis... Ar jūs žinote, kas tokią naktį atbunda? Tokią naktį atbunda mumyse nužudytų geidulių šešėliai, tokią naktį sulekia raudonieji rojus paukščiai, kuriuos privalėme visą gyvenimą sergėti, o kuriems leidome išskristi iš mūsų. Tai senobimis cho-asas — tai stambeldystė mumyse. Ir kad dar laimingesni būtumėm saulei šviečiant ir sulgy įstatymų, bet šiandien — Joninių naktis! Aš pakeliu savo taurę už senobės stambeldiškas ugnis! Tegul jos dega šiandien augštai—augštai—augštai! Nieks nenor sudaužti su manim! (Tyla).

MARIKĖ (drebėdama).

Aš noriu! (žiūri vienas į kitą atidžiai ir sudaužta).

TRŪDA (balsiai).

Georg, ir aš.

GEORG.

Taip? Tu ir gi... (maloniai, gallestingai glosto ją).

VOGELREITER.

Ką-gi judvi, kvailės, suprantata? Aš ir tai nevisiškai supratau, bet jaučiu, kad čia kokia nuodėmė slepijas.

GAFFKE.

Bet ir ant jūsų stambeldystės, mielas p. von Hartvig, budi mūsų Dievas! Delto tai aš visai ramiai galiu sudaužti su jumis.

VOGELREITER.

Tai ir aš dabar galiu. (Sudaužta). (Netoli už medžių sušvinta liepsna. Šauksmai ir garsūs juokai).

VOGELREITER.

Kas-gi tai?

PLOETZ.

Viešpatie, jie visai arti triobų.

VOGELREITER.

Juk sakiau tamstai, kad gerai ži-rėtum?

PLOETZ.

Aš žiūrėjau, p. Vogelreiter. Jie tik tris smali-nius bosus turėjo; iš kur ketvirtą gavo — nežinau. Matyti pavogė ratų tepalą.

VOGELREITER.

Ar-gi ratų tepalas nenžrakintas?

PLOETZ.

Joninėms atėjus ir užraktas nieko nepagelbės, p. Vogelreiter. Jie vagia viską, kas tik dega. Duok tamstai šiandien jiems taukų — jie ir tuos sudėgins.

VOGELREITER.

Nepliaušk tamsta niekų, bet eik ir prižiūrėk. Na, greičiau.

PLOETZ.

Klansau, p. Vogelreiter. (Išėina.)

VOGELREITER.

Žioplys! Nei ant vieno žmogaus negalima atsi-dėti. Kur kepurė! (Marikė paduoda kepurę).

TRŪDA.

Ar mums galima drauge eiti, tėveli? Prašau—prašau leisti!

VOGELREITER (į Kristiną).

Tu eisi?

KRISTINA.

Labai mielai. Tiktai, susimildamas, nebark jų. Vėjo šianakt nėra, gaisro nėra ko bijoties.

VOGELREITER.

Reikia-gi kas tiems pasileidėliams pasakyti! Einam, p. pastoriau!

(Trūda, Georg, Vogelreiter ir Kristina išėina.)

Scena IV.

Marikė—Gaffke.

GAFFKE.

Tamsta neini.

MARIKĖ.

Ne, p. pastorai, aš neisiu.

GAFFKE.

Galima man su tamsta likti?

IŠĖJUSIŲ BALSAI.

P. pastorai! p. pastorai!

GAFFKE (šaukia į juos).

Eikit, eikit, aš tuoj ateisiu... Tai galima?

MARIKĖ.

Viešpatie, jeigu tas bus tamstai malonu.

GAFFKE.

Malonu — ne visiškai tinkas čia žodis. Taip, aš norėjau pasakyti, kad iš tamstos pusės, labai gražiai buvo, kad į mane kreipeisi tamsta delei eilių jaunavedei. Aš mielai jas parašiau. Ar jos tin-ka tamstai?

MARIKĖ.

Ačiu tamstai, labai tinka.

GAFFKE.

Atsimeni jas tamsta?

MARIKĖ.

Rodos, kad atsimenu.

GAFFKE.

Gal tamsta perskaitytum, aš pagelbėčiau.

MARIKĖ.

Ne, kaž-kodel noro nėra.

GAFFKE.

Tamsta lyg kad šiandien nerami? Turbūt sun-ku tamstai delko-nors?

MARIKĖ.

Man sunku delei Joninių nakties, p. pastorai.

GAFFKE.

Ji greit praeis.

MARIKĖ.

Kad ji jau dabar būtų praėjus.

GAFFKE.

Tamstai negera vienai naktį važiuoti?

MARIKĖ.

Ak... (susigriebus). Nelabai gera, bet ką pa-daryti?

GAFFKE.

Gal galima man drauge važiuoti? Turiu kele-tą reikalų Karaliaučiuje atlikti. Klausis nieko neprivalau! Mielai korporacijoje apsilankyčiau. Kai-me lyg kad surūgsti žmogus! Ir seneliui suspėsiu pranešti apie tą. Jis dar neatsigulė.

MARIKĖ.

Būk toks geras ir pasakyk seneliui... juk pir-ma aš kasdien užeidavau aplankyti, dabar gi prieš vestuves laiko trūksta. Pasakyk jam tamsta tą. Pasakyk taip-pat, kad myliu jį ir bučiuoju jo ran-kas. Pasakysi tamsta?

GAFFKE.

Žinoma, žinoma! Kaip-gi bus su tuo, mano va-žiavimu?

MARIKĖ.

Ne, ne, p. pastorai! Ačiu tamstai.

GAFFKE.

Na, tai atvirai pakalbėkiva! Aš visą vakarą tamstos neišleidau iš akių; tiesą sakant, tai aš jau senai tyrinėjau tamstą. Ir man rodos, kaip čia tas pasakyti? Ne, kad tamsta pelė, ant kurios tyko katė. Tamstai reikalingas apgynėjas. Tamstai rei-kalingas žmogus, kuriuo galėtum pasitikėti.

MARIKĖ.

Ir tamsta, p. pastorai, nori būti mano dvasiš-kuoju tėvu!

GAFFKE.

Tamsta žinai, pas mus evangelikus, išpažinties nėra. Nors, kartais ji ir būna gera.

MARIKĖ (susilaikydama šyp-sosi).

O kartais ne?

GAFFKE.

Visai teisinga. Žmogus turi priprasinti save prie savarankiškumo... Jis pats turi suprasti save.

MARIKĖ.

Tai-gi, aš tą ir darau! Tą ir darau, p. pastorai. Tą aš ir darau.

(T. b.)

AITVARAS. APIE VAIKŲ MOKYKLĄ PAS MUS IR SVETUR.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Taša.)

Dvidešimties šėsių metų jis buvo išrinktas parlamentan, ir kaip pažangiosios partijos atstovas, buvo populiariausias Londone žmogus. Platono „Respublika“ ir Sv. Augustino raštai buvo nuolatini jo skaitymas. Greitu laiku patsai karalius, Henrichas VIII, atkreipė į jį savo dėmesį, ir priartinęs prie savęs, padarė jį finansų ministru (piningyno lordu), o paskui Lankasterio hercogijos kancleriu. Toksai tarnavimas neprieštaravo Moro nuomėnėms, nes jis buvo šalininkas pažangiojo monarchizmo, esančio po viršiausiaja popėžiaus valdžia. Nežiūrint viso savo radikalizmo, jis buvo tvirtai tikėjęs katalikas ir popėžiaus valdžios šalininkas. Iš šio atžvilgio jis sutinka su kitais humanistais, norėjusiais reformuoti monarchizmą bei popėziją, bet skaičiusiais būtinai reikalingu užlaikyti ir vieną ir kitą del visuomeninės tvarkos ir tarpautinės lygsvaros. Pas Kautskį, jojo knigoje apie Morą, randame indomų pasistengimą surasti socialiai-psichologinį humanizmo pamatą. Kuone visi humanistai, sako jis, užpildavo ne ant bažnyntinių įvedimų, bet ant kuningijos gyvenimo. Bažnyčia turėjusi likti visų-galingiausia įstaiga, bet ji privaliusi tapti humanistų bažnyčia, o popėžius rodėsi jiems pirmuoju tarp humanistų.

Tarpautiškumo idea su viena kalba visoms tautoms turėjo tuomet vienintėli savo išreiškėją ir švietinėje popėžiaus valdžioje ir tas jau vienas lenkė Moro sympatijas prie katalikų bažnyčios. Reformacijinis judėjimas sutiko jame rimtę ir pavojingą priešininką. Anglijos anabaptistai ir lollardai buvo sodinami radikaliao kanclerio kalėjiman. Henrikas VIII išpradžių taip-pat buvo reformacijos priešininkas ir išleido net polemikon su Liuteriu; bet ilgainiui, iš tyrai asmeninių reikalų, atsiskyrė nuo Romos ir apsiskelbė anglikoniškosios bažnyčios galva. Tas tai ir privedė Morą prie truginės mirties, atsiskyrus prisiekti karaliui-eretikui. 1533 metais jis buvo įmestas garsiajan Touero „bokštan“ — kalėjiman, o dviem metais vėliau, berželio 6 d. 1535 m., nubaustas mirtimi galvos nukirtimu. Indomu, kad artimiausias Moro draugas, Erazmas Roterdamietis, negatviai atsinėšė jo, kaip kankinio mirtin. „Bet manoma, — sako jis, — žmogus privalys numirti už teisybę. Ne, atsakau, ne už kiekvieną teisybę“... Tomas Moras mirė kankiniu katalikų bažnyčios, už ką popėžius Leonas XIII pakėlė jį šventųjų skaičiun.

Utopija — šis vardas kilęs iš sudėjimo dviejų graikiškų žodžių: **ou** — ne ir **topos** — vieta, vadina-si, tai esanti tokia vieta, kokios pasaulyje visiškai nėra. Utopijos sala turi jauno mėnulio išvaizdą, ragai kurio 11,000 žingsnių atstume vienas nuo antro... Sulyg padavimų, kurie tos vietos išvaizdos patvirtinami, utopija nevisuomet buvo sala. Kitados ta visa šalis vadinos Abrakos ir sujungta buvo su kontinentu. Utopas, ją užgriebęs, pavadino ją savo vardu. Tokia, taip sakant, esanti Utopijos topografija. Genialių užkariautojas Utopos paver-tė barbarus gyventojus kultūriniais žmonėmis, kurie iš civilizacijos atžvilgio „neranda sau lygių tarp kitų tautų“. Tokios geros pasekmės atsiradavo del savotinių visuomenės įstaigų, kurių tikslas „išpradžių patenkinti pirmučiausias visuomenės bei asmens reikalus, o paskui tik suteikti progą kiekvienam pakilti dvasioje, išsiplėtoti moksluose bei menuose“. Tuo tikslu zemė yra nacionaliznota — sutautinta, t. y. priklauso visai valstijai, kurią valdo mokslaviriai ir dvasiški, paliausuojami nuo fizinio darbo. Darbo organizacija turi šeimyninio sutvarkymo pobūdį. „Kiekviena ūkiškoji šeimyna susideda bent iš keturiasdešimts vyrų ir moterių ir iš dviejų vergų, ir valdoma vieno šeimynos tėvo ir vienos motinos, protingų bei rimtų žmonių. Kas trisdešimtis kiekvieno miesto šeimynų (Utopijoje priskaitoma 54 dideli ir puikūs miestai) išrenka kasmetai po vieną valdvoją, „sifograntą“ ir „filarchą“. Dešimtis tokių filarchų ir tris šimtai šeimynų klausio vieno „protofilarcho“. Sifograntai ar filarchai išrenka „kunigaikštį“ iš keturių piliečių, pačių žmonių pasiūlytu. Kunigaikščio vardas nešiotinas ligi gyvos galvos, bet su išlyga, kad jis nebūtų intartas autokratijos siekiąs. Visos augštesniosios vietos užimamos moklaviryū. Ypatinga pagarba priklauso dvasiškiams, kuriuos išrenka žmonės slaptu balsavimu. Jų padėjimas privilegijuotas. „Pagarba, kuria juos apsupa, tokia didelė, kad jeigu kuris jų ir nusikalstų, tai nešaukiamas net atsakomybėn, bet paliekamas Dievo valiai ir savo sąžinei“. Ypatingo pavojaus Moras tame nemato, nes: „dvasiškų labai maža ir renkami jie labai atsargiai“. Beto jie turi teisę tiktai pabarti

(T. b.)

(Užbaiga.)

čius. Ir vasaros laike, kiek sykių esu matęs ir maloniai pasidžiaugęs iš dailaus reginio, kaip mokytoja įsivedus mergytes į gražų gojelį — žaidžia, šoka, dainuoja, ir kitą ką gražų ir malonų atlieka, jaunutėms moterims pradėdant gyvenimą. Čia abelnai vaikus vedžiojasi į laukus, pasivaikšto, pamašiuoja, pagieda, pažaidžia ką nebūt ir vėl susiveda į mokyklą. Netoliesia mokyklas, kas ten nebūtų miškas ar laukas, visviena mokytojaus su vaikais ten yra išvaikštinėta, apžiūrėta, paaiškinta kas dar vaikų sielai nesuprantama — lengvinant jiems mokslą. O sugrįžę vėl užsiima kiekvienas savo darbu, kas rašymu, skaitymu, skaitliavimu ir šeiminišku darbu.

Prie tų visų gražumų ir dailaus apsiėjimo, dar nemažai pasitaiko išgirsti ir regėti taisant vasarą vaikams balius, kur iš tų pačių vaikų sutaisytas „orkestras“ griežia su skardučiais ir bugnais barabanija; o neturintys ką veikti, šoka, žaidžia ir taip linksmai leidžia laiką — gėrėdamies iš savo jaunos kartos gražaus reginio.

Tai tokiu būdu vaikams pramanant ką naudingo ir mainant mokslo valandas ir išleidžiant ant oro pasibėgioti ir pažaisiti, atsikvėpįjant tyru oru — vaikai turi didelį patraukimą lankyti mokyklą ir mokyties.

Bet čia priverstinias ir vaikų mokymas.

Ar negerai būtų, kad visi mės, ir net suaugę žmonės, liuosas dienas ir šventadienius taip-jau praleistume ant šviežio oro, čiелomis partijomis, su gerais ir mokytais vadovais?

Amuras.

JOVARUI UZUOJAUTA. *)

Na brolyčiai pasitikim garsų sveti
Ir sustoję šiaip, ratu, petys į petį,
Uzdainuokim jam dainelę sutartinę,
Džiaugsmo jausmas lai pripildo jam krūtinę.

Valio, valio!! Sveteli!

Žydėk mums kai bijūnas,
Per šimtmetį amželi,Būk sveiks dainos galiūnas!
Kai gyvs veltu mums dirbai....

Pasišventei idėjai.....

Mums dirbdams, pats nugybai,
Bet mus vistiek mylėjai;

Mums darbą davęs,

Algos negavęs,

Į mus tvirtai tikėjai!

.....

Atėj' ledai su vėju!

Tau daug blėdies padarė.....

Javai neužderėjo.....

Liga į kapą varė!.....

.....

Bet štai, Tave sutinka,

Tavų eilių leidėjai,**Tikrieji skolininkai,**

(Kurims tiek daug padėjai),

Visų pirmiausiai,

Susėlpja gausiai!.....

Gal tiek nesitikėjai!...

Parink!... **Jie mus švietėjai!.....**

Tai-gi broliai, nors prastuliai ir be turtų,
Sekim **pavyzdį leidėjų** (??) kad negurtų
„Meilės artimo“ tarp mūsų. Visi žino,
Liaudis daro, ką vadovai išmokino.....

Jeigu Jovar's, tiek tarnavęs, badą kenčia,
Lai, bent žmonės, po skatiką jam pašvenčia,
Tai turėsime sveiką, veiklų mus poetą!
Nuo mirties negint tautietį?... **Negirdėta!!!**
Mēs nupirksim jam ūkelę — vidutinę...
Viltis, laimė, tuoj išgydys ju krūtinę...
Tok's mus darbas bus naudingas visai šaliai;
Išauklėsim **naują dorą** liaudies valioj.
Chicago — 23. IV. 1912.

Antanas Kazys Rutkauskas.

:o:

(Šių eilėčių vertimas priguli nabašninkui J. Mačiui—Kėkštui. Rasta „Vien. Liet.“ redakcijoje tarpe poperių.)

Jodams per svieta, klausiu vieverselio:

Kur žadėtoji jauno bernuželio?

Duok pajusti širdžiai tąjį takelį,

Kurs vestų stačiai į lemtą būtelį!

Joju pro daržą: daržas neravėtas;

Žiurau per langą: staklės nepradėtos.

Ir čiulba paukštelė:

Ne tavo mergelė, —

Švari, verpėjelė,

Dainė, audėjėlė!

(Versta iš lenkiško.)

*) Delei p. Jovaro „Atsiliepimo“, tilpusio „Vienybės Lietuvnikų“ N12, 1912.

PYTHAGORAS.

Pythagoras buvo senovės graikų filosofas; gimė 600 m. pirm Kristaus, Samos apskrityje. Iškur-paėjo Pythagoro tėvas, negalima tikrai sužinoti; kurie-ne-kurie rašytojai išveda, jog Pythagoras bu-veš ateivys iš Finikijos, pasiūstas finikų karaliaus Agenoro Graikijon įieškoti finikams dievo Zeuso ir maldauti jo, kad grįžtų Finikijon. Mat buvo grai-ku istorikų išvedama, kad graikų dievaitis Zeus yra atėjęs iš Finikijos; delto ir Pythagoras gavo vardą „Pythagor“ arba „vyliotojas“.

Didis francūzų istorikas, Julius Michelet (gimęs Paryžiuje 1798 m., miręs 1874 metuose ir bu-vęs profesorium istorijos ir morališkos filosofijos „De France“ kolegijoje), priveda, kad Pytha-goras pribuvo Graikijon su Azijos pirkliais ir rado graikišką raštą — labai negražų, gumbuotomis raidėmis; alfabetas arba abecėlė susidėjusi tik iš 16 raidžių.

Michelet sako, jog Pythagoras, pribuvęs į Grai-kiją, įvedė graikams dar dvi raidi: F ir A ir pradėjo perrašinėt Homero dainas aiškesne forma. Iki Pythagoro laikų, garsaus graikų dainiaus Ho-mero eilės buvo senų graikų raštininkų surašytos labai neaiškum graikų raštu, beveik vaizdeliniu (paveikslėliais), su 16 raidžių alfabetu.

Pythagoras labai svarbą rolę sulošė graikų kultūros istorijoje. Viena, kad jisai graikų alfa-betą pagerino, antra — tarpe Ionios graikų sutvė-rė mokslą, vadinamą „philo-sophia“ (lietuviškai reiškia: „protameilė“). Delto filosofijos mokslas ir yra augščiausias žmogaus protavimas apie gamtos įstatymus ir apie sistemą visokių slaptų priešasčių, gyvuojančių gamtoje.

Pirma Pythagoro, dar už 600 metų prieš Kris-tų, Graikija dar nekažin kaip augštai stovėjo; nors graikai jau turėjo šokią-tokią kultūrą, pažino tep-liorystę, skulptūrą, gymnastiką ir agrikulūrą; taip gi turėjo šokių-tokį raštą, bet apie gamtos įstaty-mus dar mažai protavo, — net nenumanė, kas atsi-tiko žmogui numirus. Mirtį jie skaitė, kaip ko-kią neišaiškinamą prajovą; matydami žmogų mirš-tant, graikai apie jį rinkdavosi, ir su įvairiomis muzikomis bei giesmėmis jie garbino mirtį, kaip kokią galingą dievystę; mat jie samprotavo, kad mirtis yra kaipir kokia paukštė, kuri gali prie bile vieno žmogaus pritinkinti ir atimti jam gyvastį. Užtai graikai labai guodėjo mirtį, kad ji nesupyktų. Kada graikas mirdavo, tai jo vientaučiai sakydavo: „mat jisai mirtį kada-nors supykde, užtai mir-tis prie jo ir prisikabino“. Pythagoro mokslas Graikijon atnešė naują idėją apie mirtį. Pythagoras sakė: „kas gimė, tas auga, sėsta ir miršta“. Anot Pythagoro mokslo, viskas pasaulyje: medžiai, augmenys, žodžiu sakant kas tik auga, turi senti ir taipgi lygiai mirti, kaip ir gyvas žmogus.

Pythagoro naujas mokslas apie mirtį ant pil-nų fantazijos graikų padarė didelį įspūdį. Graikai užklausinėdavo Pythagoro įvairiausių dalykų ir meldė atsakyti. Sykj jie užklausė: „Kas atsitiko su žmogum po mirties?“ Pythagoras atsakė: „Viskas su juo atsitiko, kad jis nebeteko kūno, po-draug neteko regėjimo pasaulio.“ Iš šito graikai išvedė, kad žmogus mirdamas pasilieka tokiu-pat, koku buvo; jeigu prieš mirtį žmogus buvo igno-rantu (bemokslui), tai ir po šito perversmo arba mirties jis tokiu pasiliks ir nekiek nebus šviesesnis bei mokytesnis. Jeigu prieš mirtį gyvena vien de-javimais apie vargus, tai ir po mirties turi būti vergu. Pythagoras mokino, kad: „pagerinti savo protą, reiškia — ingyti turtą ir laimę“. Daugiau Pythagoras apie mirtį pasakoja beveik panašiai, kaip mūsų filosofas Vidūnas, veikale „Mirtis ir kas toliau“. Delto norinti suprasti Pythagoro mokslą, būtina turi perskaityti Vidūno „Visatos srangą“ ir „Mirtis ir kas toliau“. Labai aiškiai Pythago-ro mokslą galima suprasti perskaičius angliū filo-sofo Brewsterio (1781—1862) veikalą „Memoirs of the Life“.

Kiti Pythagoro mokslai lytėjosi geografijos, politikos, astronomijos, „The Modern Universal Encyclopedia“, padiskinime „astronomija“, sako, kad jau ir Pythagoras skelbęs, jog zemė einanti apie saulę. Tas senovėje buvo didelė naujiena! Ką daugiau Pythagoras pasakoja apie astronomiją ir kur jis gavo sau pažvalgas, sunku šiame brieži-nelyj išrodyti. Graikų istorikas Herodotas išve-veda, kad Pythagoras nemaža keliaavęs. Jis susi-pažinęs su Anaximandru graikų geografu ir 500 metuose pirm Kr. iškeliavęs į Egiptą; potam aplan-kęs Babyloną ir Indiją. Sugrįžęs Athenuose, Pythagoras daug ką pasakojęs apie indusų Buddha; mat tame laike (550 m. pr. Kr.) Indijoje da tik ką buvo užsimėgęs buddizmas arba intelektualizmo mokslas. Pythagoro draugas Anaximander (610-546) sugrįžęs Athenuose, pirmasis susatė pirmąją geografišką mapą, kad paskiau graikai pasidarė laivus galėjo plaukioti po Viduržemę Jūrą, ir išten

nuo salų gabenti Graikijon auksą. Kiti historikai sako net, kad graikai būk tai buvę atkeliavę net šiandieninėj Amerikon; bet čia jokios naudos nera-dė, tai ir neapsigyvenę, bet sugrįžę Graikijon.

Pythagorui pasimirus, jo mokslą labai rėmė filo-sofas Ionik, atradėjas elektros kibirkščių (gyve-nęs 580 met. pirm Kr.), taipgi garsus filosofas Ana-xagoras (gyvenęs nuo 500 iki 428 metų pirm Kris-taus); šis tai ir skaitosi vienu iš didžiųjų „pythago-ristų“.

Pythagoro raštai arba veikalai yra šie: Phi-lolaus, Ocelus—Lucanus, Timaus—Loerus, Archy-les—Tarenlum, Epicharmus. Pythagoras mirė su-laukęs 84 metų senatvės, tai yra 516 metuose prieš Kristų. Jo lavonas tapo sudėgintas, nes tuose lai-kuose graikai — ypač ioniečių tautiškoji grupė, vi-sus mirusius lavonus sudėgindavo.

Mikas Stakėnas

Gardner, Mass.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Vištos gaudyti. Vienam užriša akis su skepe-taite, — tas esti gaidžiū. Gaidis daro visokius juo-kus: tupinėja, kudakina, gieda, kurkia, rankomis plasnoja ir vištas šaukia: „kur, kur, kur, kur, ko-koko, kokoko“. Kiti gi būdami vištomis, slapstosi labai tykiai, ant pirštų vaikščiodami, ir negalėdami užsilaikyti nuo gaidžio juokų, kartais prunksteli iš juoko. Gaidys, užgirdęs balsą, puola į tą vietą. Jeigu sugauna, tai tas eina lauk iš to žaidimo, ir sugavęs ima fantą. Gaudo tolei, iki paskutinį su-gauna, ir nuo žėdno turi po fantą paėmęs.

Užbaigus numeta skepetaitę ir uždavinėja bausmę už fantų atsivadavimą. Liepja su kojomis lubas pasiekti (su krese) ar ant pečiaus užlipus už balkio dantis užkišti (greblio dantis), pastovėti nei vidų nei ore (tai viduryj slenkščio) ir kitokias pramanytas bausmes. **A. Č.**

KELETAS ŽINIŲ APIE VALDŽIĄ IR VALSTYBES.

Nesenai žurnale „Review of Reviews“ patilpo dailus straipsnelis apie viso pasaulio valstijas, čia-pat prie straipsnelio indėta vaizdas paveikslėlis „Respublikų bankietas“. Už šeimyniško stalelio sėdi respublikų gaspadoriai: Dėdė Samas (Ameri-ka), Francija, Šveicarija, Meksika ir naujutė res-publika — Portugalija. Dėdė Samas yra perstatomas, kaipo vyriausis iš respublikų šeimynos sana-rys; šalimis sėdi gerbjamosios ponios — Francija, Šveicarija ir Meksika; gi Portugalija tebėra dar prieauginė mergiščia. Pačiam respublikų bankieto inkaitime, atidaro duris ir ineina mažiukė-jaunutė respublika Chinija. Visa respublikų besieda puo-la su išskėtomis rankomis pasitikti naują viešnią; visi paskui linksminasi ir džiaugiasi, joge į pasau-lio respublikų šeimyną prisidėjo dar viena valstija. Žinoma, yra ko ir dėliautis, kada su kiekviena nau-ja respublika, pasidaro mažiau ir vienu despotu ant svieto...

Neprošalį čia bus trumpai peržvelgti, kiek da-bar ant svieto randasi respublikų, tai yra demokra-tiškai susitvarkusių liaudies valstijų ir kiek dar randasi po globa šokių ar tokių karalių. Kaip ži-noma, dabar ant svieto randasi tris valdžios for-mos: respublika, aprubežiuta monarchija ir ne-aprubežiuta monarchija. Po šitomis trimis val-džios formomis gyvena ant svieto 1,620,150,000 žmo-nių, kalbančių 3,424 įvairiomis kalbomis. Išviso po visų šitų trijų valdžios formų yra 45 didesnių ša-lių ir daugybė smulkių ir mažutyčių, kurių kartais laikraščiuose per metus nei sykj nebūna paminėta, kad ir jos gyvena, kad ir jos turi savo kokį-nors rė-dą. Apačioje mēs padedame surašą svarbesniųjų šalių, gyvenančių po visomis trimis, viršū minėto-mis valdžios formomis.

Respublikoniškos valstijos:

Amerika (Šiaurinė) — turi 91,972,267 gyvento-jų ant 3,616, 484 ketvirtuotų mylių.
Argentina — turi 7,000,000 gyventojų ant 1,135-840 mylių.
Bolivia — 2,267,935 žmones ant 709,000 mylių.
Brazilija — 19,910,646 žm. ant 3,218,130 mylių.
Čili — 3,249,092... 291,544.
Chinija — 439,214,000... 4,277,170.
Colombia — 4,500,000... 438,436.
Costa-Rika — 351,176... 18,400.
Cuba — 2,048,980... 44,164.
Dominiko — 610,000... 18,045.
Ekuadora — 1,500,000... 429,000.
Francija — 38,961,945... 207,054.
Guatemala — 1,804,000... 48,290.

Amžinutis.

(T. b.)

streikuoti delei palaikymo solidariškumo. Žinoma, tankūs streikai rūpina ir vargina darbininkus, todėl jie negali pakilti ekonomiškai augščiau už neorganizuotus darbininkus. Bet pirmieji (organizuoti) kur-kas geresnes žmogiškas tiesas turi už pastaruosius.

Prie šios progos turiu paminėti apie vieną klaidingą paskalą link U. M. W. of A. Rašant man šį straipsnį prisiminė p. Antonovo straipsnis „Ką reiškia šitas streikas“ 15 N „Keleivio“. Rašoma, kad darbininkai pradeda eiti po socializmo vėliava (manau autorius norėjo pasakyti — po I. W. W. vėliava) ir nepasiduoda suvedžioti senosioms organizacijoms būtent: A. F. of L. ir U. M. W. of America. Čia-pat parodo ir senųjų organizacijų ydas.

Ar dabartės organizuoti fabriku darbininkai Naujoje Anglijoje po I. W. W. ištikro pastos visi socialistais, neapsimū pranašauti. Gal tén darbininkų dvasia augščiau pakilusi, negu anglekasių. Tą p. Antonov tenai gyvenantis geriau gali žinot, negu man šį straipsnelį rašančiam, kuris tik turėčiau spėlioti apie tikrumą. Bet kyla klausimas: Ką darys I. W. W. unija, jeigu jos nariai nevisi bus socialistais, nesa daugumas yra republikonai ir demokratiai? Ypač, kaip ji kontroliuos savo narius, kad šie visi būtinai atiduotų balsus už socialistų partiją?

Šimet U. M. W. of A. unijos metinėje konvencijoje (Indianopolis, Ind.) buvo pakelta ir svarstyta klausimas, kad šios organizacijos nariai turėtų visi stoti po socializmo vėliava ir laike rinkimų balsuoti už soc. partiją. Ir kadangi dauguma delegatų inėsimui pritarė, todėl buvo laukta rezultato iš gerosios pusės. Pasvarsčius gi toliau pasirodė, kad to padaryti negalima, nes būtu suvaržymas žmogaus laisvės ir net įstatymai to neleidžia, kad verstų žmogų balsuoti, už ką jis nenori. Antra, negalima bus sukontroliuoti balsuotojo, nes jis gali padėti kryželį tén, kur jam patinka; todėl tas klausimas ir vėl pasiliko be pasekmių.

Kaip matote, U. M. W. of A., kuri yra A. F. of L. dalimi, nėra tokie darbininkų traukėja nuo šviesos, kaip p. Antonov mumis informuoja. Antra, — ši unija valdosi demokratiškai: visados streikų klausimas rišamas pirmiau konvencijai delegatų, o pagaliau referendumu. Štai ir šiemet streikų klausimą West Pa., Ohio, Ind. ir Ill valstijose paleido per referendumą ir balsavimų rezultatas išpuolė 109,000 prieš streiką ir 23,000 balsų už streiką. Iš čia matyti aiškiai, kad unijos viršininkai neprimetė darbininkams (savo nariams) savų nuomonų ir jie negalėjo žinoti, kokį kelią darbininkai pasirinkt. Todėl ir čia p. Antonov neteislingai kalba, kad unijos viršininkai pirm metų pranešą operatoriams išlygas, delei kurių turėsią streikuoti. North Ill. anglekasiai jau pradėjo dirbti; kitų — nežinau. Todėl, ponai rašytojai, neklaidinkite liaudies ir nebaidykite mūsų vientaučių nuo anglekasių unijų.

K. Šnuolis.

Apie šiuos dėjimus yra kelias į nemarumą, o lengvamanybė — kelias prie mirties. Kas būdėja apsimislijuose, tasai niekados nemirs; o lengvamaniai ir nežinuliai yra paveidys numirėliams. Prabudink pats save — tada, apsiginklavęs savim ir žvaliai męklydamasi, tu būsi neišmanytinai laimingas. — Buddhos išmintis.

J. Šeinius.

PAVASARIS.

Ciklius.

Mieste.

III.

(Užbaiga.)

Neišturėjo galop ledas. Pakėlė jį vanduo, atplėšė nuo krantų, už kurių jis lig paskutinės laikės išsikibęs ir nunešė-nugrūdė treškindamas.

Bet ledas, gal iš to pykčio, ne tik ką neša, kas ant jo buvo, o da ir laužo-traukia, kas pasitaike kelyje sutikti. Tai ką gi: jei-gu jau su juo taip, tai ir jis taip. Ger tik jam vienam gali būti bloga?

Ir plaukia dabar upė galinga, įsivyravus. Nei žymės nesimato žiemos miego. Nukrėtė jį, su ledais sumaišė. Suverstų, regis, kad įmanytų, ir įmūrytus krantus, išdraskytų juos ir liuosai-plačiai nuceitų. Tie žmonės, mat, geruoliai pasitaike: maža vis jiems, žiūrėk, tuojuo visai nusiaurįs; prasikėsti nebus kur.

Ir vis kelias, augščiau krantus užlieja. Pirmai va sulyg tai duobelei buvo, o dabar ir jos ir kur da už jos balto, styrinčio akmens nebesimato. Štai tenai, kur nuolaiznumoj lentpjūvė stovi, vanduo pusiau tvoros apšėmęs. Eina ledai ir graužia ją ir va tuojuo-tuojuo ją su savim nuneš. Ji link sta-krypsta, tačiau nepasiduoda. Neingali ledai, neranda už ko gerai nusistverti.

Ir čia, netoli tilto, ir tai smarkios vandens srovės galanda jau tvorą. Žemai ligikolei, nuo-pat apačios. Iš po šaknų stengias išplauti.

Ant tilto gi visa marga eilė žmonių nustojsi. Kas praedina susosto ir žiūri, patiltėn galva nukabinęs. Žiūri ilgai, kolei akyse nepradeda raibti ir galvoje užti.

Vieni seni generolai jokios domos nei į upę, nei patiltėn nekreipja. — Matė jie ne tókįj daiktų. Senės kokios ponios irgi tokies pačios. Praeina išlengvo, kaklu nekrusterėję. Matyt, kad joms vistasia, ar tiltu eiti, ar lygum lauku. O gal jos upės baidosi?

Visi gi stovi augščiau, susikimšę. Sunkiai atsirėmę ramšėjų, seka, kaip du mižinu stuburu skal-dė ledus. Juodas, įsimurinęs kaminakrėtis prie grakščios gymnazistės prisiliejęs. Išpopintas miesto frantas stovi, alkėnė su alkėne, su žyde, keptų obuolių par-davėja. Kokio gydytojaus ūsa arti prie korpjaus ūso. Nič-niekas to nepastebi ir niekam nei galvoje. Tarytum žmogus žmogaus nemato. Viskas pranyko. Nebedrasko ausių ir gatvės dun-dėsiai ir dirbtuvių švilpukų staugimas. Yra vienui-viena upė, baidisi, grasanti ir iškilminga-puiki savo kovoje. Suprantama ir ne-suprantama jos šneka šitiems iš-blyškusiems veidams, kurie ties jaja nusilenkę. Kitiems drąsybės ji induoda, kitus galutinai nu-gąsdina; tai atneša ką, tai paskutinę vilties kibirkštėlę nuplauna ir tikėtis noris ir, regis, viskas pra-žūti nuteista. — Žūva, kas užsis-tojo, kas ramiai miegojo. Visa tat nuneša greitoji srovė toli-toli. Ir nebegrįž... O gal vietoj anų da baiesnio kas ateis?...
Lygiai, patylom lytis kita už kitos plaukia. Ir mažos ir didelės. Visą platumą jos užėmė ir vis ma-tai, ateina-ateina, išsineria iš-užu užvingio. Tik ties pačiu užvingiu kampas dykas, be jokio trupinėlio. O užvingij yžai patan-kėja, anksčiai susivaro. Smarkiau

jau lekia. Girdėtis girgždėjimas, lyg koksai tolimas, neramus žasų gagenimas.

Artinas-artinas yžas prie lau-kiančių stuburu.

Mažos lytelės užsigaua stuburo nosės, vikriai atsoka, skubjai pasineria vandenį, palenda po kitomis ir toliau išsinerė vėl ramiai plaukia. Karts nuo karto apsidairo, tai draugę pakibina nematom. Ta nežinodama ant kitos puola. Susierzina truputį. Bet ir susitaiko neužilgo: nēr laiko ilgai ginčyties.

Va ataplaukia didelė-stora. Gal viešnė kitos kokios upės. Ir rogių pėdos da žymios. Vienam daikte virvagalis išalęs. Kaip gyvatė, tarytum nuo sopulio, iš-siraaitęs, pajudijęs visai.

Visi žemiau pasilenkia, labiau akis ištreškia ir žiūri, kas čia bus. — Į kšnelius ją sutrupijs; nepraeis jau ji šonan, — spėja vienas balsas.

Niekas jam neatsiliepija. Tur-būt, kad ir nenugirdo.

Atstato stuburas savo buką nosį; įsiryžia, visas akmeninis. Jau dasilietė jo ta lytis. Jis mesterėja ją augstyn, kaip daglys išver-tęs veleną ir dailiai perskelia į tris dalis. Dvi šonan nušliauzia-nusmunka. Patį vidurinę piestu atsistoja, nenori pasiduot. Ant josios kitos, lac ko pavydėdamos, užauksta; suukščėja piktai. Visas kalnas susisipečia. Tik treska, grumias; rodo pačiam stuburu bus galas, kniupščėja jį apvers. Deltog jis, pasismaginęs, sudro-žia iš apačios ton krūvon ir pasi-pilia išvieno baltos skeveldros. Susmunka ir išnyksta. Pasiskubindamas vanduo nuvijo.

Tolumo, pailgo, niūkso kas. Nušovė įlankon. Nuo tén kiek lėčiau. Gražosi tarp lyčių, lyg kalakutas tarp žasinių inkliuvs. Bijo, kad jie žnaibyt nepradėtų.

Tai sieniojas. Aišku, jog iš koki triobėsio išplėstas. Kaip pasiverčia, tai viena pusė tokia, kita tokia: viena palša, kita lac moliu, lac kuo, apskretusi.

Ir jis ant stuburo nosės patai-ko. Tik ant anturo, tenai, kur žydė su keptais obuoliais ir frantas cilindre. Net iš vandens sienojas atsistoja. Paskum, sklandžiai atsimusęs, tarp ledų stačiagalva nugarma. Anapus tilto išsineria. Da virpa, dreba.

Ir daugiau jų pasimato. Ir lentų ir kreklų. Galop visas stogas. Tur-būt neišstovėjo kokia užsilikusi maudyklė, ar „vandeninis“ restoranas. Šit ir kėdė tysias sutreškinta, skrynia ją seka. — Nežinia, kam čia teko.

— Vistasia, lac ant marių, — šnabžda mergiotė savo jaunam draugui. — Rodos važiuojį-važiuo jį ir laivas smagai skirsto vandenį į abi pusi. Šniurpščėja, srovena jo šonais. Gražu kaip, kad tu būt nežinotum!... — svajonėsna grimsta. — Marės, savo ledą sulaužė. Tai lyg laivai jį suskal-dė. Ir dabar lekia-skaldo. Lekia, skrieja laivas. Greitai, slydžiai... — ir ištiesų, jai vaidinas, kad ji ne ant tilto stovi, bet marėmis važiuoja.

— Ot, kad čia tave įmetus, tai ir kaulėlius sumaltų. Nei nežaunkurtum! — sako vyresnis realistas jaunesniam. Ir tat sakydamas jau ima jį už apykaklės. Rimtai, nesijuokdamas.

— O manai tau būtų geriau? Tave da smulkiau sutrintų. — at-sispiria tasai nei kiek nenusingan-dęs.

— A-ai, ai! — staiga duslus riksmas iš eilios išsiveržia.

Visi metasi nuo vandens ir nieko nežinodami, tarytum kieno varomi, spraudžiasi kitas pro ki-

tą krūvon.

— Kas čia? Kas?! — prabjra klausimai.

— „Rrrra-zaiitis!“ — sugriaudžia, kaip iš kubilio, miestasargio balsas.

Da tundžiau krūva susispau- — „Rrazaitis, vam ga-variant!“ — širsta ir pikčiau griaudžia miestasargis.

— „Brazaitis, gspada“, — pa-sigirdi švelnesnis ir kurkas plonesnis balsas.

Tai jau koksai augštelesnis.

Po truputį, nenorom, prasiskir-stoma. Dabar tik ir sužinoma, kad apalpo kokia tai moteriškė. Apsisukė, nabagei, galva nuo upės džiaugsmo, nuo jos iškilmingos šventės, — priešą įveikė. Silpni moterėlės dirksniai, mieste nuzulinti, ne jai į tokius daiktus žiūrėti.

IV.

Jau sausa mieste. Pereisi jį nuo galo galan ir niekur kojos nesuslapsi. Ir svilgyti neteks. Tik-tai da ristakais sunkiasi ne tai koksai skįstimas, ne tai koksai širmas vanduo. Bet ir vašarą jis išpalengvo sau keliauja. Apeina visur, kolei upėn įvarva. Niekas ir šlykštans jo kvapo nesuodžia: inprato-prijunko, savuoju tapo.

Priešvakaris. O saulės jau nebesimato, tarytum senai jį kur būtų nusėdusi. Laikrodīs gi aiškiai rodo, jog da nelaikas, esą, jai sėsti; turėtų da kokią valandą čia pašvesti-pašildyti. Pakėlus galva augštai-augštai, augščiau visų stogų, matyt, kad da ant dangaus diena tebesanti. Siauras, pailgas, aprūkęs nuo miesto dūmų skliautas, sako deltog, kad yra kur, toli nuo čia, gražus ty-lus saulėleidis, kad bundanti gam-ta jau sužavėta juo. Pasikeltum, lėktum iščia. Bet ir netraukia iš čia lėkti: baisy mūrai, neperžen-giama tvora, aplinkui, viršui jų rūkų milinė, — įsivelsi juosna.

Mintįs žemyn vis slenka, jieško gilumos, bedugnės duobės — besparnės jos. Sparnai kadai nudžiūvo ir išsišerė. Ir vieta ta už-gijo.

Šeštadienis šiaudien.

Gatvėmis užia, dunda: taukši arklų pasagos. Ties kokia vieta skambterėja intrukęs tramvajaus skambutis. Ir nutruksta greitai: jį kita koks balsas paglemžia. Šokinėja įvairūs balsai. Rįja kitas kitą, gaudos, genas. Tik aptilę ir vėl susirieja, kaip svetimi šunjs.

Minių-minios trotuarais plaukia. Tarytum skruzdėlės iš savo skruzdėlyno pasipylę. Maišos-mainos. Vieni skubina, šviečia, kiti tik-tik-ką stumas. Ir nesu-mindo niekas nieko, po kojų ne-parbloškia. Rodos visi geri, bro-liais skaitosi.

Tai šabė žydams, o kiti prieš šventadienį, visos savaitės darbą užpakalyj palikę, vaikštinėjās. Iš užesio-užesjį poilsio jieško. Išpuošę-įsirėdę visi, lac tik-ką atnaujinti, o veidai lyg kaukė-se paslėpti. Negvyi, vien mėsa. Užustingusi ji. Akis, kaip blėkštą pelenuose angliai. Ir judėjimas tos minios, tai judėjimas mašinos. Varoma ji kieno galingo, bet ir žabalo. Be kelio jį, ant vietos tiktaji sukas. O jeigu plyštų kas, ir viskas vienu matu susi-gurintų.

Buvo žiema, šaltis spirgina. Žmonės vaikščiojo įraudonyje, atgiję truputį. Viltis ir lukėsis krūtinę kaitino. Dabar blogai: ir liūdna ir lac ko gaila. Viltis ir lukėsniai su ledais, su sniegu nuputojo. Beliko tik plikas, palšas akmuo aplinkui. Kurčias jį-sai, bejausmis. Rodos, kad yra kur sprogstą medžiai, žydj gėlės,

gagutė, lakštingalė, bet čia.. Kam tas pavasaris nuvilko baltą rube-lį. Kam jam buvo apnuoginti miesto duobė? Juk taip aiškūs dabar ténai žalčiai ir gyvatės, jau iš savo kamuolio beišsivynioja. Tuojuo nurėplios gatvėmis, seks kiekvieną žmogų... Buvo jie ir tada, bet ténai, giliau...

Sutemo. Apgėbė naktis miestą savo juodu šidu. Bet nesuvystė...

Štai tén jau melsva, negyva, rėžianti šviesa tvaska. Ir toliau, kitoj vietoj, da labiau. Šešėliai nuo jų kieman, užu sienų spruko. Išgąstingai iš ténai pakelia galvas ir vėl įsigūžia. Deltog tyko-jo ką ir savę vilioja. Nei vieno nepraleidžia į save nepamojė, nemirkerėję jam. Kitą ir už kaklo apskabina ir per privolę traukia.

Minia tirštėja šviesos ratuose. Stapterėja. Veržiasi i išpuostas duris. O prieangis tų durių, raudonais poperiais nukabintas. Mandagiai kitas pro kitą spaudžiasi, — kinematografan eina. Gėrėsis-džiaugsis jie jame šešėliais savo gyvenimo, numirusiais gamtos vaidais ir nuo menkos satyros kvatotis sulaužytu juoku...

Sušvilpja toli, aplinkui miesto, dirbtuvių švilpukai. Pirmai vienas, paskum antras, tam pritaria trečias. Ir tik narstos jie, ploni-laibi, savo dirbtuvių dūmuose. Klimpsta ténai, susiraizgo ir nutija susipynę. Aidas da atsikar-toja viršuj miesto, sudreba ir yt nuskęsta kur; — su dūmais pamažėl ištirpsta.

Netrukus pasirodo darbininkų būreliai. Visi įjuodyje, rankas nuleidę. Tačiau skubina, tarytum ištroškę prie šaltinio skaid-raus vandens. Lekia, greičiau pasiekti stengias. Lukėsi kūpini. Lac kitan pasaulin tuojuo žengs.

Va keletas įsmuko siauran skersgatvį, kur suvažiavę dveji ratai išsilenkti nesumano; prisieina atapakaliu ir tiem ir tiem at-galios grįžti. Praeiviai čia dieną retu kada pasirodo. Šiuo tarp tų senų mūrų, baisy tam urve. Ir saulės spinduliai čia nepakliu-va: visados jiems kelias čia už-tvertas, ar pavasaris, ar ruduo.

Tą tamsų urvą vien žalios iška-bos dabina ir kiaurą naktį jis padūkusia daina siunta. Akomponuoja jai keiksmi ir riksmas, aštrus peilias krauju nudažo.

— Na, šiandien aš turtuolis. Drožtersim truputį!

— Doržtersim, dėde! — pare-mia „dėdė“ du jaunū berniuku, indubusiom akim.

Pilna aludė darbininkų prigru-na. Pralinksmeja iškarto ir at-gija.

Ir pilias geraldai, plauna pinin-gus, per prakaitą visos savaitės gautus.

Ir viskas prapuola jų atmintyje. Ir rodos, nereikia, kad sugrįžtų.

— Teprasmenga ir mano pati ir vaikai! Nebereikia man jųjų! — riunkia „dėdė“, skobnį grumdama.

Išgverę, išsitepę mergos, gla-monėja, da vaikus, berniukus; ant kelių jiems lipa.

Ir staugia visa aludė ir gau-džia joje nežmoniški balsai. Ir visas tas urvas staugia-siunta.

O giliai-giliai iš po žemių, lyg vaitoja kas. Sukrečia jo dėjavimas visą miestą.

V.

Pažiūrės, pažiūrės da kiek saulėlė ir nusirys užu kalno. Už to didžiojo, užu to plikojo, dūmuose glūdančio. Neskubiai, atgalion atsigrįždama. Tai tarytum gai-

la palikti, ką dieną šildė, kam švietė.

Deltog j miestą ne toks jos žvilgsnis: vis mato, jog ne taip tén ir ne taip. Ir miestas pats nuo josios tverias, lac be saulės norėtų gyventi. Jam naktis, diena — vistasia. Naktį da geriau.

Gailiai saulėlė paglosto užumies čio krūmus, miškus. Juk tik-ką atgijo-išsprogo, pasipuošė gyvenimui, o miestas ant jų jau savo dulkėmis pučia. Jau lapeliai neskaistūs, sumurę. Gėlėlės bijo savo vaimikėj plačiau praskleisti: gi tuoj teks dulkė, nusės koks suo dis užnomazgon; suterš vaisių, sėklon nuodų inpils.

Pakelia medžiai savo šakas, nusvira galvomis. Tai močiutė palydi, tai sugražintų ją, kad įmanytų. Ir raudonai, kruvinai nu-kaista.

Kaista ir visi kalnai, kaista dangus nurimęs. Regis, kad tai ne saulė sėstų, o koksai galiūnas būtų žemė pakūręs. Ir užliepsnos ji iš visų kraštų, valandėlei trukus pelenais suguls.

Tai regis taip baisiai graso Tas. Miestas gi netyli. Nesbaido jis nieko ir galvos prieš nieką nenu-lenkia. Ir čia, klonysna, tarpkal-nėsna siuncia savo urkštų aidą, trukdo vakarinę malda. Nenori, kad skundžias žolelė, kad gelelė nulūsta.

Bet toliau, tén, kur miesto ne-sigirdi, ir aidas skundžias-mel-džias.

— Ta! ta! ta! ta! ta!... — de-juoja nuo savo pikto tėvo atitrū-kęs.

Ramina jį tén gamta ne taip nu siminusi. Paguodžia, švelnų žodį taria. Užmiega jis, kur tank-mėje užliūliuotas. Ir sapnai au-džias tokie gražūs, nematyti. Bet nubudus grįžti prisieis...

Nebēr saulės. Vien raudon-nas dangus palikęs. Ir dangus blykšta vis, blykšta. Gal ją nu-seka, su ja nueina.

Smarkesni balsai iš miesto. Ap-sidžiaugę savo aidą toliau gena. Varnos pušyne žiaurų riksmą pa-kelia. Ir jos, lyg puotą pajutę, lyg kartuves suodę, apsidžiau-gia. Tik siunta aplinkui miesto:

— Karrt! karrt! — rėkia-šau-kia.

Ir gausūs bus joms miesto skob-nis, skalsiai visoko pridės...

Da nesenas vyras, atėjęs su saule atsiveikinti, stovi ant skar-džio užsirmojęs. Pamylėjo saulę da nuo lopšio, kada ji da pro langą jam nusišypsodavo. Paskum maudės po pievas jos spinduliuose, jos pajėgą gėrė. In-augęs ėjo jos keliu, pasiekti ją manė. Bet suklydęs tamsią nak-tį, nūgrimzdo miesto duobėn ir kelio nustojo. Puolusį apspito šmėklos ir čiulpė jo syvus tolei, kolei paleido patį, yt šešėlį. Rodos viską jame užstebė, nei vie-nos vietelės nepalikio nepalietę. Ir dabar jis, jau mirštąs, ateina su saule atsiveikinti, ateina grei-tesnės mirties melsti. Tada, išsi-vertusi siela iš savo nuskurusios žievės, gal ir pasieks saulę, gal gaus pabučioti ir ištirpti joje.

Ir mato dabar jis, kaip, tems-tant, iš pakrūmės išlenda ragana. Vylvingingai skaisiti ir puiki. Žengs žingsnį ir apsidairo. Tar-ytum pametė ką ar rasti ko nori. Akimis tik jieško, tik knibždinėja visur. Pamatys lekia nuo kal-no pakalnėn mergaičių būrelis, ar praieina kur, meile susirišę jau-nuoliai, jį ir slenka prie jų ir slepjas iš-užpakalio. Pripuolusi pasalom į ansį kužda nakties sal-dybes, vilioja tamszmon, stumia i duobę. Ir pasiduoda ir niekas jos neatastuma. Neįstengia...

Mato, kaip visi duobės žalčiai,

šliaužia iš miesto, rėpioja ant kalnų, vnyiojasi ant medžių. Ir seka juos žmonės ir deda čia žmones aukas. Pirmai, žiemą, da tiktai tenai, giliai, o dabar toli aplinkui. Ir plečias vis, platyn eina...

Sužiba klonyj tinklu žiburiai, sumirga-užtvaska negyva šviesa. Tai varnų puotai skobnį padabina. Gera bus siusti prie tokios šviesos...

— Sudegink, saule, rytoj patekėjus tą miestą, išdžiovink duobę... — skrenda su malda, kaip varpo balsas, to vyro atsiskirusi siela, kur blėsta raudoni vakaro aušros spinduliai.

Ir užgula miestą milžinas debesis ir renka savo žaibus. Rytojui pasirošia. Jau bliekioja po truputį...

Vilnius, III—1912.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

- CENTRO VALDYBOS ADRESAI:**
 Pirmininkas: V. Daukšys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
 Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.
 Raštininkas: J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
 Kasierius: A. J. Povilaitis, 804 Bank St., Waterbury, Conn.
 Kniginis: J. Simanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.
 Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrel St., Chicago, Ill., V. S. Jakubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill., J. Gabrys, 41 Bd Balignolles, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, rąstus T. M. D. reikaluose siųskite TMD. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill.

Iš kuopų nutarimų.

Rochester, N. Y., 52 kuopa, savo mėnesiniame susirinkime svarstė kaslink V seimo, atsibūsiandio sykiu su seimu SLA., Brooklyn'e, N. Y. 52 kuopa atkreipė savo atydą į sunkų darbą kreimininkų, kurie gana nuilsta per dienas seime SLA. ir todėl nuilsinę savo dvasiškas ir fizinis spēkas, nedaug gali ką nuveikti labai TMD., atlikdami seimą vakarais, nes stoka energijos delei nuilsimo. Todėl 52 kuopa mato būtina reikalingu laikyti dienas sesijas, kurios, be mažiausios abejonės, atneš daug naudos mūsų gerbiama draugijai.

52 kuopa, tame pačiame susirinkime nutarė atsisaukti į visas kuopas, prašant pritarimo šiam sumanymui:

Kad kiekviena kuopa imtų iš TMD. knygnų, TMD. išleistų knygnų, ne mažiau kaip už 10 dolerių. Tokiu būdu, TMD. izdan jeitų apie 1,300 dolerių, su kuriais būtų galima drąsiai rengtis vėl prie išleidimo didesnės laidos, kas užgančindintų visus narius. Kuopos imamos knygnų už 10 dolerių, ne atjaustų didelės sunkenybės, o jei kuriai būtų persunku pinigų ant syk užmokėti, galėtų imt ant išmokėsio, taip, kad per metus laiko tuos 10 dolerių galėtų išmokėti. Štai ir 52 kuopa pernai paėmė už 18 dolerių knygnų, o jau skola išmokėta. Panašiai gali ir kitos kuopos taip elgtis, ir nė ne jaustų kaip padarytu daug gero ir sau ir visai lietuviškajai visuomenei, nes TMD. knygnos nereikalautų gulėti sukrautos, be naudos.

TMD. 52 kp. valdyba:
 J. Monkus — pirmininkas,
 E. Strolis — išdininkas,
 J. Daulis ir A. Beleišis — sek.

ŽODELIS TMD. KUOPOMS.

Artinasi V seimas... TMD. seimas yra tai sėkla Tėvynės meilės, sykiu ir TMD., kuria džiau-

giasi kiekvienas Tėvynės mylėtojas. Todėl ir mums reiktų atseka juos žmonės ir deda čia kreipt atydą į besitartinantį seimams aukas. Pirmai, žiemą, da tiktai tenai, giliai, o dabar toli aplinkui. Ir plečias vis, platyn eina...

Laukdami seimo ir linkėdami jam gerų pasekmių, turime visi pasirūpinti, idant šis seimas būtų skaitlingas kuopų atstovais, nes kuomet seimas bus skaitlingesnis kuopų atstovais, tuomet tas bus daugiau minčių ir kada visos mintys susilies į vieną kekę, tuomet pasirodys ir vaisius mūsų troškimų ir darbavimosi.

Paprastai, pereinuose seimuose būdavo mažai kuopų atstovų. Šiuosmet, atsimenant, jog turime jubilėjaus metus, reiktų pasirūpinti, idant tą jubilėjų kaip-nors atžymėti, jei ne kuom kitu, tai bent nors atstovų didesniu skaitliu negu paprastai. Ne vienam teko skaityti organe atsiliepiamą p. V. S. Jokubyno, jog šiais metais sukanka penkiolika metų nuo pradžios gyvavimo Tėv. Myl. Dr-jos. Todėl mums būtina reiktų prisirengti prie stropesnio pasidaravimo tautiškoje dirvoje, su kuodidžiausia energija ir pasirodyti, jog mes einame pėdomis savo bočių, karžygių narsiuųjų giedodami — **Lietuva brangi šaliale mūsų šaukiame balsu, pabuskit visi!**

Linkėtina, idant kuopos atkreiptų atydą į šiuos kelis žodžius mano atsiliepiamo ir pasistengtu pasiusti seiman kuodangiausiai atstovų. Kiekviena kuopa juk supranta, jog iš seimo parkeliamas seimu, gyvu žodžiu platins propagandą TMD. ir tuomi daugins skaitlių narių šios brangios draugijos. Apart visoko, būtų patartina taipgi, idant kuopos skirdamos atstovus seiman, pasistengtu skirti tokius žmones, kurie yra darbštūs, pasižeint draugijos labai ir nors mažumu supranta ir permato draugijos tikslą, o ne tokius kurie siūlosi tik norėdami pasivažinėti, o iš seimo parkeliamę nenori ateiti susirinkimam; o kad ir ateina, tai nemoka susirinkimui suteikti žinias iš seimo. Laikas mums jau geriaus žiūrėti į reikalus draugijos, reikalus mūsų pačių, negu kaip iki šiol kad žiūrėjome.

P. Petronis.

New Yorko žinios.

¶ **Protestai delei pavojaus ateiviams.** Subatos vakare Cooper Union salėje buvo milžiniškas susirinkimas, kuriame įjymesni žydų, rusų ir šiaip ateiviams prielankių kalbėtojų išnešė protestą prieš Dillinghamo-Rooto billių. Nurodė, kad tas senatorių sumanytas įstatymas yra nauji politiški retėžiai, nes kiekvieną ateivį galės deportuoti už prisidėjimą svetimos šalies — sakysim ve kad ir Rusijos, politikoje. Panašūs protestai yra daromi Bostone ir kitur.

¶ **Anglekasių vadovai išvažiavo.** Išvažiavo iš New Yorko tris ir pastarieji anglekasių unijos komiteto nariai: Dempsey, Fay ir Richards, kurie skubinasi į Wilkes Barre, Pa., nes ten būsiąs gegužio 14 visuotinas anglekasių susivažiavimas. Visgi manoma, kad unija streiko kiek galėdama, vengsianti.

¶ **Pirmosios gegužio atsitikimas.** Gegužio 1 d. New Yorko darbininkų unijos ir socialistų partija labai iškilmingai apvaikščiojo gegužinę šventę. Gatvių demonstracijoje vaikščiojo

60,000 žmonių. Bet užbaigiant parodą buvo nesmagus atsitikimas, nes ant Union Skvėro italai socialistai nutraukė ir sumindžiojo amerikonišką vėliavą. Šitą italų pasielgimą vietiniai socialistai ir I. W. W. unija labai aštriai išpeikė.

¶ **Sufragisčių demonstracija.** Pereitą subatą New Yorke atsibuvo milžiniška sufragisčių demonstracija, kurioje dalyvavo baltai pasirėdžiusių apie 15,000 moterių.

Vietines Žinios.

— **Orai.** Pastarą savaitę šioje apylinkėje buvo nuolatiniai liūtys ir gana šaltas oras. Taip, kad veikiau buvo panašu į rudenį, negu į pavasarį.

— **Dr Misevičiaus paskaita** — pereiną pėnyčią nebuvo, nes prelegentą svarbjos priežastis sutrukdė. Todėl Lietuvaičių Klubas atkėlė ant ateinančios pėnyčios, 10 d. gegužio. Vientaučiams patartina nepamiršti, ypač paraginti mūsų moteris, kad susirinktų, nes bus skaityta apie ligonių prižiūrėjimą, kuris dažniausiai moterims ir motinoms priseina atlikti ir reikia apie tai pasimokinti.

— **Gegužinė šventė.** Pereitą seredos vakarą Taut. Namu salėje atsibuvo vietinių keleto draugysčių surengtos prakalbos, paminėjimui pirmosios gegužio. Kalbėjo: Šaltis, trumpai pratarė Širvydas, ilgokai kalbėjo anglas Bendlow apie unijas, ant galo — Purvis. Išnešta prieš Dillinghamo-Rooto billių protesto rezolucija, kurią kitoje vietoj patalpinau.

— **„Kainas“.** Gegužio 4 d. McCaddin salėje vaidino Byrono misterija „Kainas“. Sulosė vidutiniskai. Surengė socialistų kuopa.

— **Koncertas.** Nedėlioje po pietų Washington parke atsibuvo jungtinių keturių chorų koncertas, kuris gana dailiai nusidavė. Kitame numeryj bus parašyta plačiau.

— **Gegužinės vakarėlis ir balius.** Ateinantį subatos vakarą Taut. Namu salėje atsibuvo didelis ir plačiai surengtas vakarėlis-balius, kurį surengia Liaudies Mokykla. Dainuos du dideli chorai, bus deklamacijos, taipgi p. Račiūnas parodys įvairių judomų jų ir slaidomųjų paveikslų.

Svarbiausias bus parodyta paveikslai ir paskaityta apie pražuvimą laivo „Titanic“, kuris nunešė ant jūrų dugno tiek daug žmonių. Linkėtina, kad čia kuodangiausiai vientaučią susirinktų, nes pamatys ir išgirs daug indomų dalykų. Paskui bus balius.

— **Pasimirę lietuviai:** 1) Marė Paicintė, 133 N 6th str. tymais; 2) Magdalena Juozapavičienė, 50 metų, 126 Prospect str. pleuritit; 3) Petras Valantiejus, 8 metų, 8 Clermont ave. Maspeth, apendicitis; 4) Aleksandra. Kamaruskas, 42 metų, 81 N 4th str. iš džiovos. Visi palaidoti ant Sv. Traičės kapinių, tik Juozapavičienė ant Kalvarijos kapinių.

P. Butkus.

žmogėdžiai XX. amžinje. Civilizacija pasiekė ir Afrikos žmogėdžius. Ne užilgo girdėsime šioikas kalbas tarpe žmogėdžių sportų:
 — Pirmą sykį savo gyvenime sudžiau automobilio vežėją — soferą. Nieko gero. Labai šurkšti mėsa ir labai atsiduočia benzinu.
 — O aš vakar paleidžiau sugautą vokitį: jis pasirodė toksai kiaušė beėsas, kad pasibijojo užsinaudyti trichinų bakterijomis!

REZOLIUCIJA.

PRIEŠ ATEIVYSTĖS VARŽYMĄ.

Brooklyn, N. Y. — Viešame lietuvių darbininkų mass-mitinge, kur buvo apie 500 ypatų, Brooklyn, N. Y., seredą, gegužės 1, 1912, Tautiškoje Svetainėje, 101-103 Grand str., sukvietimu įvairių lietuviškų draugijų, priimta sekančios rezolucijos:

Kadangi: Šitos šalies inkurėjai Neprigulmybės Deklaracijoje apskelbja: „Mes manome, kad šitos tiesos yra aiškios, jog visi žmonės yra lygiais sutverti; kad jų sutvertojas jiems suteikė tūlas neatimamas teises; kad tarpe tų teisių yra gyvastis, laisvė ir laimės jieškiniai; kad šitų teisių atsiekimui yra tarpe žmonių įstatytos valdžios, kurios ingauna savo teisingą galę iš valdomųjų pritarimo; kad jei kur nors bile kokia valdžios forma pradeda šitnos tikslus laužyti, tai liandis turi teisę tokią valdžią pertaisyti ar numesti ją ir įsteigti naują valdžią, padedant jos pagrindę ant tokių principų ir sutvarkant jos galę į tokią formą, kaip jiems atrodytu labjausiai atsakanti pasiekimui jų liuosybės ir laimės“; ir

Kadangi: Senatoriaus W. P. Dillingham'o billius (S. 3175) ir senatoriaus E. Root'o priedas yra padarytas linksniu visai priešingu linkui principų išdėstytu Neprigulmybės Deklaracijoje; ir

Kadangi: Senatorių Dillingham'o ir Root'o įneštieji billiai yra taikomi, kad paveržas liudžiai teises, kokias užtikrina Neprigulmybės Deklaracija ir Suvienytų Valstijų Konstitucija; todėl, lai bus

Nutarta: Kad mes protestuojame prieš viršminėtą billiaus perleidimą, nes minėtas billius sulaužo litarą ir dvasę pamatinių šios šalies įstatymų; ir toliaus lai bus

Nutarta: Kad šitų rezolucijų nuorašus pasiusti New Yorko senatoriui E. Root, kongresmanui Georg H. Lindsey iš New Yorko ir spaudai:

Susirinkimo vedėjai:
 Pirmsėdis Jos. Augūnas,
 Sekretorius St. Karvelis.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

G. R.
 „Vien. Liet.“ N16 gražiai ir plačiai nurodėte, kaip reikia rašyti korespondencijas. Tai labai teisingai šį dalyką pajudinate ir kiekvienas korespondentas jums už tai pasakys ačiu. Žinoma, kad mūsų laikraščiuose turi būti gyvesnės korespondencijos. Tačiau negalima būtų visiškai sukikti, kad po žinutėmis reiktų būtinai pasirašyti savo vardą. Kartais yra gyvas reikalas slėptis. Man sykį taip atsitiko dar gyvenant Lietuvoje, kad apie vieną atsitikimą buvau parašęs tikrą teisybę, bet užtai kelis vakarus man reikėjo slapstyti, kad kailį nepaduočiau. Tuomet dar ėjo „Vilniaus žinios“. Mūsų žmonės bevelija kitam kailį iškaršti, negu kas į laikraščius teisybę parašytų.

...

Kas tie šventakupriai?
 Gerb. „VL“ Redakcija! Rockfordo, Ill. „karštuoliams“, prisivalgiusiems „dilgėlių“ lapinės, prisisapnavo, būk čia randasi šventakuprių pora. Bet, jeigu būtų iš viso 5, tai nei vienas karštuolis jau esą negalėtų gyventi

Rockforde. Man, kaip karštam socialistui iš baimės pradėjo net kinkos drebėti. Bet, kas jie tie šventakupriai, tai nei aš, nei mano „draugai“ — nežinome...

Deltogi drjstu čia užklausti „VL“ Redakciją, kad paaiškintų, kas jie yra per vieni: ar žmonės, ar gyvuliai? **Karštas Ciciliukas.**

„Sventakupriai“ sakosi, kad jie neprigulį jokią partiją ir turį savo „partiją“, kuri užsiimanti „kritika“ visų kitų, kas tik ką negerai daro, būtent jie „lyginą kitų prakeiktas kupras“. Bent taip jie sakosi. Su šituo pusiaujuokingu klausimu geriau Tautos padarytumėt kreipdamiesi į „Tarką“, prie kurios tie „šventakupriai“ sakosi esą susispietę. Ten ir išaiškis.

...

Ar „Aidas“ daugiau neskambės?

Einantis iš Waterburio laikraštukas „Aidas“, bene bus ant amžių užmigęs, nes jau antras mėnuo kaip nebeprisirodo į šį svieta. Jeigu tas būtų teisybė, tai visgi reiktų „Aidą“ apgailestauti, nes a jis buvo vienas iš rimčiausių, kuris nei vienam neužgavo ypatišku jausmų. Kad su „Aidu“ tas galėtų atsitikti nebūčiau tikėjęs, nes jis prieš pabaigą išrodė gana tvirtas ir sveikas. Molon būtų išgirsti nuo paties redaktoriaus-leidėjo. Ar teisybė, kad „Aidas“ yra miręs?

„Aido“ Skaitytojas.

Apgarsinimų poetai.

— O apie silke ar galite eilutėmis aprašyti?
 — Galiu kuopuikliausiai!
 — O apie mešlus?
 — Galiu.
 — Nu, tai parašyk man eiles apie eibulius ir kopustus, nes aš darą laikau.
 — O kaip jums, drauge, aprašyt: ar biskj liberaliskai ar truputį atzagareiviskai?

Jonas, sutikęs Petrą: — Petrai, paskolink man dešimtis rublių.
 Petras: — Neturiu dešimties, turiu tik penkis.
 Jonas: — Na, tai gerai, duok čia tuos penkis, o kitus penkis liksi man kaltas.

NUOBODU.

Didieji miestai Rusijos (suprantama, taipgi ir Lietuvos, Lenkijos, etc.) jau labai darosi panašūs į miestus vakarinės Europos. Panašūs ne tuom, kad juose smarkiai auga gyventojų skaitlius, kad didinasi įvairios įstaigos ir gražios budavonės, — bet tuomi, kad psichologija žmonių gyvenančių miestuose, priima pavidalą vakarinės Europos ir net Amerikos.

Kaskart tankiaus „šio pasaulio tvirtieji“ nusileidžia (demokratizuojasi, kaip daugumas vadina) pas „mažučius“ ir jieško tarpe jų nusiramimimo.

Apie „demokratizavimąsi“ turtuolių p. M. Čertvan, rusas, taip rašo: „Nesenai Maskvos prastuose nakvynaminose (lodgings) buvo rasta nemažai gan turtingų ponių ir panelių. Niekas negali pasakyti, kas jas čionai atvedė.

— Kada mums nuobodu — mėš tuojaus čia ir einame“, — atsaikinėjo jos valdiškiems tyrinėtojams.

Nuobodu....
 Vat tas tai pražūtingas žodis, kuris stumia vyrus į ištvirkimo verpetą, prie alkoholiaus, prie lošimo kortų etc., o moteriškes į įvairias meiliškas avanturas, į tamsius viešbūčius, prie sauzūdys čiu, etc.

Nuobodumas — liga nervų, didis nuvargimas nerviškų centrų. Ir, kaip instinktas (jausmas) apsiginimo organizmo nuo šitos slėgiančios negales, apsiereiškia noras naujų įspūdžių, aštrių pergyvenimų.

Visokie aprėdalai, opium, paterosai, draugystės, neretai daeinančios iki paskutinių rubežių paleistuvystės, nesveiki sportavimai, tankios kelionės permainingu įspūdžiu — jau nebeužganėdina moteriškių. Jąs slėgia pilkos, paprastos dienos; aplinkui

Kaip nuskendo laivas
“TITANIC”
 Paveikslai, vaizdai ir ilustracijos.
 Parodys p. A. T. Račiūnas. Prie to bus rodoma čieia eilė pamokinančių ir juokingų judomųjų paveikslų.

Dainos dviejų Brooklyn didžiausių chorų: „SCENOS MYLĖTOJŲ CHORO“ ir CENTRAL BROOKLYNO CHORO“.

Illustruotos deklamacijos, kurias išpildys geriausi čia žinomi deklamatoriai.

Lietuviška muzika ir iškilmingas balius su „KLUMPA-KOJU“, „SUKTINIŲ“, „NORIU MIEGO“, „VENGERKA“ ir kitokiais lietuviškais žaidimais.

Visas tas didelis ir labai įvairus vakarėlis atsibuvo

11 d. GEGUZIO
 (May), ateinančios subatos vakare,
Tautiško Namo salėje,
 101-103 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Įžanga ypatai — 25c.
 Pradžia nuo 7:30 vakare.

Bus daug ko akyvo pamatyt, pasigėrėt dainomis, paveikslais ir dailiai pasilinksinti. Todėl viso Brooklyn, New Yorko ir apylinkės lietuvius nuoširdžiai užkviečiame ateiti ir kitus atsivesti.

L. M. KOMITETAS.

DARBAS

kur dirbantysis turi nuolat lankstytis, siekti, vaikščioti, nešioti—darbas drėgnose vietose—darbas, kur žmogus turi umių oro atmainų patirti, visai tai blogai veikia į žmogaus inkstus, bet

Severos Inkstams ir Kepenim Gyduoles

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

tuos taip svarbius organus palaiko gerą sveikatą ir leidžia jiems pakelti. Puikus vaistas visiems sunkiai dirbantiems

50c. ir \$1.00

Severos Kraujo Valytojas

(Severa's Blood Purifier)

padaro tyrą, gausų ir sveiką kraują, pašalina odos išbėrimus, padeda votims, skauduliams, spaugams ir kitoms odos ligoms gyti.

Padaro žmogų sveiką ir sveikąjį užlaiko.

Kaina \$1.00

Jauciatės Pavargę esą?

jei vakare jauciatės visai pavargę esą, jei esate pailsę nuo sunkaus darbo, ligos ar senatvės, jeigu tas raudonumas, kurs rodo žmogaus sveikatą yra iš sveiko pranykęs, tai reiškia kad laikas pradėti vartoti

Severos Gyvasties Balsama

(Severa's Balsam of Life)

Kaina 75c

Pajieskau savo puseserės Onos Bielevičiūtės, dabar vedus, nežinau kaip pravardė po vyrą. Pirmiau gyveno Aglijoj, o dabar atvažiuo į Ameriką jau koki penki metai ir nežinau, kur dabar ji randasi. Paeina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikalajskio gmino. Jeigu kas žino ar ji pati, prašau duoti man žinią.

Juozas Lekšianekas, 125 Pitt st., Thapapus, Pa. (06)

REIKALAVIMAI

Reikaligas Zeceris kuris gali gerai statyti tekstą. Atsišaukite į Spautuvę B. M. Bužanausko, 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Garso keptuvė reikalaujama jauna Amerikoj gimusi lietuvaitė už darbininkę. Atsišaukite šiuo adresu: 209 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

Profesoriu reikalingas asistentas daktaras. tyrinėjimui aprašant laisvuos ligų, šiose kalbose: graikiškai, bulgariškai ir francūziškai. Atsišaukiantis kad parašytų laisšką minėtose kalbose. Turi but gero mokslo daktaras. Adresot reikia: THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa. (06)

Reikalauju kriaučiaus, kuris gerai moka siūti vyriškas drapanas ir kad galėtų prosyti. Dabdas ant visados ir gera užmokestis geram darbininkui. Atsišaukite tuojaus šiuo adresu:

L. Geležinis, 4601 So. Hermitage St., Chicago, Ill. (16)

ANT BANNOS Keptuvė (bakery store) ir basement su kepimo pečiu ir gyvenimo kambariais, randos \$25 už mėnesį. Moheit, 129 North St., B'klyn, N. Y. (21)

PARSIDUODA. Parsiduoda gana geras pianas su kede ir gidomis (natoms). Parsiduoda pigiai. Ateikite pasižiūrėti arba rašykite šiuo adresu: J. Galeckas, 12 So. 1-st St., Brooklyn, N. Y.

NEVEIKLUMAS. Tinginystė yra nuodėmės motina, bet ji taipgi yra motina daugelio ligų, tarp kurių kepenų neveiklumas atsitinka tankiausiai. Šią ligą tankiausiai turi tie, kurie daug sėdi ant vietos, valgo riebius valgius, geria per-

daug alkoholinių gėrimų, meda bodami savo sveikatos. Jie gauna užkietėjimo vidurių, nemalonus atsidavimo iš burnos, nusto jimo apetito, apvilimo liežuvio, galvos skaudėjimą ir abelną nusilpnėjimą. Tokiuose atsitikimuose Trinerio Amerikoniskas kartaus Vyno Elixiras suteikia geriausį palengvinimą. Jis greitai apvalo kūną ir palaiko jį grynai; jis išveda visokias nuodingas mai sto liekanas ir tuom pačiu laiku sustiprina organus taip, kad jie gali atlikti savo užduotį. Vartokite jį visuose atsitikimuose, kada tik geras apetitas ir kuno stipriumas yra reikalingas. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengėčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynelį, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

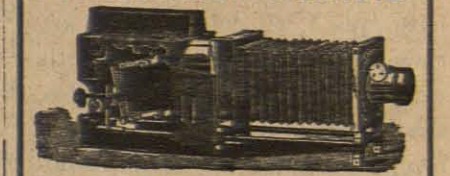
J. J. PAUKSTIS Co. 120 Grand s. Brooklyn N.Y.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

- Mūsų uždavinys \$1.00
Slaptinga žmogaus didybė . . . 40
Mirtis ir kas toliau 30
Gimdymo klėpiniai 40
Žmonijos kelias 20
Visatos sąranga 25
Likimo kilmė 50
Apsišvietimas 40
Kur protas? (vieno veiksmo komedija) 25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 25
Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 25
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) 25
Kurie norite gauti augščiau paminėtas knygas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:

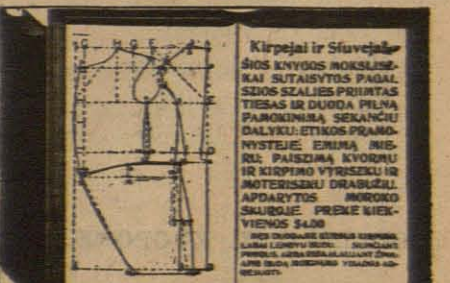
J. J. PAUKSTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje. Užlankome visokių gatunų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektriniais ir Gaziniais intaisais naujusios mados. Įstat užlankome suvirš 1,000 ratų filmos. Importyčių iš visų kalijų svieto, specialiskai turime padarę daug Lietuviškų Ilustracijų dži Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralekčių, dirbam ant orlerių labai pigiai. Kuris užsimat arba norit išsiminti filmos biznio, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange A. T. Račiūnas Mgr. 630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3536 W. Bedford.

Joseph Topilis & Co. 195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Aptiekose visur parduoda Severos gyduoles. Neimkite kitokių. Kiekvienas "Severos" firmos vaistas geras. Dėl daktariškų patarimų rašykite į

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

jas esantys vyrai, tokie nuobodūs, monotoniški su jų praktiškais interesais.

Pasekmės... Atskirame kambaryje vieno iš naujaujų Peterburgo viešbūčių tankiai girtuokliauja kompanija jaunų vyrų ir moterių iš „augštesnės kilmės.“

Kada viešbūčio tarnai „kompanijai“ patarnauja prie stalo, vyrai esti rimtus, mandagus ir meilus, moteriškės gi, paprastai — nuobodžios. Tas jau paprastas atsitikimas, ir niekam tas nenaujiena. Bet, kada tarnai apleidžia kambarį, viskas čionais persimaino. Vyrai tampa šiurkštūs, ciniški (begėdiški), glamonėjasi apie moteris, tapčioja jas per raumenis. Moteriškės iš pradžios pabalsta, bet greitai pripranta, atsibunda pas jas gyvuliški pagaidimai, balsiai jos pradeda juokties, ir neretai nuo jų lupų išsiveržia gan nepadorūs išsireikimai.

Nuo čia tai jau ir netoli iki to, kada moteriškės pradeda sau įieškoti visokių išpūdžių tarpe žemiausių draugijos gaivalų, nakvoja tamsiose nakvynėse, etc.”

Tas pats autorius toliaus priveda paveikslą iš Paryžiaus gyvenimo. Paryžiuje, taip vadinamoje vietoj „Brie“, kur paskutiniuose laikuose susirinkdavo čia paskutiniai miesto gaivalai, apart nekurių įžymesnių ypatų rasdavosi čia ir grafienė R., atsižyminti savo gražumu. Ji apleisdavo savo apartamentus (rūmus) hotelyje ir atvykdavo čia pas Liamarą, vadą „buvusių žmonių“ (t. y. prasižengėlių). Ji klausydavosi čionai ciniškų ir nepadorių kalbų, sėdė-

davo apsikabinusi Liamarą ir būčiuodavo jo rankas, kada jis, apsvaigęs, mušdavo jos veidą.

Jeigu kas būtų paklausęs grafiienę R., kaip ji galėjo taip žemai nupulti, ji nieko nebūtų atsakiusi, apart vieno žodžio: Nuobodu.

Čionais daugiau kalbama apie turtingųjų luomą, kuri turi daug liušo laiko, kuri išmėgino jau visas gyvenimo gerybes ir kuri sunkiai besuranda sau aštirus išpūdžius. Bet nuobodumą pažįsta ir neturtingieji. Ant nelaimės randasi ir tarpe mus, kurie sakome: „nuobodu“. Vietoj to, kad atjieskoti priežastį to nuobodumo, tankiai ir mes jieskome ašturių išpūdžių, mėginame tą nuobodumą paskandinti alkoholyje, et cetera, et cetera.

Nežinomas.

KRASOS DEZUTE.

Laputei, Rochesteryje: — Panašią žinutę jau indėjome pereinan numerin. Tamsta tik patvirtinate tą, jog Perkūnas moteris išvadino „kiaulėmis“ ir iškeikė laikraščius. Taigi mes ramūs, kad pirmoji korespondencija buvo teisinga. Ačiū už žinutę, bet kaipo atkartojanties, nebedėsimė.

P. Syru: — Tiesa, kad jau pora metų p. Žimontas rengė išleisti žemaitės raštus. Bet neteko girdėt, ar jau išleido. Pasiteiraukite ypatingai pas p. Žimontą.

J. K. Guokui: — Vienos eilutės tinka, kitos ne. Permažai da nudaailintos, per daug atsikartojimų žodžiais. — Kitką atsakysim toliaus.

NAUJI RASTAI.

Butvilė, žemaitijos Mergelė. Istoriska tragedija. Penkiuose aktuose septyniuose atidengimuose. Parašė V. Nagornski. Autorius „živilės“, „Pi-

leniečių“, „Revolucijos vilties“. Išleido Rutvilės knygų Spausdinimo Bendrovė. New York, N. Y. Pustl. 161. Kaina 40c. Kningutės sukrautos pas V. Nagornski 1823 W. Milbury str., Baltimore, Md.

Išėjo periodiški raštai: Jaunimas už balandį. Mėnesiains laikraštis skiriamas jaunesiems. Adresas: M. Aszmutat, Tilžė, Garnison-str. 19. Turinys: Mažumas apie evoliucija. — Musu poemu forma. — Apžvalga. — Pasikalbėjimai.

Pasiuntinys, N4. Turinys: Inkvizicijos istorija. — Apie religija. — Žinios. Iš reformatų gyvenimo. Tarka, N6.

Pirmutinis Lietuviškas Jamaica ofisas dėl darbininkų.

Iš Brooklynio imkit ant Broadway Cypress Hills kara, persimainyt ant Jamaica ave. Karo, išlipit ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirmickiūtė-Salucka 204 Henry St. Jamaica, L. I. Tel. Jamaica 493 R.

PIKNIKAS!

Trečias metinis piknikas rengiamas Sv. Pranciškaus Draugystės iš Shady Side, bus subatoj, gegužio (May) 25 d. 1912 m. W. Manniello's VESUVIUS HOTEL, 37th ir Boulevard Loop, Hudson Heights, N. J. Prasiđės 5-tą val. vakare ir trauksis iki ryto 5 val. Taigpi, reikia pažymėt, jog bus puiki Lietuviška muzika. Užprašome susirinkti kuoskaitlingiausiai ant šio puikaus pasilinksminimo. Išanga 25 cent. Visu užkvičia Komitetas.

KATASTROFA

Pilnas aprašymas apie nuskindimą didžiausio laivo pasaulyje TITANIO su paveikslais ir visais atsitikimais, kas darėsi laike to baisios pražutingos valandos tamsioje jurių naktje ir visais atsitikimais, galima gauti knygą pas

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury st., Worcester, Mass. Pasarga: Kas užsirašys „Vienybė Lietuvninkų“, knygą apturės dovanai. (16)

PAJIESKOJIMAI

Jieskau darbo. Moku kalbėti lietuviškai, rusiškai, lenkiškai ir biski anglškai, taipgi moku gerai rokuoti, norėčiau gauti darbą kur prie krautuvės arba hotelio, jei kam reikia. Meldžiu rašyti šiuo adresu: V. Algerdas, 1 Jackson Court, Brooklyn, N. Y.

Pajieskau savo dėdžių Stepono ir Mikolo Gegžių, paeina iš Kanno gub., Panevėžio apskr., Pušaloto par., Dragonių kaimo. 25 metai kaip Amerikoj, girdeju būk gyvena Californijos valstijoje. Norėčiau žinoti apie juos. Jei kas žino apie juodu, meldžiu pranešti man šiuo adresu: T. Shurp, P. O. Box 134, Aurora, Ill.

Pajieskau Juozo Navieko, 38 m. senumo. Iš Jesniaukos, Rudaminos par., Suvalkų gub. 6 metai kaip Amerikoj Seniau gyveno Brandville, Pa., dabar gi nežinau kur. Jisai pats ar kas kitas teiktės pranešt šiuo adresu: Jurg. Misiukevičius, 686N. Riverside st., Waterbury, Conn.

Indėkite tuoj savo suėdijimą ant 80% Nepralaimėsite niekadoss!!!

Minklė 105.

Išguldj šią minklę indedant mums nuo 31 iki 39 in kiekvieną ratuką, kad išeitų, sudedant kiekvieną pusę, gautume 105. Šis numeris tur nepanaujinamą. Iškirpkite šį išrišimą, pasiūskite ar atneškite in ofisą, o mgs duosime Jums kredito čekj ant \$100.00, kuris bus skaitomas po mos mokesities ant dviejų lotų mūsų nuosavybės.

Mūsų lotai, kuriuos mgs parduodame pigia kaina (price) ir ant lengvų išmokesių randasi netoli, tik 5c. iki Paterson ir Passaic, 11c. iš New York. Mūsų lotai randasi netoli tukstančių fabrikų ir neužilgo pakils vertė ir mgs užtikriname, kad jų pinigai pakils ant \$80.

Mgs pabudavosime Jums stubą ant pigių išlygų ir lengvų išmokesių, nežiurint kad Jūs ir lotai dar neimokėti. Nė viena kompanija jums to negali duoti. Šis dalykas didelė gerovė dėl žmonių. Gyveni už miesto, su mažais kaštais gali davaziuoti miestam.

Netrotiki laiko, pirk dabar jei nori gerai indėti ir turėti naudą, tik žiurkite, dėdami bankon Jūs gaunate tik 4. Su tokia maža pelnu Jūs nepagerinsite savo buvio. Bet indėjė in žemę geroje vietoj galite tapti turtingais. Daugelis savininkų namų pastojų taip turtingais turedami išmoka, nutraukė nuo savo gyvenimo ir susiėdino užmokeči, užmokejė dar turi dubeltavą pelną.

Mgs atkartojame, neleiskite laiką, bet jei Jūsų mįslys teisingas, mgs pagelbėsime pirma mokesčia \$100, bet mgs jus nuvesime parodyti ir išsitrinkti lotą. Prekė loto \$175. Mokestis labai lengva.

- Tiesos atminimui mįslio: 1. Atminimas turi but prisiustas į 15 dienų. 2. Mgs neduosime daugiau kaip vieną kreditą kiekvienam žmogui. 3. Mgs neduosime dovanų jaunam.

Rašyk ar pats atvažiuok. HOME ASSOCIATES 63 Park Row, Room 1012. New York City.

DIDIS GYDYTOJAS Dr. IGNOTAS STANKUS M. D.

Gydo pasekmingiausiai visokias ligas: vyrų, moterų, vaikų ir daro visokias operacijas. Su geromis lekarstomis jo paties sutalpytomis. Dr. Ignotas Stankus jau šimtus žmonių išgydė katrie paliko ant visados sveikais, linksmiais ir jam dėkingi. Jis yra Vienatinis Tikras Daktaras Lietuvias Philadelphiaj, pabaigęs daktariškus mokslus Indianos Universitete ir baigęs didežiu daktaru mokslą, The New York Post Graduate Medical School and Hospital.

Iš Daugelio Padėkavonių Kelias Čia Patalpiname.

Aš Jurgis Lukoševič, 128 E. Superior st., Chicago Ill., buvau labai slabnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs nodęjį, buti sveiku, bet kuo met atsišaukiau pas Dr. Ignotą Stankų, jis už pirmo prisuntimo gyduoli mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu \$ 2.00 dovanų gastingians. M. Navickis, 5 Lincoln st., Brighton, Mass. rašo taip: Rašau žiandien laisšką daktarui Ignotui Stankui su dideliu linksnumu, kad man sugrąžino sveikatą. Labai dėkavoju. Skausmas krutinėje, strėnosose ir sunkus kvėpavimas jau sustoję, spūgoai ir plėtmės nuo veido baigia gyti. Širdingai dėkavoju aš Jonas Požėla savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą angančios guzus kakle ir sugrąžinimą vyriškumo 1601 Winter st., Philadelphia, Pa. Turiu daugybę padėkavonių nuo merginų ir moterų už išgydymą nuo nereguliariškų mėnesinių, baltuju tekėjimu, skaudėjimo strėn ir koju. Čia padėkavonės patalpintos su daleidimu pačiu Igoniu. Kiti visai yra užlankom! slapybėje.

APSIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI.

Nuo reumatizmo, skandėjimo ir gėlimo sąnariu, kaulu, stremu ir šonu; nuo visokių ligų, užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno nežėjimo, visokių spuogu, dedervinui, silnikimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstu, plaučiu, kepenų. Nuo visokių nervišku ligų, neuralgijos, drebejimo sąnariu, nemiegojimo ir išgėdžio, nuo greito nuilsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogu. Nuo visokių užkrečiamu lytiškų ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimu sveikatos. Taip gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingu ir nereguliariškų mėnesinių, baltuju tekėjimu ir gumbu ligu.

Visi Igoniai kreipkitės pas daktarą Ignotą Stankų ypatingai arba laisšku be skirtumo, kaip toll gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitose šalyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagelbą. DR. IGNATIUS STANKUS, M. D. 1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa. Offiso } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare. Valandos } Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

Advertisement for Dr. Richter's Pain-Expeller. Text: "It doesn't pay to neglect your Health". "Ar atėjai kada namo drebedamas, su skaudančia galva, krutinėje diegimais sope gale gerklės ir gulėjai keles savaites?" "Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS". "tas istikimas senas naminis vaistas duos pagalbą ir pašalys ilgą vargą jeigu umai vartosi." "Visuomet namuose turėk bonkute." "Platus nurodymai apvynioti apie bonką. 25c. ir 50c. apkiekose." "Sergėkis pamėgdžiotų vaistų ir šurėk ant Inkaro ir mūsų vardo." "F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York. Richter'io Congo Piliis yra geras nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c."

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szlupinte-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12-2 po piet, nuo 7-8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 3254-T-Market.

Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pageibsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9-12 ryt, nuo 6-8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuve visokių

Vyriskų Drabužių

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA. Kaip pavasarių taip ir vasarių.

Reikale kreipkitės pas savo tantietį.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMA

Pagal prof. Blunčeli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pust. 74. Kaina 15 cent. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliau nurodo, kokia svarbia rolė lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiška; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdien po dešėtką minučių ant gymnastikos. Kningute reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

vesilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatingai ar per telephona.

Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

VILKU LIZDAS

Apsaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, suite-tuvinta A. Vegėles. Pust. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų praklinių darbų, kaip istoriškos apsakos. Francūzų pakėlė apsakos Diūmo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė angliai išmintingame patrio-tizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža turi istoriškų apsakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikony ro-manisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pust. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apsakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują drau-gijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fanta-zijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančių praklinių min-čių. Galima drįsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvių kningynėly.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

PRANESIMAS.

Siuomi pranešame visuomenei, kad šiomis dienomis važinėš mūsų agentas P. Petronis po šias vietas: Niagara Falls, Buffalo, Batavia, Syracuse ir kitas, po New Yorko valstiją organi-zuodamas TMD. knopas. Todėl galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvni-ny“, duoti užsakymus ant kningų ir apgarsinimų ir klausiti patarimų apie siuntimą pinigų ir pirkimą laivakor-čių (sifkorčių).

J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Bukie Vyras!

Ruptura, Varicocele, Prapuolę pajiegos, Užtrucintas kraujas

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Bukie Išmintingas. Likie Sveikas.

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydō!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!

Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGAI!—Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metoda ir pagal ją gydo be operacijos, jie gal ir pamegdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Ofise.

Aš nedrukuoju jokių ligonių gromatų kadangi atsilankymas į mano Ofisą pa-rodys jums, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulės, kurie tapo išgydynti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę pa-dabintą paveikslais apie Rupturą.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Galima susikabēt lietuviškai-lenkiškai.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgadinēt triukšmingiems ir me-lagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gva-rancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius suveda gvaranciją į Val-stijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiun-timui Tėvynen, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason šimtą tūkstančių dolerių kaipo užtikrinimā Jums. Ištėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyrušis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodys apturet. tikrą keliā in svei-katā : : : : :

Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**
151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKOMS DRAUGYSTEMS, KUOPOMS IR ŠIAIP VISIEMS ZINOTINA.

NUO DEGTINES

Tik-ką išėjo iš spaudos gražus gr. Levo Tolstojaus veikalas „Nuo Degtinės“, dviejų veiksmų komedija, ver-tė V. K. Rėk. Išleido „Tėvynė“, kai-na 10c.

- Kiekvienam reikia turėti ir sekančios kningos:
- Budas Senovės Lietuvių, 217 pust. kaina 50c.
  - Lietuviška chrestomatija, 176 psl. 40c.
  - Diedai ir Gražina, 61 pust. 25c.
  - Europos Istorija, 319 pust. 25c.
  - Gipsinis Jotis, 38 pust. 15c.
  - Jonas iš Kempės ir Silka, 23 psl. 10c.
  - Konradas Valenrodas, 24 pust. 15c.
  - Kražių Skerdynė, 77 pust. 15c.
  - Kun. Aleks. Burba, 29 pust. 20c.
  - Kelionė į Europą, 52 pust. 10c.
  - Kuomi žmonės gyvena? 56 pust. 15c.
  - Naktis Edwardo Youngo, 21 pust. 10c.
  - Našlaitė (drama) 10c.
  - Petras Žemaitis, 69 pust. 20c.
  - Padėjimas Lietuvių tautos (rusų kalba) \$1.00
  - Dirva, 123 pust., 1898 m. 75c.
  - Politiškoji Ekonomija, 84 pust. 25c.
  - Rojus ir Pažanga, 111 pust. 35c.
  - Girnikas-Pašakarnis, Begėdis, Jo-nas, 25c.
  - Pražuvo, 16 pust. 10c.
- Šitas ir kitokias kningas užsisakant kreipkitės žemiau nurodytu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kningiaus vardu:
- A. B. STRIMAITIS,**
307 W. 30th st., New York City.
PASARGA: SLA. nariam viršminė-tas kningas parduodame už pusę čie-nios.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Galima susikabēt lietuviškai-lenkiškai.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliuinas, užlaikau skaniausius gerimus ir kvepiančius ciga-rus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Juokkis per visus metus!

Užsirašes „TARKA“ nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsimin-si, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius iš-tvirkėlius ir liurbas.

Gražių giesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikatūrų, juokingų paveikslų.

Tik vienas dol. metams.

Adresas: „TARKA“,
P. O. Box 895, New York City

Prašome parsiisquzdinti 1912 metams mėnesnį leidinį

„Teatrą“.

„TEATRAS“ eina kny-gutėmis po 32-64 puslapius už mėnesį.

„TEATRE“ spauzdinama taip originaliai taip, ir ver-stiniai, jau dramos cenzuros leistieji vaidinti, scenos vei-kaiai.

„Teatro“ kaina:
Lietuvoj ir visoj Rusioj 3 r. metams.
Užsienioose 4 rb. metams.

„Teatro“ adresas:
Vilnius, 2-oj Ponomarski N 14.
„Teatro“ Redakcija.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTAINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokie klapato; per tai, kad mēs visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir va-karines valstijas.

Persiuočiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejaltnus dėlei žemės ir kitokių prik-lansančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsiimame provomis Euro-piškomis ir Amerikoniskoms išskolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjies-kom dales Lietuvoje ir ati-mam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokias spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, sli-daus peperians, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo ma-pa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas igyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių.

Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
 Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank at kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynelė, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
 O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
 120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
 Lietuviškas graborius.
 Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
 Lietuviai, kreipkitės reikale.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
 LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofisas atdaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**

213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y.
 Branch Office: 48 Hudson Ave.
 LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Zmijecznikas yra tikras

ZMIJEJCZNIK
 RATTLESNAKE LINIMENT

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STREŅŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėbėti, neįšokok rodos pas kokius nemokintus žydėlius ar kryžius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vientautį, reikalaudamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
 Plymouth, Pa.

SAULE
 Du-kart nedėlinis laikraštis
 Smažiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

IŠEINA kas UTARNINĄ ir PĖTNYČIĄ
 Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
 Ant pusės meto \$1.25
 Ant ketverių meto 65c.

EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
 Prusose 15 markų.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
 pas **PETRA A. DRUGELI.**

Škanus alus, gardi arielka, elnis, visokis vynas, kvėpentai cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
 Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
 E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos **PIRTYS**

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
 BROOKLYN, N. Y.
 Moterims kiekvieną utarniną.

Bischoff's Banking House
 287 Broadway Kampas Reade Gatvės
 New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsiskaita **Seniausi Bankinį Namą. Uždėta 1848 m.**

\$100.000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į Krajų luo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šiportus parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parūpiname. Daviernamas padarome pigiai ir visas kitas reikalavimus popierius su palūdimu Konsulio. Atliekame dalyteliame kuotelsingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.
 Subatoje iki 8 val. vakare.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokštite tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centų ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
 Cor. Elm and Main Sts.
 Plymouth, Pa.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksmą Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
 Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
 Amerikoj ant viso meto tik \$1.
 Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
 Prusose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULĖ“ ir „LINKSMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 la Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
 520-522 W. South St.
 MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdinti.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauceja \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
 (Bell Phone 8—R)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopos kalbos. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškite Tautiško Namą!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanūs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ ŪZEIGA.
Razutis & Dixon
 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
 Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
 (Kietųjų auglinių kelias).
 Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: **George A. Cullen,** Passenger Traffic Man' 90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampo Berry Str.

Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškių (išsenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENTATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiau Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
 Prie So. 2-nd Street.

Rusizkai Amerikoziska Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepoją	Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$33	III klasa \$35	Kursk May 4 Lithuania June 1
II „ 48	II „ 50	Birma May 18 Czar June 15
I „ 65	I „ 75	

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą. **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto
 Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu pravy visuose teismuose.

Ofisas ramuose 47-49-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
 Bell 47
 Residence Peoples 1100

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest success. Best model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains 200 other mechanical inventions, and contains 200 other subjects of importance to inventors. Address: **H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys Box 383 Wilson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Jau išėjo **„DAKTARAS“**.
 Labai pageidaujama, naujausia knyga, mokslas apie sveikatą

ŠITA KNYGA parašyta naujausio mokslo ir išradimo geriausio budo gydymo, pripildyta tokiu puikia medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpė knygoj „Daktaras“.

ŠITA KNYGA „DAKTARAS“ aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsirėikia, kaip išrodo ir kaip greitai geriau ir kur galima išgydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptis bei ligas ir teip pat apie moteris helpa daug.

ŠITŲ KNYGOJE „DAKTARAS“ didelei apsaugai atidengiant daug paslaptių, apie geriausias smagumas ženybino gyvenimo ir teip pat kaip ir kada geriausiai apsvesti ir kaip būti laimingam.

TOJ KNYGOJE „DAKTARAS“ gražiai pamokina kaip jaunas vyrus teip ir moteris, kas būtina kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip sentiems teip ir jauniems, ženutiems ir nevedusiems.

KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra labai žingėdus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didėlia nuvarta perskaitys tiems garsiai, kad galis daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA „DAKTARAS“ yra pavelkslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis atidengiant paslaptis. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaičius tą knygą atrastie viską, ko čion negalima parašyti ir dažnioms visg taisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodiama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nasipnėlimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia būtina perskaityti „DAKTARAS“.

ŠITŲ KNYGOJE „DAKTARAS“ netik pamokina kur ir kaip išgydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsigėrėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams jg išleido Philadelphia M. Klinika, delei labo visuomenės, tad kiekvienas jg aptarės, kuris tik prisigys kelias stampus už prisutintino kaštus. Apturėsi tuojais, tik visada reikia rašyti adresu teip:

GERIAUSIA ŪZEIGA LIETUVIAMS — pas —

JonaKulboka
 SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampo Wythe ave.)

W. SLOMINSKA
 Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGLIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausiają praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Ku guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milisausko

Visada šaltas alus, skani arielka, alus, porteriai, visoki vynai ir kvėpianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
 Priešai Central Dypą

The Philadelphia Medical Clinic
 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori būti sveiki—išgydyti, tad kaip žodžiu teip ir raštu (lietuviškai) gali atsisaukti į šią tiktą Kliniką. Ateinančius priimama žiomas valandomis per Klinikos Daktarą.

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioje nuo 10 iki 3. Utarn. ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 val.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.

Vaikų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.

Naujas Budas mokinis rašyti be mokinio..... 10 c.

Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveiksiais (apdaryta)..... 35 c.

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
 Box 62. New York City.

H. B. ROSENSON,
 BROOKLYN, N. Y.

817-819 Grand St.,
 Telephone, 1102 W. Manhattan

WYMORE CLUB WHISKEY

PRIETELIAI LIETUVIAI!
 12 dideliu ir 12 mažu.